

Analiza radijskog tržišta

© 2015. Ipsos. All rights reserved. Contains Ipsos' Confidential and Proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

Sadržaj

Sadržaj	2
Uvod	3
Metodologija	4
Opis uzorka	5
Struktura uzorka u kvantitativnom djelu istraživanja	5
Struktura uzorka u kvalitativnom djelu istraživanja	5
Konzumacija medija	6
Funkcije i karakteristike medija	7
Karakteristike medija	8
Preferencije i navike slušanja radija	10
Navike slušanja radija	10
Preferencije radijskog sadržaja	12
Govorni sadržaj	13
Glazbeni sadržaj	16
Analiza radijskog tržišta	17
Regionalna podjela radijskog tržišta	19
Nacionalne postaje	20
Sjeverna Hrvatska	24
Zagreb i Zagrebačka županija	28
Dalmacija, Istra i Primorje	31
Slavonija	34
Lika, Pokuplje i Banovina	38
Podjela radijskog tržišta prema razini koncesije	41
Radio postaje manjih gradova i općina	42
Veći gradovi	46
Regionalne i županijske postaje	49
Usporedba postaja javnog radijskog servisa i komercijalnih radio postaja	53
Radio postaje javnog radijskog servisa	53
Ostale postaje, koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa	58
Budućnost radija	61
Zaključak i preporuke	64
Dodatci	67
Upitnik za kvantitativni dio istraživanja	67
Vodič za kvalitativni dio istraživanja	77

Uvod

Agencija za elektroničke medije putem javnog natječaja provedenog u lipnju 2015. godine odabrala je agenciju Ipsos za provođenje analize radijskog tržišta.

Osnovna svrha studije je pružiti uvid u trenutnu ulogu i poziciju radija kao medija, trenutne navike slušanja radijskog programa, preferencije radijskog sadržaja te evaluacija radijskog programa prema regiji i razini koncesije. Osim uvida u trenutno stanje radijskog tržišta, jedan od ciljeva ove studije je istražiti očekivanja razvoja i budućnosti radijskog medija, kako od strane slušatelja, tako i od strane pripadnika radijske i opće stručne javnosti. Nalazi studije pomoći će Vijeću za elektroničke medije u daljnjim odlukama o razvoju hrvatskog radio tržišta, s naglaskom na neostvarene potrebe slušatelja te potencijalom za novim specijaliziranim radio postajama.

Projekt obuhvaća dvije vrste istraživanja tržišta:

a) Kvantitativno istraživanje

Terensko istraživanje metodom intervjua "licem u lice"; opća populacija 15+; trajanje upitnika 40 minuta.

b) Kvalitativno istraživanje

Dubinski intervjui; 20 strukturiranih, individualnih intervjua koji će uključivati ista pitanja za:

- 1) opća stručna javnost
- 2) radijska stručna javnost

Metodologija

Istraživački projekt realiziran je posredstvom dvaju metoda istraživanja: kvalitativne metode (serija dubinskih intervjua) i kvantitativne metode (metoda ankete).

Anketa je provedena posredstvom terenskog anketiranja ("Face to Face") na uzorku od 1.920 ispitanika; na nacionalno reprezentativnom uzorku građana starijih od 15 godina. Prosječno trajanje ankete iznosilo je 40 min. Uzorak je bio reprezentativan po svim uobičajenim socio-demografskim kriterijima - spolu, dobi, obrazovanju, veličini naselja i regiji. Odstupanja strukture realiziranog uzorka od službenih podataka DZS-a korigirana su metodom RIM ponderiranja.

Istraživanje posredstvom ankete provedeno je u periodu od rujna do studenog 2015. godine. Početne točke za anketiranje definirane su slučajnim odabirom na temelju dvoetape stratifikacije uzorka (regija, veličina naselja), a ispitanici su birani po uobičajenim pravilima slučajnog odabira ispitanika (definirani korak za odabir kućanstva, korištenje TCB metode za odabir ispitanika).

Dubinski intervjui provedeni su jednim djelom "Face to Face", sa sudionicima u Zagrebu, dok su intervjui sa sudionicima izvan Zagreba provedeni telefonskim putem. Na osnovi snimaka dubinskih intervjua napravljeni su transkripti pomoću kojih je kasnije izrađen izvještaj. Dubinski intervjui provedeni su u periodu od rujna do studenog 2015. godine. U kvalitativnom djelu istraživanja ukupno je provedeno 20 dubinskih intervjua s pripadnicima radijske stručne javnosti te s pripadnicima opće stručne javnosti. Prosječno trajanje intervjua bilo je 20 minuta.

Opis uzorka

Struktura uzorka u kvantitativnom djelu istraživanja

Tablica 1. Opis uzorka kvantitativnog dijela istraživanja

	N	%
UKUPNO	1920	100%
Muško	912	48%
Žensko	1008	52%
15 do 24	287	15%
25 do 34	284	15%
35 do 44	307	16%
45 do 54	309	16%
55 do 70	507	26%
71+	225	12%
Osnovna škola	588	31%
Srednja škola	1015	53%
Fakultet	316	16%
Zaposlen	786	41%
Nezaposlen	257	13%
Kućanica	115	6%
Učenik / student	207	11%
Umirovljenik	550	29%
Zagreb	483	25%
Sjeverna Hrvatska	350	18%
Slavonija	318	17%
Lika i Banovina	154	8%
Hrvatsko primorje i Istra	233	12%
Dalmacija	382	20%

Struktura uzorka u kvalitativnom djelu istraživanja

U kvalitativnom djelu istraživanja ukupno je provedeno 20 dubinskih intervjua. Od toga je 10 intervjua provedeno s pripadnicima radijske stručne javnosti, a preostalih 10 s pripadnicima opće stručne javnosti. U uzorak radijske stručne javnosti uključeni su glavni urednici radijskih postaja, dok su u uzorak opće stručne javnosti uključeni stručnjaci za odnose s javnošću, sveučilišni profesori, političari te predstavnik Vijeća za elektroničke medije. Uzorkom su obuhvaćeni predstavnici radio postaja svih regija i svih razina koncesije.

Konsumacija medija

Više od polovice građana radio sluša svakodnevno ili gotovo svakodnevno, dok njih 15,8% nikada ne sluša radio. Jedini mediji koji je u većoj mjeri konzumiran je televizija. Televiziju svakodnevno ili gotovo svakodnevno gleda velika većina građana (njih 87,9%), dok samo 1,3% nikada ne gleda televiziju.

Osim radija i televizije, više od polovice građana svakodnevno ili gotovo svakodnevno koristi Internet. Istovremeno, Internet je medij koji, u odnosu na ostale praćene medije, najveći udio građana nikada ne koristi. U usporedbi s ostalim medijima, najmanji udio građana svakodnevno ili gotovo svakodnevno čita dnevne novine.

Tablica 2. Konsumacija medija

	Svaki dan ili gotovo svaki dan	3 do 4 puta tjedno	1 do 2 puta tjedno	1 do 3 puta mjesečno	Rjeđe od jednom mjesečno	Nikada
Slušate radio	58,2%	10,3%	7,8%	2,8%	5,1%	15,8%
Koristite Internet	53,2%	4,9%	3,7%	1,0%	3,9%	32,7%
Čitate dnevne novine	23,6%	8,0%	13,9%	6,2%	20,4%	27,6%
Gledate televiziju	87,9%	5,6%	2,7%	,6%	1,9%	1,3%

Uočene su značajne razlike u učestalosti slušanja radija među različitim skupinama građana.

Osobe starije od 55 godina u većem broju nikada ne slušaju radio, točnije njih 20,5% nikada ne sluša radio, dok među populacijom građana do 24 godine njih 12,8% nikada ne sluša radio.

Percepcija stručne javnosti ne podudara se s navedenim rezultatima. Stručnjaci, kako radijski tako i opći, smatraju da mlađa populacija (školarci, studenti, mladi nezaposleni) sluša radio manje intenzivno od starije populacije. Stručnjaci smatraju da mlađa populacija u većoj mjeri samostalno kreira svoj glazbeni sadržaj, prema vlastitim preferencijama, nego što konzumiraju glazbeni sadržaj koji im je serviran od strane radijskih postaja.

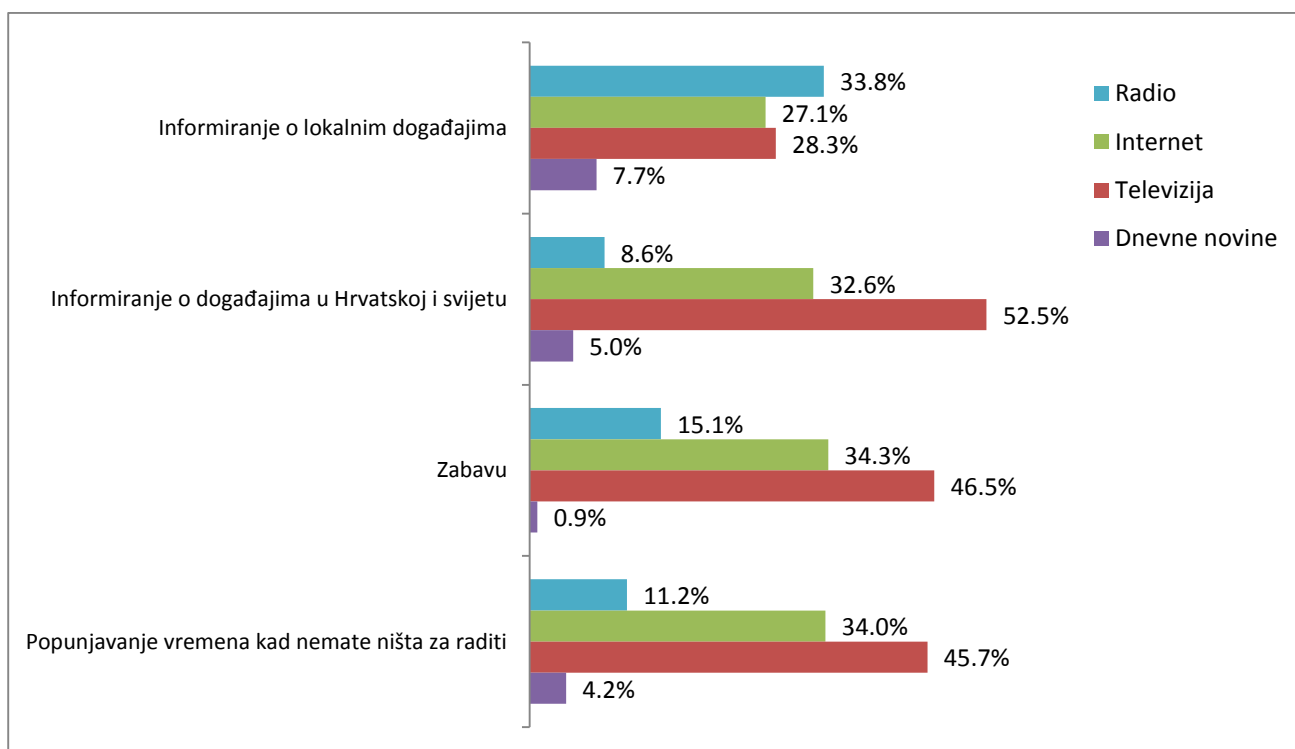
Osim s dobi, zamijećena je i povezanost slušanja radija i obrazovanja. Veći je udio osoba nižeg obrazovanja (završena osnovna škola) koji nikada ne slušaju radio (22,6%), u odnosu na osobe sa završenom srednjom školom (13%) ili fakultetom (12,3%).

Također je uočena povezanost slušanja radija i regije. Građani u Sjevernoj Hrvatskoj, Lici, Istri i Primorju te Dalmaciji u većem broju slušaju radio od građana u Zagrebu i Slavoniji.

Funkcije i karakteristike medija

Građani posežu za različitim vrstama medija ovisno o tome kakve informacije traže ili koju potrebu žele zadovoljiti. Radio je percipiran kao najbolji medij za informiranje o lokalnim događajima, bolji od Interneta, televizije ili dnevnih novina. U ostalim slučajevima, kao što su informiranje o događanjima u Hrvatskoj i svijetu, za zabavu ili za popunjavanje vremena, televizija i Internet su percipirani kao bolji, odnosno prikladniji medij od radija.

Stručnjaci također smatraju da radio kao medij zadovoljava potrebe slušatelja za zabavom i informiranjem, koje su i ujedno, prema njihovom mišljenju, primarne potrebe slušatelja. Stručnjaci smatraju da slušatelji imaju najveću potrebu za lokalnim informacijama te stoga i posežu za lokalnim radio postajama kako bi zadovoljili tu potrebu. To je ujedno i glavna prednost lokalnih radio postaja, one nude sadržaj koji je potreban slušateljima, a nije dostupan na nacionalnim/regionalnim radio postajama. Nacionalne i regionalne postaje se prema mišljenju stručnjaka u većoj mjeri slušaju zbog glazbe i kratkih informacija iz Hrvatske i svijeta.

Grafikon 1. Najbolja vrsta medija za pojedine informacije

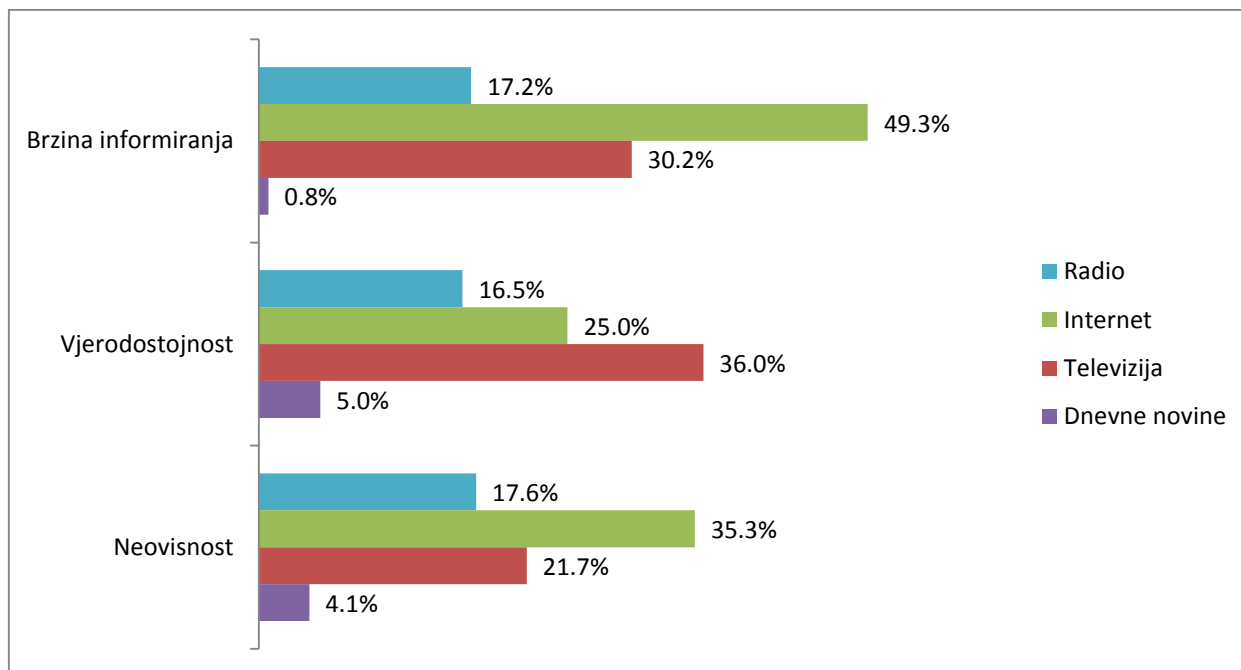
Mišljenju da je radio najbolji medij za informiranje o lokalnim događajima posebno su skloni građani u dobi od 55 do 70 godina (42%). Takvo mišljenje također je izraženije u Sjevernoj Hrvatskoj (41,9%) te Lici i Banovini (46,4%).

Da je radio najbolji medij za zabavu u nešto većoj mjeri smatraju građani stariji od 55 godina (55-70: 20,6%, 71+: 18,9%) te građani s nižim stupnjem obrazovanja (20,6%). Također, 26,5% kućanica smatra radio najboljim medijem za zabavu. Da je radio najbolji medij za popunjavanje vremena u većoj mjeri smatraju osobe s nižim stupnjem obrazovanja (15,7%) i kućanice (21,2%).

Karakteristike medija

Od karakteristika medija, u ovoj studiji od ispitanika tražili smo da navedu koje medije povezuju s brzinom informiranja, vjerodostojnošću te neovisnošću. Niti jedna karakteristika nije se profilirala kao svojstvena radiju. Uspoređujući s ostalim medijima, osim u odnosu na dnevne novine, radio ni na jednoj karakteristici nije dominantan. Takav slučaj, svojstvene karakteristike, zabilježen je u slučaju Interneta, kojeg građani u najvećoj mjeri povezuju s brzinom informacija, dok najveću vjerodostojnost građani pripisuju televiziji.

Stručnjaci i dalje vjeruju da je radio „najbrži“ medij, odnosno da za razliku od drugih medija kojima je potrebna priprema (snimanje priloga na televiziji, pisanja članaka na Internet portalima ili u dnevnim novinama), radio informaciju može plasirati ubrzo nakon dobivene vijesti. Stručnjaci isto smatraju da je radio vjerodostojniji medij od Interneta, zato što se na Internetu često objavljuju neprovjerene i nepouzdana informacije te informacije od nepoznatih autora. Nadalje smatraju da je općenito visoka razina neovisnosti radijskih postaja, no da su ipak manje i lokalne radio postaje izložene većim pritiscima kako političara ili gospodarstvenika koji jednim dijelom i financiraju njihov rad. No, taj pritisak ne rezultira nižom kvalitetom tih postaja, već nižom razinom objektivnosti, u smislu da priloge koje emitiraju rade kvalitetno, no, primjerice, neće prezentirati vijesti koje bi mogle biti štetne ili negativne za ljude ili poduzeća koja ih financiraju.

Grafikon 2. Karakteristike medija

Slušaatelji različite dobi ne pripisuju radiju mjerene karakteristike u jednakoj mjeri. Tako primjerice građani u dobi između 55 i 70 u većoj mjeri pripisuju radiju brzinu informiranja (28%), dok velika većina mlađe populacije (do 24 godine) ovu karakteristiku pripisuje Internetu (86,1%). Stanovnici Like i Banovine također su skloniji od stanovnika ostalih regija radio ocijeniti kao najbolji medij za brzinu informiranja (36,4%). Stanovnici te regije također u većoj mjeri smatraju da radio karakterizira neovisnost u odnosu na stanovnike drugih regija (25,3%).

Preferencije i navike slušanja radija

Navike slušanja radija

Ukupno 84,5% građana sluša radio, pri čemu velika većina slušatelja radio sluša u periodu od 6 ujutro do 18 sati, a manje od 10% slušatelja radija radio sluša u kasnim večernjim satima. Više od polovice slušatelja radio najčešće sluša u ranim jutarnjim te ranim poslijepodnevnim satima. Muškarci (38,5%) u većoj mjeri od žena (29,8%) slušaju radio u ranim jutarnjim satima, dakle od 6 do 10 sati ujutro. Također, porastom dobi povećava se udio slušatelja radija u ranim jutarnjim satima, tako 47,3% slušatelja starijih od 70 godina najčešće sluša radio u ranim jutarnjim satima, dok 19,9% mladih slušatelja u tom vremenu najčešće sluša radio.

Na temelju učestalosti slušanja radija slušatelje smo podijelili na tri skupine: *light* slušatelji su oni koji radio slušaju do jednog sata dnevno. To je najveća skupina slušatelja i u populaciji ih ima ukupno 41%. Ostale dvije su *medium* slušatelji, koji radio slušaju u prosjeku od jednog do tri sata dnevno i takvih je ukupno 31%. Posljednja skupina su *heavy* slušatelji, koji slušaju više od 3 sata dnevno i njih je ukupno 28%.

U prosjeku slušatelji radio slušaju dva sata dnevno. Najmanje dnevno slušaju radio mladi slušatelji do 24 godine, dok najviše vremena dnevno, više od dva sata, uz radio provedu slušatelji u dobi od 35 do 44 te slušatelji između 55 i 70 godina. Što drugim riječima znači da stariji slušatelji u manjem broju slušaju radio, ali oni koji slušaju, provode više vremena uz radio prijarnike u odnosu na mlađe slušatelje.

Najmanje vremena dnevno radio slušaju slušatelji u Dalmaciji, otprilike sat i pol, dok slušatelji u Sjevernoj Hrvatskoj dnevno slušaju radio u prosjeku tri sata. Osim slušatelja iz Sjeverne Hrvatske, više od dva i pol sata dnevno uz radio provode i slušatelji u Zagrebu.

Tablica 3. Doba slušanja radija

	Sva doba slušanja radija	Najčešće doba slušanja radija
N	1616	1616
Od 6 do 10 sati	53,7%	34,0%
Od 10 do 14 sati	47,0%	29,2%
Od 14 do 18 sati	45,6%	19,8%
Od 18 do 22 sata	27,0%	9,2%
Od 22 do 2 sata	6,3%	1,7%
Od 2 do 6 sati	1,4%	0,4%
Ne znam/bez odgovora	5,7%	5,7%

Građani radio najčešće slušaju putem automobilske radio prijamnika (31%) te putem samostalnog radio uređaja (29,9%). Manje od 3% slušatelja kao najčešći uređaj putem kojeg slušaju radio navode mobitele/smatrphone, računala, laptope te televiziju (Max TV, B.net i sl). Mlađa populacije, do 24 godine značajno češće od ostalih dobnih skupina za slušanje radija koristi mobitel (13,1%) te računalo i laptop (6,4%).

Građani, shodno ranije navedenim rezultatima, u najvećoj mjeri slušaju radio u automobilu te kod kuće, bilo prilikom odmaranja ili prilikom obavljanja kućanskih poslova. Kada izdvajaju jednu, najčešću situaciju u kojoj slušaju radio, najveći udio njih izdvaja automobil, u nešto manjoj mjeri navode slušanje radija prilikom obavljanja kućanskih poslova. Muškarci (42,5%) značajno češće od žena (20,6%) radio slušaju u automobilu, dok su žene sklonije slušanju radija prilikom obavljanja kućanskih poslova (44,5%). U automobilu također češće radio slušaju građani koji po dobi spadaju u radno aktivno stanovništvo (do 55 godina), dok slušatelji stariji od 55 godina češće radio slušaju kod kuće, bilo za vrijeme odmaranja, bilo za vrijeme obavljanja kućanskih poslova. Zaposleni građani također češće od ostalih radio slušaju na poslu (24,9%) i u automobilu (44,7%). Mlada populacija, do 24 godine, značajno češće od ostalih dobnih skupina radio sluša na javnim mjestima (17,2%). Iz svega navedenog možemo pretpostaviti da različite dobne i spolne skupine radio najčešće slušaju u situacijama u kojima se i sami najčešće nalaze, odnosno, da je slušanje radija dio svakodnevne rutine. Stručnjaci to objašnjavaju na način da je radio „pozadinski“ medij, odnosno medij koji prati svakodnevne aktivnosti slušatelja, s obzirom da je radio pasivni medij koji ne zahtjeva potpunu pažnju, odnosno nije u fokusu slušatelja.

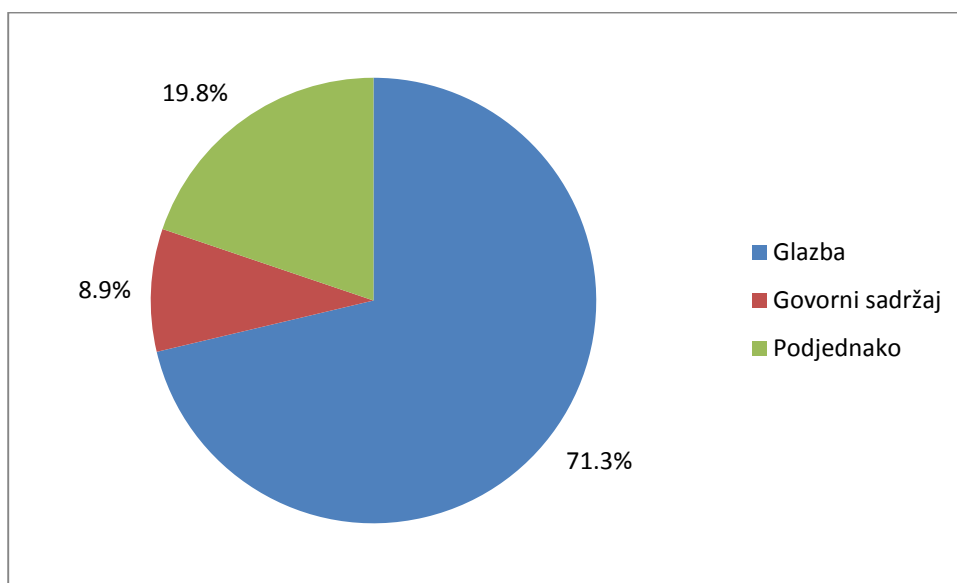
Tablica 4. Situacije slušanja radija

	Sve situacije slušanja radija	Najčešće situacije slušanja radija
N	1616	1616
U automobilu	57,9%	31,2%
Dok se odmaram kod kuće	50,3%	22,1%
Dok obavljam kućanske poslove	44,1%	27,6%
Na javnom mjestu (kafić, trgovački centar)	24,6%	5,1%
Na poslu	18,6%	11,4%
Dok se vozim u javnom prijevozu (tramvaj, autobus)	8,5%	1,1%
Dok hodam	2,8%	0,6%
Drugo	1,3%	0,5%
U školi/ Na fakultetu	,8%	0,1%

Preferencije radijskog sadržaja

Većina slušatelja radija preferira glazbeni sadržaj nad govornim. Kada bi trebali podijeliti radijski program na glazbeni i govorni, građani bi u prosjeku 80% radijskog programa ispunili glazbenim sadržajima, a 20% govornim sadržajem. Po ovom pitanju razlikuju se mišljenja opće stručne i radijske stručne javnosti. Radijska stručna javnost smatra da radio postaje svojim programom moraju zadovoljiti potrebe slušatelja koje su prvenstveno okrenute prema glazbenom sadržaju, dok opća stručna javnost smatra da bi trebalo biti više govornog sadržaja, prvenstveno edukativnog karaktera. Vjeruju da slušateljima treba ponuditi edukativan sadržaj koji će biti obrađen na jednostavan, zanimljiv i svima razumljiv način, jer je uloga radija, među ostalim, i edukativna. A ta uloga, prema njima, trenutno nije u dovoljnoj mjeri ispunjena.

Preferiranje pojedinog sadržaja povezano je s dobi slušatelja. Glazbeni sadržaj manje je privlačan starijoj populaciji, tako 34% slušatelja starijih od 70 godina preferira glazbeni sadržaj, dok čak 92% mladih slušatelja preferira taj sadržaj. To je u skladu sa mišljenjem stručnjaka, koji smatraju da je glazba bitan identifikacijski faktor mladih ljudi, dok glazba tijekom godina gubi taj identifikacijski značaj ili težinu.

Grafikon 3. Preferirani radijski sadržaj

Govorni sadržaj

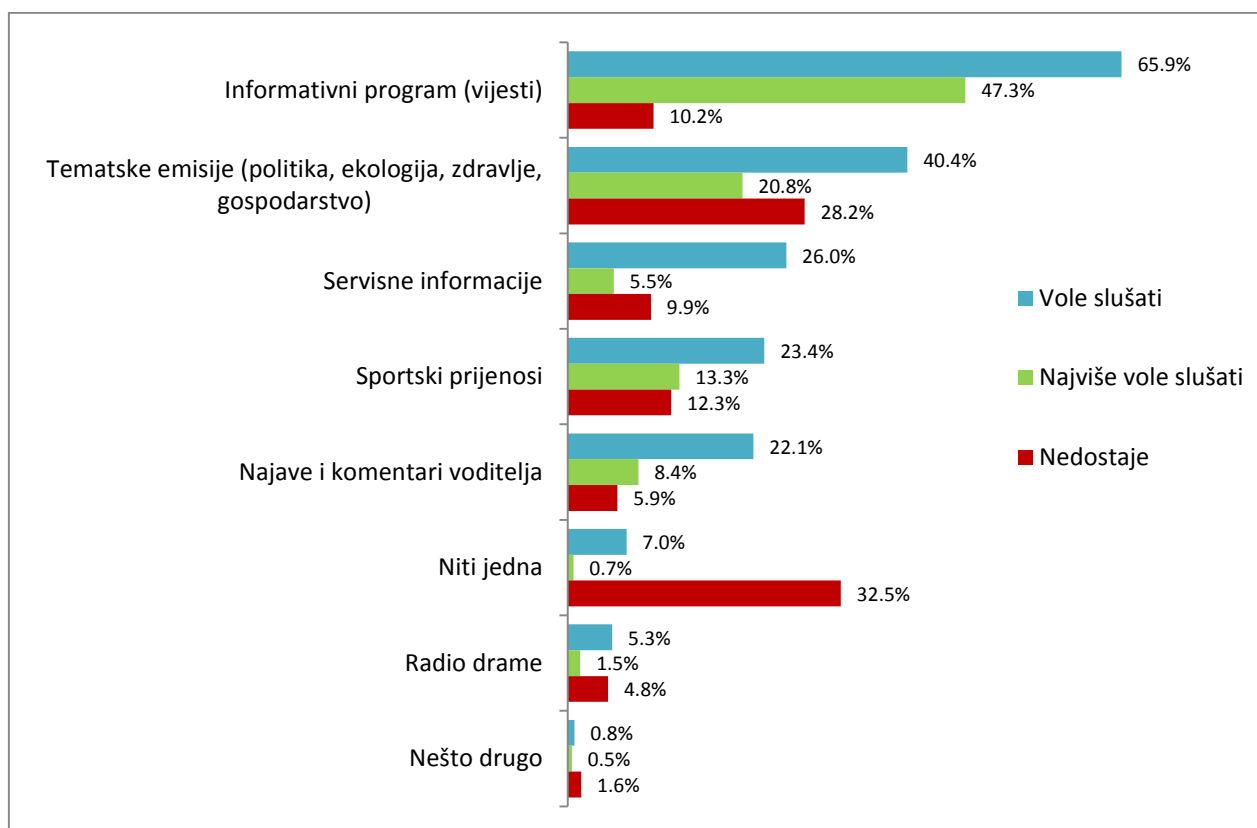
Govorni sadržaj manje je poželjan sadržaj od glazbenog i 75,3% slušatelja temu koja im je zanimljiva može slušati do pola sata bez prekida, odnosno emitiranja glazbe. Njih 36,4% će njima zanimljivi govorni sadržaj slušati samo 10 minuta. Mlađi slušatelji su manje skloni duljem zadržavanju na govornom sadržaju. Dulje vremena bez glazbenog prekida uz govorni sadržaj provode stanovnici Sjeverne Hrvatske, Slavonije, Like i Banovine te oni slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno.

Od govornog sadržaja na radiju, slušatelji u najvećoj mjeri vole slušati informativni program te tematske emisije (emisije vezane uz politiku, zdravlje, gospodarstvo i sl). Osim ta dva sadržaja, 13,3% slušatelja navelo je sportske prijenose kao govorni sadržaj koji najviše vole slušati. Tematske emisije su sadržaj za koji je najveći udio slušatelja izjavio da ga nedostaje na radio programima. Osim tematskih emisija 12,3% slušatelja izjavilo je da nedostaje sportskih prijenosa. Ipak, kada je riječ o sadržajima koji nedostaju, najveći udio slušatelja, njih 32,5%, smatra da nema sadržaja čiji bi se udio na radio postajama trebao povećati.

Radijski stručnjaci preferiraju kratki informativni program jer smatraju da takav format u većoj mjeri odgovara potrebama publike. S druge strane, opća stručna javnost smatra da bi informativni program trebao biti kvalitetnije obrađen i prezentiran te da mu na radio postajama treba dati više prostora, veću minutažu. Oni također nisu zadovoljni jednakom formom informativnog sadržaja koji se može čuti na najslušanim radio postajama, već smatraju da bi radio postaje trebale razviti svoj jedinstveni format informativnog sadržaja.

Muškarci (25%) u znatno većoj mjeri od žena (2%) vole slušati sportske prijenose, dok žene u odnosu na muškarce preferiraju tematske emisije (26,8%).

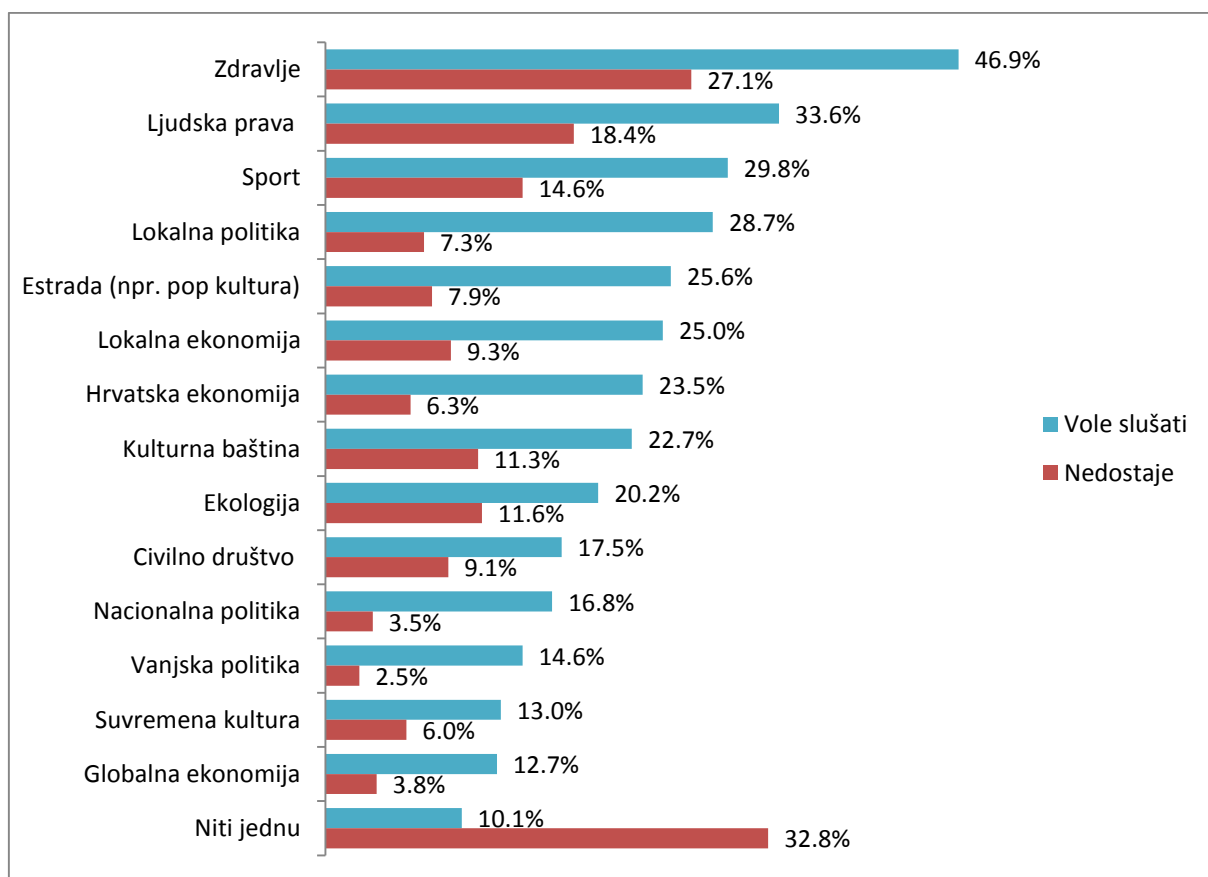
Informativni program, kao i tematske emisije, u većoj mjeri vole slušati osobe starije od 34 godine, dok je mlađem djelu slušatelja privlačniji sportski sadržaj. Veću naklonost sportskom sadržaju izrazili su stanovnici Zagreba (14,9%) i Dalmacije (19,1%), dok je on manje popularan u Sjevernoj Hrvatskoj (8,2%).

Grafikon 4. Govorni sadržaj – trenutna slušanost i nedostaci

Sudionici su također rangirali lokalni, regionalni, hrvatski i svjetski informativni sadržaj prema interesu. Tako, prilikom rangiranja, najveći interes iskazuju za lokalne teme (politike i ekonomije) i teme iz Hrvatske. Manji interes iskazuju za regionalne teme, dok najniži rang važnosti u najvećoj mjeri pripisuju temama iz svijeta. Taj najveći interes slušatelja za lokalnim sadržajem ujedno je i argument pripadnika opće stručne javnosti o važnosti lokalnih postaja, čija je jedna od glavnih funkcija upravo informiranje slušatelja o lokalnim sadržajima.

Za lokalne teme u većoj se mjeri zanimaju žene, slušatelji stariji od 45 godina, srednje i više obrazovani slušatelji te stanovnici Sjeverne Hrvatske, Like i Banovine te Dalmacije. Manji interes za informacije iz Hrvatske izrazili su stanovnici Zagreba i Slavonije te slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja. Vijesti iz svijeta u većoj mjeri zanimaju muškarce, slušatelje mlađe od 34 godine te osobe srednjeg i visokog obrazovanja. Stanovnici Zagreba te Istre i Primorja također su iskazali viši interes za informacije iz svijeta od stanovnika ostalih regija.

Grafikon 5. Teme govornog sadržaja – trenutna slušanost i nedostaci

Unutar govornog sadržaja na radiju, zdravlje je tema koju slušatelji u najvećoj mjeri vole slušati. To je ujedno i tema za koju su slušatelji u najvećoj mjeri izjavili da nedostaje, odnosno koju bi željeli da radio postaje emitiraju više. Osim teme zdravlja, slušatelji vole pratiti teme vezane uz ljudska prava te u nešto manjoj mjeri sport, lokalnu politiku i estradu. Teme vanjske politike, suvremene kulture kao i globalne ekonomije manje su privlačne slušateljima. Manje od 5% slušatelja smatra da se teme nacionalne i vanjske politike te globalne ekonomije trebaju emitirati češće.

Teme zdravlja privlačnije su ženama (37,2%) nego muškarcima (16,4%). Također, interes za temu zdravlja raste s godinama slušatelja pa tako 15,8% mladih slušatelja voli pratiti temu zdravlja na radiju, dok istu temu voli pratiti 37,1% slušatelja starijih od 70 godina. Tema zdravlja je znatno privlačnija stanovnicima Hrvatskog Primorja (35,1%) nego stanovnicima Like i Banovine (19,1%).

Tema ljudskih prava znatno je privlačnija ženama (23,7%) nego muškarcima (12,7%). Slabiji interes za temu ljudskih prava također su izrazili mladi slušatelji (12,8%), te stanovnici Like i Banovine (11%) i Hrvatskog Primorja (13,4%).

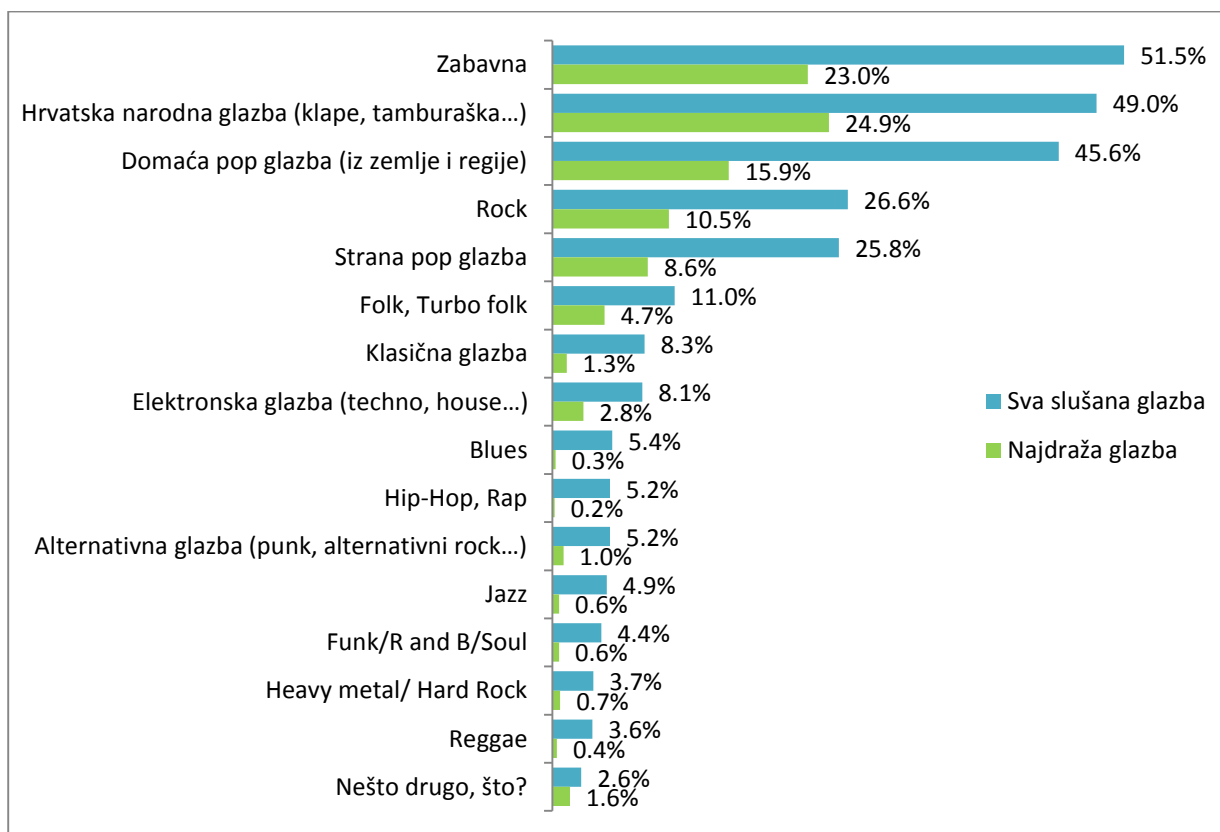
Sport je tema koju u većoj mjeri vole slušati muškarci (26%) u odnosu na 4% žena, mlađe generacije (25,8% slušatelja u dobi do 24 godine) te stanovnici Dalmacije (20,6%).

Većina pripadnika opće stručne javnosti smatra da na radio postajama nedostaje kvalitetnog govornog sadržaja. Stručnjaci nisu toliko fokusirani na teme koje nedostaju, više su orijentirani na tip emisije te tako navode da najviše nedostaje reportaža, komentara, humora, intervjua, radio drama, specijaliziranih glazbenih emisija i komunikacije s publikom uživo u eteru (naspram komunikacije putem društvenih mreža).

Glazbeni sadržaj

Zabavna glazba, hrvatska narodna glazba, poput klapa ili tamburica, te domaća pop glazba su vrste glazbe koju slušatelji najviše vole slušati na radiju. U nešto manjoj mjeri od navedenih, popularna je rock i strana pop glazba, dok ostale vrste glazbe navodi manje od 15% slušatelja.

Zabavnu glazbu u većoj mjeri vole žene (55%) u odnosu na muškarce (48%). Zabavnu glazbu izraženije vole slušati u Sjevernoj Hrvatskoj (64%), dok je manje popularna u Slavoniji (41%). Hrvatska narodna glazba manje je privlačna mlađoj populaciji (29%) te u Hrvatskom Primorju (38%). Mlađoj populaciji privlačnija je domaća pop glazba (52%), strana popularna glazba (51%), turbo folk (25%), elektronska glazba (26%) te hip hop (18%).

Grafikon 6. Preferirana vrsta glazbe na radiju

Analiza radijskog tržišta

Radijsko tržište analizirano je na dva načina, odnosno iz dva kuta gledanja. S jedne strane su svoje procjene i mišljenja iznijeli stručnjaci koji neposredno sudjeluju u stvaranju radijskog programa te oni koji se indirektno u svojem poslu bave radijskim tržištem. S druge strane, svoje mišljenje dali su i slušatelji radija, koji direktno ne sudjeluju u stvaranju programa već su njegovi konzumenti.

Pripadnici radijske stručne javnosti smatraju da su hrvatske radio postaje većinom kvalitetne radio postaje, koje svojim sadržajem i formatom zadovoljavaju potrebe slušatelja. Posebno je izraženo to mišljenje među stručnjacima koji su uključeni u rad lokalnih radio postaja, koji smatraju da, uzimajući u obzir uvjete u kojima rade, proizvode visoko kvalitetni sadržaj, čija se kvaliteta ponajviše očituje u odličnom lokalnom sadržaju.

Kvalitetu radio postaja pripadnici radijske stručne javnosti procjenjuju temeljem nekoliko kriterija, a to su prvenstveno glazbeni sadržaj i kvalitetan voditelj, koji svojim znanjem i umijećem doprinosi atmosferi i slušanosti radio postaja. Promjene u kvaliteti radio postaja dogodile su se u posljednjih 7 godina pojavom novog formata (formatizirani radio) koji je doprinio tome da se veći naglasak stavlja na glazbeni sadržaj te potrebe slušatelja. Međutim, unutar pripadnika stručne javnosti postoje razilaženja oko kvalitete tzv. formatiziranih radija, koje karakterizira prevladavanje glazbenog sadržaja i kratkog govornog, informativnog sadržaja, ne duljeg od dvije minute. Jedni smatraju da su to vrlo kvalitetne radijske postaje, jer su usmjerene na potrebe slušatelja, dok im drugi, koji ih također smatraju kvalitetnima, zamjeraju to da nema raznolikosti među njima, već sve nalikuju jedna drugoj.

Glavni nedostatak radija, kako ga vide pripadnici radijske stručne javnosti, je manjak sredstava. Taj manjak sredstava objašnjava i to da nema prostora za nove emisije i nove novinare koji bi doprinijeli povećanju kvalitete radijskog sadržaja. Nedostatak sredstava se posebno odrazio na male, lokalne radio postaje koje su uslijed krize postale manje zanimljive oglašivačima. Osim manjka sredstava, koji rezultira slabijom kvalitetom, kao nedostatci radio postaja navode se i podzastupljenost zabavnog programa, slaba povezanost s novim medijima koja bi doprinijeli širenju radijske publike te manjak slobode i neovisnosti od politike, što se posebno naglašava za male, lokalne radio postaje.

Kvantitativnu analizu radijskog tržišta na slušateljima radio postaja podijelili smo na tri načina. Jedna podjela bazira se na regiji, odnosno radio postaje grupirane su prema regijama u kojima se emitiraju. Na taj način dobili smo šest skupina postaja: postaje u (1) Sjevernoj Hrvatskoj, (2) Zagrebu i Zagrebačkoj županiji, (3) Dalmaciji, Istri i Primorju, (4) Slavoniji, (5) Lici, Pokuplju i Banovini te (6) te postaje koje se emitiraju u svim regijama, nacionalne postaje. Drugi način podjele temelji se na koncesiji. Na temelju koncesije razlikujemo četiri skupine: (1) postaje s nacionalnom koncesijom, (2) regionalnom, županijskom koncesijom, (3) postaje s koncesijom za veće gradove te (4) postaje s koncesijama za manje gradove i općine. Skupina nacionalnih postaja i postaja s nacionalnom koncesijom su zapravo jedna skupina i ona je identična u obje podjele. Posljednja podjela radio stanica temelji se na, uvjetno rečeno, tipu postaje te razlikujemo dva tipa postaja: 1) postaje javnog radijskog servisa te 2) ostale radio postaje. U skupini ostalih radio postaja prevladavaju komercijalne postaje, međutim među njima ima i neprofitnih radijskih postaja kao što su Hrvatski Katolički Radio ili Radio Student. U tom smislu tu preostalu grupu radio postaja ne možemo smatrati isključivo komercijalnim radio postajama.

Ispitanici su ocjenjivali radio postaje, a ocjene pojedinih radio postaja su u analizi agregirane u skupine prema regiji, koncesiji i tipu postaja. Ispitanici su ocjenjivali samo postaje za koje su izjavili da ih slušaju, drugim riječima, ocjenjivali su samo postaje s čijim programom su upoznati. Na temelju tog kriterija, u analizu je uključeno ukupno 136 postaja koje su grupirane na ranije opisan način.

Ocjene su uključivale opći dojam (na skali od 1 do 5, pri čemu je ocjena 1 označavala izrazito negativan, a ocjena 5 izrazito pozitivan dojam) te niz karakteristika kao što su točnost informacija, kvaliteta novinara, raznolikost tema i sl. Osim tih karakteristika i općeg dojma, ispitanici su iskazivali mišljenje o tome treba li pojedinih tema biti više ili manje te način na koji su te teme obrađene (kvaliteta i objektivnost). Sve navedene karakteristike također su ocjenjivane na skali od 1 do 5.

Regionalna podjela radijskog tržišta

Kako je ranije navedeno, radio postaje su prema regijama podijeljene u 6 grupa. Slušaitelji ovih 6 grupa postaja podjednako su ocijenili opći dojam radio postaja. Sve grupe postaja imaju prosječnu ocjenu višu od 4, na skali ocjena od 1 do 5, što znači da slušaitelji imaju pozitivan dojam o tim postajama. Nešto malo višu prosječnu ocjenu općeg dojma dali su slušaitelji radio postaja Sjeverne Hrvatske (4,33), dok je najniži opći dojam zabilježen među slušaiteljima radio postaja Dalmacije, Istre i Primorja (4,14), što je i dalje visoka prosječna ocjena.

Relativno pozitivno slušaitelji su ocijenili i mjerene karakteristike radio postaja, kao što su točnost informacija, otvorenost radija prema komunikaciji sa slušaiteljima, ažurnost izvještavanja. Prosječne ocjene karakteristika radio postaja, mjerene na skali od 1 do 5, kreću se u rasponu od 3,49 do 4,27. U svim regijama najslabije su ocjenjene neovisnost radio postaja od politike i gospodarstvenika, dok su najbolje ocjene dodijeljene glazbenom sadržaju i zanimljivosti voditelja. Ukoliko usporedimo regije međusobno, primjećujemo da su u prosjeku nešto niže ocjene svojim postajama daju slušaitelji Slavonije, dok su nešto više prosječne ocjene u Zagrebu i Zagrebačkoj županiji.

Slušaitelji svih regija nisu izrazili potrebu za značajnim promjenama u udjelu pojedinih tema u govornim sadržajima. Velika većina njih smatra da pojedinih tema u budućnosti treba biti kao i do sada. Jedina tema za koju je nešto veći udio slušaitelja izjavilo da bi je trebalo biti više na eteru u budućnosti je tema zdravlja. Za teme zdravlja u većoj su mjeri zainteresirane žene te starije osobe. Teme iz politike, nacionalne i vanjske, su teme za koji najveći udio slušaitelja smatra da ih u buduću na radio postajama treba biti manje nego sada. Također, slušaitelji koji rijetko slušaju radio, par puta mjesečno ili rjeđe, za većinu tema češće smatraju da im se treba povećati udio unutar govornog sadržaja radio postaja.

Objektivnost i kvalitetu tema koje se obrađuju u sklopu govornog sadržaja na radio postajama slušaitelji svih regija su većinom ocijenili ocjenama 3 i 4 te se prosječne ocjene kreću u rasponu od 3,6 do 3,8. U prosjeku su boljim ocjenama kvalitetu i objektivnost ocijenile žene, slušaitelji s nižim stupnjem obrazovanja te slušaitelji koji svakodnevno ili gotovo svakodnevno slušaju radio.

Nacionalne postaje

U skupinu nacionalnih postaja spadaju postaje s nacionalnom koncesijom. Tu skupinu postaja ukupno je ocjenjivalo 914 sudionika istraživanja. Riječ je o skupini koja se sastoji od postaja HR1, HR2, Otvoreni radio, Narodni radio te Hrvatski katolički radio.

Te radio postaje ostavile su negativan dojam na samo 1,3% slušatelja, dok velika većina slušatelja ima ili uglavnom pozitivan (46,3%) ili izrazito pozitivan (41,3%) dojam o tim radio postajama. Shodno prevladavajućem pozitivnom dojmu, prosječna ocjena nacionalnih radio postaja na skali od 1 do 5 iznosi 4,3.

Nešto su niži ukupni dojam nacionalne postaje ostavile na slušatelje s završenim fakultetskim obrazovanjem (4,15) te na slušatelje koji radio slušaju rijetko, odnosno par puta mjesečno ili rjeđe (4,01).

Pojedine karakteristike nacionalnih postaja slušatelji su također, u prosjeku, ocijenili dobrim ocjenama. Nešto nižu ocjenu dobile su radio postaje za svoju neovisnost od politike i gospodarstvenika te uključivanje lokalnog sadržaja i lokalne zajednice u program. S druge strane, radio postaje najbolje ocjene dobile su za svoj glazbeni program te zanimljivost voditelja.

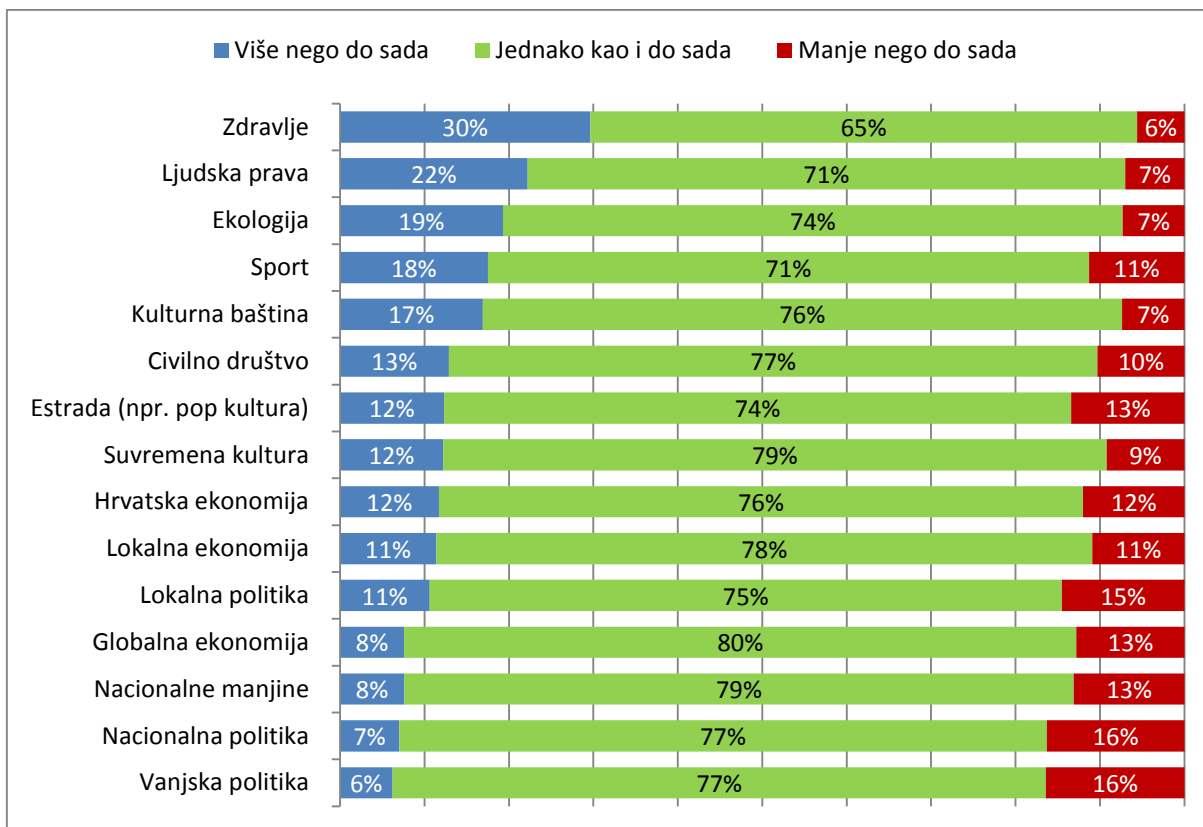
Sve mjerene karakteristike žene su u prosjeku ocijenile višim ocjenama od muškaraca. Osobe srednje dobi i stariji slušatelji boljim su ocijenili udjele lokalnih tema i sudjelovanje lokane zajednice od mlađih slušatelja, dok su slušatelji u dobi od 25 do 34 godine nižim od ostalih dobnih skupina ocijenili kvalitetu i zanimljivost voditelja. Neovisnost nacionalnih radio postaja od gospodarstvenika i politike u prosjeku su niže ocijenili visoko obrazovani slušatelji u usporedbi s onima sa srednjim i nižim obrazovanjem.

Tablica 5. Ocjene nacionalnih radio postaja

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,5%	3,7%	15,8%	32,6%	47,4%	4,23
Dobri i zanimljivi voditelji	1,0%	4,3%	18,2%	35,5%	41,1%	4,11
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,9%	4,5%	21,3%	35,4%	37,8%	4,05
Kvaliteta novinara	1,0%	3,8%	21,0%	38,8%	35,4%	4,04
Točnost informacija	0,7%	4,0%	20,9%	41,8%	32,6%	4,02
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,7%	4,3%	23,0%	40,3%	31,7%	3,98
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,9%	5,4%	25,7%	38,0%	30,1%	3,91
Neovisnost od politike	2,6%	7,8%	31,5%	31,2%	26,9%	3,72
Neovisnost od gospodarstvenika	2,1%	8,9%	30,5%	33,4%	25,2%	3,71
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	2,6%	9,6%	32,5%	31,6%	23,7%	3,64
Značajan udio lokalnog sadržaja	2,5%	11,9%	31,7%	31,1%	22,9%	3,60

Velika većina slušatelja nacionalnih radio postaja smatra da bi pojedinih tema govornog programa ubuduće trebalo biti jednako kao i do sada. Nešto veći interes iskazali su za povećanjem udjela tema iz područja zdravlja, a malo manji interes iskazali su za temama ljudskih prava i ekologije. Slušatelji u najvećoj mjeri smatraju da ubuduće ne treba biti toliko političkih tema, niti lokalnih, niti nacionalnih, niti vanjsko političkih.

Za povećanjem udjela tema lokalne politike i ekonomije u većoj mjeri su zainteresirani stariji slušatelji, dok povećanje udjela tema iz globalne ekonomije u većoj mjeri priželjkuju fakultetski obrazovani slušatelji. Da bi se trebao povećati udio zdravlja u govornom sadržaju nacionalnih postaja smatra 34,1% ženskih slušatelja kao i 38,9% slušatelja sa završenom osnovnom školom. Interes za tu temu također je izraženiji kod starijih slušatelja. Stariji slušatelji i ženski slušatelji isto su u većoj mjeri zainteresirani za teme iz kulturne baštine. Ta tema je privlačna i onima koji rijetko slušaju radio (par puta mjesečno ili rjeđe) te onima koji uz radio prijarnike provode više od jednog sata dnevno. Slušatelji koji rijetko slušaju radio, žene te slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja u većoj mjeri su se izjasnili da bi u budućnosti na nacionalnim radio postajama trebalo biti više tema iz područja ljudskih prava nego što je to bilo do sada. Za većim udjelom tema iz sporta izraženiji interes pokazali su muškarci, slušatelji koji radio slušaju u prosjeku do jednog sata dnevno te mlađi slušatelji. Mlađi slušatelji smatraju da bi trebalo biti više tema iz estrade na nacionalnim postajama, a interes za tom temom je to manji, što je dob slušatelja veća.

Grafikon 7. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na nacionalnim postajama

Prema ocjenama kvalitete i objektivnosti nacionalnih postaja prilikom obrade određenih tema, možemo zaključiti da su slušatelji svim temama podjednako dodijelili relativno visoke ocjene, odnosno da prema mišljenju slušatelja nacionalne postaje sve teme obrađuju jednako kvalitetno i objektivno.

Tablica 6. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na nacionalnim radio postajama

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	0,8%	6,2%	25,6%	37,6%	29,8%	3,90
Kulturna baština	1,1%	6,7%	31,2%	38,9%	22,0%	3,74
Zdravlje	1,2%	7,6%	30,4%	38,2%	22,6%	3,73
Hrvatska ekonomija	1,0%	6,9%	33,0%	37,3%	21,8%	3,72
Suvremena kultura	1,2%	6,7%	32,8%	37,9%	21,4%	3,72
Sport	1,5%	8,9%	30,4%	36,4%	22,8%	3,70
Nacionalna politika	0,9%	8,2%	33,9%	35,3%	21,6%	3,69
Vanjska politika	1,5%	8,3%	32,8%	36,0%	21,4%	3,67
Globalna ekonomija	1,0%	8,2%	33,7%	36,4%	20,6%	3,67
Ljudska prava	1,3%	8,9%	32,2%	36,4%	21,2%	3,67
Ekologija	1,4%	7,8%	34,7%	35,7%	20,5%	3,66
Lokalna ekonomija	1,5%	9,3%	33,7%	35,5%	20,0%	3,63
Civilno društvo	1,2%	9,8%	34,5%	34,3%	20,2%	3,63
Nacionalne manjine	1,8%	9,6%	32,5%	36,1%	19,9%	3,63
Lokalna politika	1,7%	8,4%	35,8%	34,1%	20,0%	3,62

Žene su nacionalne postaje na svim mjerenim temama ocijenile bolje od muškaraca. Također je uočena povezanost prosječne ocjene pojedine teme i dobi slušatelja. Slušatelji u dobi od 25 do 34 su na svim mjerenim temama nižim ocjenama ocijenili kvalitetu i objektivnost nacionalnih radio postaja od slušatelja drugih dobnih skupina. Kvalitetu i objektivnost tema nacionalne i vanjske politike, hrvatske i lokalne ekonomije, ekologije, ljudskih prava, civilnog društva u prosjeku su nižom ocijenili visoko obrazovani slušatelji. Slušatelji koji svakodnevno ili gotovo svakodnevno slušaju nacionalne postaje su kvalitetu i objektivnost tih postaja prilikom obrade tema iz lokalne politike, hrvatske ekonomije, zdravlja i ljudskih prava u prosjeku ocjenjivali višim ocjenama.

Sjeverna Hrvatska

Skupinu radija Sjeverne Hrvatske ocjenjivao je ukupno 201 ispitanik. U toj skupini nalaze se Hrvatski Radio Čakovec, Krugoval 93.1, Podravski Radio, Radio 1, Radio 105, Radio BBR, Radio Daruvar, Radio Drava, Radio Grubišno Polje, Radio Hrvatsko Zagorje, Radio Ivanec, Radio Koprivnica, Radio Križevci, Radio Ludbreg, Radio Max, Radio Megaton, Radio Stubica, Radio Terezija, Radio Varaždin, Radio Zabok, Radio Zlatar, Studio M, Super Radio.

Slušatelji u prosjeku imaju pozitivan dojam o radio postajama Sjeverne Hrvatske. Njih 51,4% ima uglavnom pozitivan, a 40,8% izrazito pozitivan dojam o postajama. Prosječna ocjena radio postaja Sjeverne Hrvatske iznosi 4,3. Nisu utvrđene značajne razlike u ocjeni općeg dojma pojedinih radio stanica među različitim skupinama slušatelja.

Tablica 7. Ocjene radio postaja Sjeverne Hrvatske

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,3%	2,8%	21,9%	37,6%	37,3%	4,09
Glazba	0,6%	4,7%	21,9%	36,4%	36,4%	4,03
Dobri i zanimljivi voditelji		4,1%	24,5%	38,2%	33,2%	4,01
Točnost informacija	0,3%	4,4%	27,3%	37,9%	30,1%	3,96
Kvaliteta novinara	0,3%	4,7%	25,1%	40,1%	29,8%	3,94
Značajan udio lokalnog sadržaja	0,3%	2,2%	27,0%	43,9%	26,6%	3,94
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	0,6%	2,5%	29,8%	42,3%	24,8%	3,88
Ažurnost (brzina) izvještavanja		5,6%	31,7%	38,6%	24,1%	3,81
Raznolikost tema u programskom sadržaju		9,7%	30,4%	35,4%	24,5%	3,75
Neovisnost od gospodarstvenika	1,3%	7,2%	37,9%	33,9%	19,7%	3,64
Neovisnost od politike	0,6%	8,5%	38,9%	32,9%	19,1%	3,61

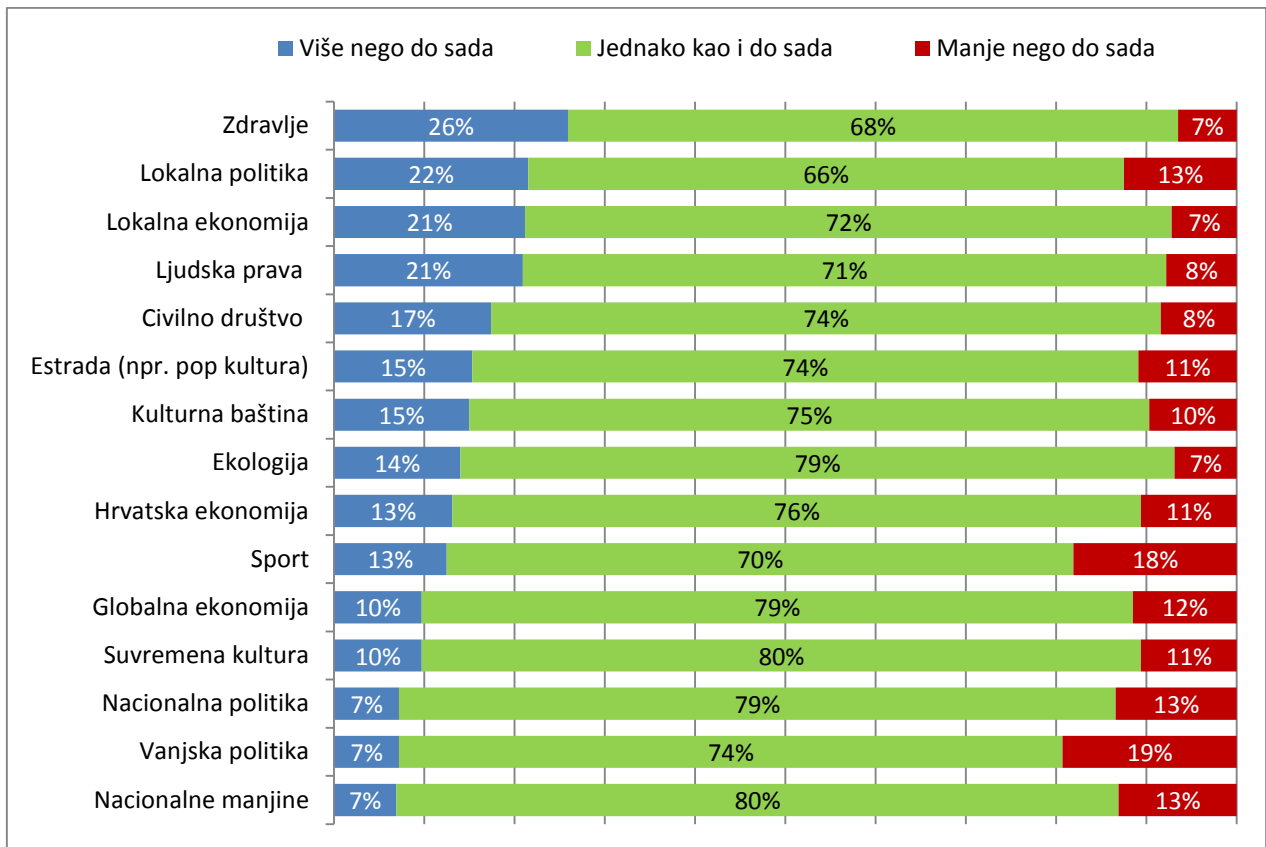
Slušatelji su u prosjeku ocijenili vrlo dobrim ocjenama karakteristike radio postaja Sjeverne Hrvatske. Otprilike dvije trećine slušatelja su karakteristike radio postaja Sjeverne Hrvatske ocijenili ocjenama 4 ili 5. Slušatelji su u prosjeku najvišim ocjenama ocijenili otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima, glazbu koja je emitirana na tim radio postajama te voditelje, u smislu da su dobri i zanimljivi. Najnižim ocjenama su ocijenili neovisnost od politike i neovisnost od gospodarstvenika. Iako su te dvije karakteristike dobile najniže ocjene, slušatelji su i dalje relativno zadovoljni radio postajama kad su u pitanju te karakteristike, budući da je prosječna ocjena viša od 3,5, odnosno više od polovice slušatelja je te karakteristike ocijenilo ocjenama 4 ili 5.

Udio lokalnog sadržaja su nešto višim ocjenama ocijenili su slušatelji u dobi od 25 do 34 godina (prosjek 4,3) te slušatelji u dobi od 45 do 45 (prosjek 4,1), dok se prosječna ocjena ostalih dobnih skupina za ovu karakteristiku kreće u rasponu od 3,6 do 4,0.

Gotovo sve karakteristike (osim ažurnosti podataka, udjela lokalnog sadržaja i zanimljivosti voditelja) bolje su ocijenili slušatelji sa završenim osnovnim obrazovanjem u odnosu na slušatelje sa srednjim i višim obrazovanjem.

Općenito su bolje ocjene, očekivano, davali slušatelji koji više vremena provode uz radio prijamnike. Tako osobe koje rijetko slušaju radio (slušaju radio par puta mjesečno ili rjeđe) su nižim ocjenama ocijenili kvalitetu i zanimljivost voditelja te otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima u odnosu na osobe koje radio slušaju češće. S druge strane te iste karakteristike, kao i udio lokalnog sadržaja, višim ocjenama su ocijenili slušatelji koji dnevno slušaju tri ili više sata radio, u odnosu na one slušatelje koji manje sati dnevno slušaju radio.

Što se tiče govornog sadržaja na radio postajama Sjeverne Hrvatske, otprilike dvije trećine slušatelja smatra da pojedinih tema u budućnosti treba biti u eteru u jednakoj mjeri kao i do sada. Teme za koje su u nešto većoj mjeri izrazili da ih treba biti više su zdravlje, lokalna politika i ekonomija te ljudska prava. Teme za koje su u nešto većoj mjeri izjavili da treba biti manje nego do sad su vanjska politika i sport.

Grafikon 8. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama Sjeverne Hrvatske

Da bi lokalne politike i ekonomije trebalo biti više, u većoj mjeri smatraju osobe koje svakodnevno ili gotovo svakodnevno slušaju radio (23,7%) te osobe koje slušaju radio više od tri sata dnevno (29,5%). Slušatelji u dobi od 25 do 34 godine su u većoj mjeri izrazili potrebu za većim udjelom tema vezanih uz kulturnu baštinu (35,3%) te suvremenu kulturu (26,5%). Da bi trebalo biti više tema vezanih uz zdravlje smatra 36,1% slušatelja u dobi od 35 do 44, te 37,4% slušatelja koji uz radio provode više od tri sata dnevno (*heavy korisnici*). Da nedostaje tema iz sporta znatno češće navode muškarci (21,5%). Da bi trebalo biti više tema vezanih uz estradu smatra 29,4% slušatelja u dobi od 25 do 34 godina te 24,5% slušatelja koji radio slušaju više od tri sata dnevno.

Slušatelji radio postaja Sjeverne Hrvatske podjednako su ocijenili kvalitetu i objektivnost tema. Ocjene objektivnosti i kvalitete svih mjerenih tema kreću se u rasponu od 3,55 do 3,86, a to je rezultat toga što je više od polovice slušatelja sve mjerene teme ocijenilo ocjenama 4 ili 5.

Uočene su razlike u prosječnim ocjenama pojedinih tema između slušatelja koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno te onih koji radio slušaju jednom mjesečno ili rjeđe. Oni koji radio slušaju svakodnevno su značajno boljim ocjenama ocijenili kvalitetu i objektivnost tema iz područja zdravlja (3,75) i estrade (3,93) od slušatelja koji rijetko slušaju radio (oni su temu zdravlja

ocijenili 3,15, a temu estrade 3,38). Među ostalim grupama slušatelja nije uočena značajna razlika u ocjeni kvalitete i objektivnosti tema obrađenih na radio postajama Sjeverne Hrvatske.

Tablica 8. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama Sjeverne Hrvatske

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Lokalna politika		4,7%	27,7%	44,2%	23,4%	3,86
Estrada (npr. pop kultura)		2,5%	32,1%	42,1%	23,4%	3,86
Kulturna baština		5,0%	35,5%	36,8%	22,7%	3,77
Lokalna ekonomija		5,0%	36,1%	40,5%	18,4%	3,72
Civilno društvo		5,6%	35,8%	39,6%	19,0%	3,72
Zdravlje		5,9%	36,8%	38,0%	19,3%	3,71
Ljudska prava	0,3%	5,0%	38,3%	37,1%	19,3%	3,7
Hrvatska ekonomija		6,9%	37,1%	35,8%	20,2%	3,69
Suvremena kultura		5,3%	41,1%	34,6%	19,0%	3,67
Nacionalne manjine	0,3%	10,6%	32,4%	36,4%	20,2%	3,66
Nacionalna politika		9,0%	37,4%	32,7%	20,9%	3,65
Ekologija	0,3%	8,1%	36,1%	38,0%	17,4%	3,64
Sport	0,6%	8,4%	36,8%	34,9%	19,3%	3,64
Globalna ekonomija	0,3%	9,7%	37,7%	32,4%	19,9%	3,62
Vanjska politika		14,0%	34,9%	33,0%	18,1%	3,55

Zagreb i Zagrebačka županija

Radio postaje Zagreba i Zagrebačke županije ukupno je ocjenjivalo 393 ispitanika. U ovu skupinu radio postaja uključeni su Antena Zagreb, Enter Zagreb, HR-Sljeme, Radio 101, Radio Ivanić-Grad, Radio Kaj i Soundset Plavi.

Kao i postaje Sjeverne Hrvatske, postaje Zagreba i Zagrebačke županije ostvaruju dobar dojam kod svojih slušatelja. Njih 42,4% izjavilo je da ima uglavnom, a njih 43,3% izrazito pozitivan dojam o radio postajama. Prosječna ocjena iznosi 4,3. Nešto nižu prosječnu ocjenu općeg dojma radio postaje Zagreba i Zagrebačke županije bilježe među visoko obrazovanim slušateljima (4,1), dok nešto više ocjene bilježe među slušateljima koji radio u prosjeku slušaju jedan do tri sata dnevno (4,4) te slušateljima koji radio slušaju svakodnevno (4,4).

Tablica 9. Ocjene radio postaja u Zagrebu i Zagrebačkoj županiji

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,9%	2,9%	15,2%	30,4%	50,5%	4,27
Dobri i zanimljivi voditelji	1,4%	3,2%	19,4%	32,1%	43,9%	4,14
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	1,5%	2,3%	20,6%	33,6%	41,9%	4,12
Točnost informacija	1,4%	2,8%	20,0%	39,5%	36,4%	4,07
Ažurnost (brzina) izvještavanja	1,4%	3,4%	20,6%	37,6%	37,0%	4,06
Kvaliteta novinara	2,0%	3,5%	21,0%	33,9%	39,5%	4,05
Raznolikost tema u programskom sadržaju	1,4%	4,3%	24,1%	32,6%	37,6%	4,01
Značajan udio lokalnog sadržaja	1,4%	7,1%	26,3%	32,9%	32,4%	3,88
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	2,0%	6,6%	25,5%	36,1%	29,8%	3,85
Neovisnost od politike	3,7%	6,0%	27,0%	32,1%	31,2%	3,81
Neovisnost od gospodarstvenika	2,9%	5,4%	29,3%	32,1%	30,3%	3,81

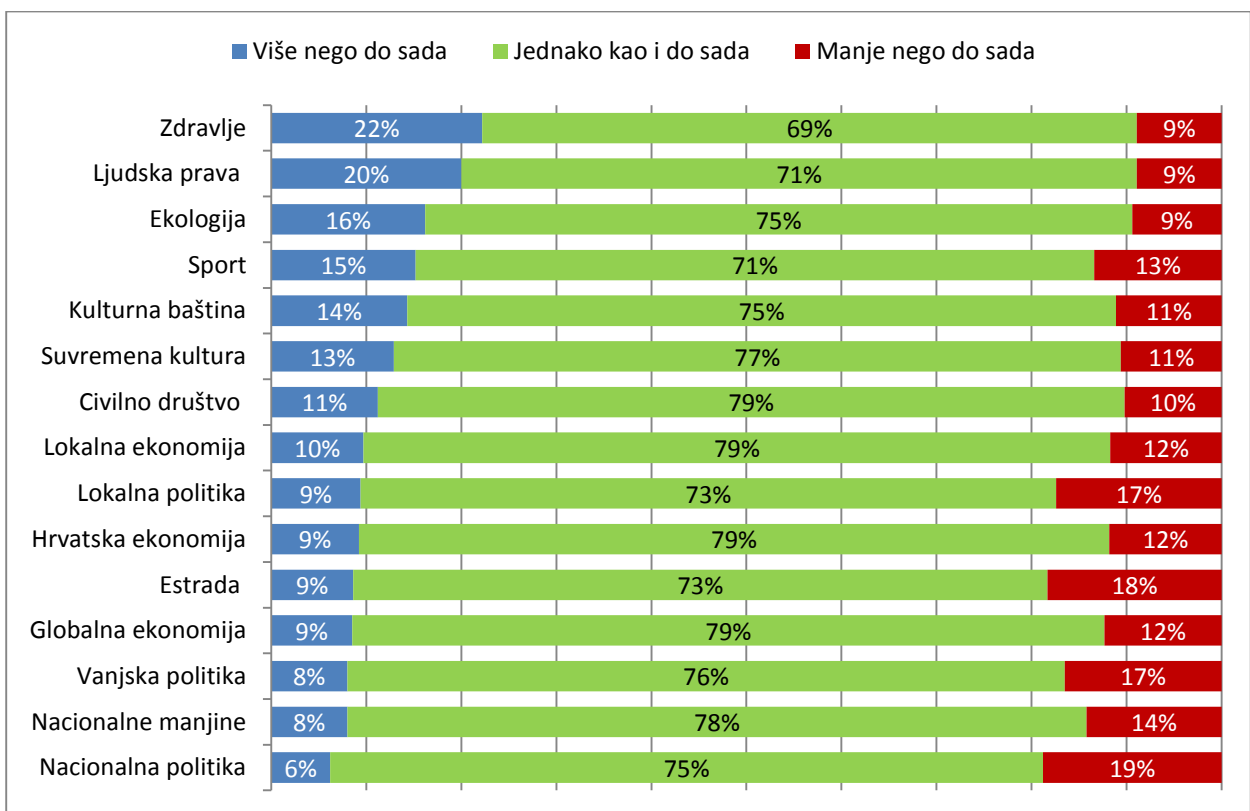
Otprilike dvije trećine slušatelja, a za neke karakteristike taj udio je i veći, na mjerenim karakteristikama ocijenilo je postaje Zagreba i Zagrebačke županije ocjenama 4 ili 5. Najvišu prosječnu ocjenu postiže glazba, koju je više od 80% slušatelja ocijenilo ocjenama 4 ili 5. Osim glazbe, nešto više ocjene postižu dobri i zanimljivi voditelji te otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima. Najniže ocjenjene karakteristike, iako je još uvijek riječ o relativno visokim ocjenama, ostvarile su, kao i u Sjevernoj Hrvatskoj, neovisnost od politike i gospodarstvenika.

Slušatelji u dobi od 35 do 44 su u prosjeku (4,47) nešto bolje ocijenili voditelje, u smislu njihove zanimljivosti, od ostalih dobnih skupina. Fakultetski obrazovani slušatelji su niže ocijenili neovisnost od politike (3,61), kvalitetu novinara (3,88), zanimljivost novinara (3,96), raznolikost tema (3,85) te glazbu (4,13) u odnosu na slušatelje srednjeg i nižeg obrazovanja.

Slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno u prosjeku su bolje ocijenili gotovo sve kriterije od slušatelja koji rjeđe slušaju radio. Jedini kriteriji na kojima nije zabilježena razlika među tim skupinama su glazba, ažurnost izvještavanja i otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima.

Slušatelji koji radio u prosjeku slušaju 1-3 sata dnevno su nešto višim ocjenama ocijenili kvalitetu novinara (4,24), raznolikost tema (4,16), udio lokalnog sadržaja (4,08) te sudjelovanje lokalne zajednice (4,02) od slušatelja koji uz radio prijamnike provode manje od jednog ili više od tri sata dnevno.

U prosjeku tri četvrtine slušatelja nije izrazilo želju niti za povećanjem niti smanjenjem udjela pojedinih tema na radio postajama Zagreba i Zagrebačke županije. Da bi tema vezanih uz zdravlje trebalo biti više smatra 22%, a tema vezanih uz ljudska prava 20%. Najviše slušatelja izjavilo da je bi trebalo u budućnosti biti manje tema iz područja nacionalne politike, estrade, lokalne i vanjske politike, no nije riječ o velikom udjelu slušatelja (manje od 20%).

Grafikon 9. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama Zagreba i Zagrebačke županije

Da bi tema iz nacionalne politike trebalo biti više smatra 14,3% slušatelja koji radio slušaju jednom mjesečno ili rjeđe, a više tema iz nacionalne politike priželjkuje i 15,9% slušatelja koji radio slušaju

jednom do četiri puta tjedno. Za više tema iz lokalne politike zainteresirano je 17,2% slušatelja starijih od 70 godina kao i 14,3% slušatelja koji radio slušaju jednom do četiri puta tjedno. Da bi na radiju trebalo biti više tema iz hrvatske ekonomije u većoj mjeri smatraju slušatelji koji rijetko slušaju radio (22,9%) te oni koji ga slušaju manje od jednog sata dnevno (13%). Slušatelji koji rijetko slušaju radio također su u većoj mjeri izrazili želju za povećanjem udjela emisija koje obrađuju teme suvremene kulture (37,1%), zdravlja (42,9%) i civilnog društva (31,4%). Žene u većoj mjeri od muškaraca smatraju da se treba povećati udio tema iz ekologije (19,7%) i ljudskih prava (26,6%), dok su muškarci u većoj mjeri skloni povećanju udjela sporta na radio postajama (19,4%). Uočena je i povezanost dobi slušatelja i želje za povećanjem tema iz područja zdravlja, na način da su veći interes za tom temom izrazili stariji slušatelji. Osim za teme zdravlja, s dobi stanovnika raste i želja za većim udjelom emisija o ljudskim pravima i nacionalnim manjinama.

Slušatelji radio postaja Zagreba i Zagrebačke županije podjednako su ocijenili kvalitetu i objektivnost svih mjerenih tema na slušanim postajama. Tako se prosječne ocjene kreću u rasponu od 3,71 do 3,91. Više od 90% slušatelja je kvalitetu i objektivnost tih tema ocijenilo ocjenama 3 ili više.

Tablica 10. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama Zagreba i Zagrebačke županije

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	1,5%	4,5%	27,2%	35,2%	31,5%	3,91
Kulturna baština	0,8%	6,2%	28,3%	36,0%	28,8%	3,86
Suvremena kultura	0,9%	5,5%	31,1%	35,4%	27,1%	3,82
Zdravlje	0,6%	7,7%	28,6%	35,4%	27,7%	3,82
Lokalna politika	1,7%	6,2%	29,4%	35,5%	27,2%	3,8
Ljudska prava	0,8%	7,2%	31,2%	32,6%	28,2%	3,8
Lokalna ekonomija	0,8%	6,9%	30,9%	34,9%	26,5%	3,79
Ekologija	0,9%	7,4%	30,5%	34,5%	26,8%	3,79
Sport	1,7%	5,8%	30,3%	35,8%	26,3%	3,79
Civilno društvo	0,9%	6,0%	33,2%	32,6%	27,2%	3,79
Globalna ekonomija	0,5%	6,9%	32,3%	34,3%	26,0%	3,78
Hrvatska ekonomija	1,8%	6,2%	30,9%	34,9%	26,2%	3,77
Nacionalna politika	1,8%	6,3%	32,2%	33,7%	26,0%	3,76
Vanjska politika	1,5%	7,1%	32,3%	33,7%	25,4%	3,74
Nacionalne manjine	1,7%	8,0%	33,2%	31,7%	25,4%	3,71

Uočene su razlike među grupama slušatelja u prosječnim ocjenama objektivnosti i kvalitete pojedinih tema. Slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno kvalitetu i objektivnost svih mjerenih tema ocijenili su prosječno više od slušatelja koji radio ne slušaju toliko često. Također, slušatelji koji radio slušaju 1-4 puta tjedno, u prosjeku su bolje ocijenili kvalitetu i

objektivnost tema vezanih uz ekonomiju (globalnu, hrvatsku u lokalnu) kako i teme iz kulturne baštine i estrade.

Vanjska politika i ljudska prava su teme koju su različito ocijenili slušatelji s obzirom na obrazovanje. Prosječna ocjena kvalitete i objektivnosti teme vanjske politike i ljudskih prava je viša što je obrazovanje slušatelja niže.

Od ostalih demografskih parametara, uočena je povezanost dobi i prosječne ocjene kvalitete teme lokalne politike, pri čemu stariji slušatelji toj temi u prosjeku daju više ocjene. Također, žene su višom ocjenom (3,83) ocijenile kvalitetu i objektivnost postaja Zagreba i Zagrebačke županije pri obradi tema iz nacionalne politike, nego što su to učinili muškarci (3,68).

Dalmacija, Istra i Primorje

Radio postaje Dalmacije, Istre i Primorja ukupno je ocjenjivalo 399 ispitanika. U tu skupinu radio postaja spadaju Hit radio, HR-Dubrovnik, HR-Knin, HR-Pula, HR-Rijeka, HR-Split, HR-Zadar, Nautic radio Kaštela, Novi radio Zadar, Radio 057, Radio Benkovac, Radio Centar - Studio Poreč, Radio Dalmacija, Radio Delta, Radio Eurostar, Radio Istra, Radio Labin, Radio Maestral, Radio Narona, Radio Ritam, Radio Sunce, Soundset Ragusa, Soundset Trsat, Totalni FM Primorski Radio, Totalni FM Radio Riva, Županijski radio Šibenik.

Radio postaje Dalmacije, Istre i Primorja slušatelji su u nešto većoj mjeri nego slušatelji postaja Sjeverne Hrvatske i Zagrebačkog područja ocijenili ocjenom 4, odnosno na njih 55,1% su te postaje ostavile uglavnom pozitivan dojam, a na 30,6% ostavile su izrazito pozitivan dojam. Stoga, je prosječna ocjena nešto niža i iznosi 4,1, što je još uvijek poglavito pozitivan dojam.

Nešto višu ocjenu općeg dojma radio postaje Dalmacije, Istre i Primorja bilježe među slušateljima koji ih prate svakodnevno ili gotovo svakodnevno (4,22), u odnosu na one koji te postaje prate rjeđe.

Najnižu prosječnu ocjenu radio postaje Dalmacije, Istre i Primorja ostvarile su u pogledu neovisnosti od politike i gospodarstvenika, dok najviše ocjene bilježe glazba te dobri i zanimljivi voditelji. Neovisnost od politike i gospodarstva je malo iznad polovice slušatelja ocijenilo ocjenama 4 ili 5, dok je udio tih najviših ocjena u ostalim mjerenim karakteristikama veći od 65%.

Nisu sve skupine slušatelja podjednako ocijenile mjerene karakteristike. Tako su otvorenost za komunikaciju prema slušateljima bolje ocijenile žene od muškaraca, kao i slušatelji s završenom

osnovnom školom u odnosu na one s višim obrazovanjem. Žene su također bolje ocijenile i glazbeni sadržaj u odnosu na muškarce. Glazbeni sadržaj, kvaliteta novinara kao i ažurnost izvještavanja negativno je povezana s obrazovanjem slušatelja, što znači da što je viši stupanj obrazovanja slušatelja to su davali niže ocjene na navedenim kriterijima.

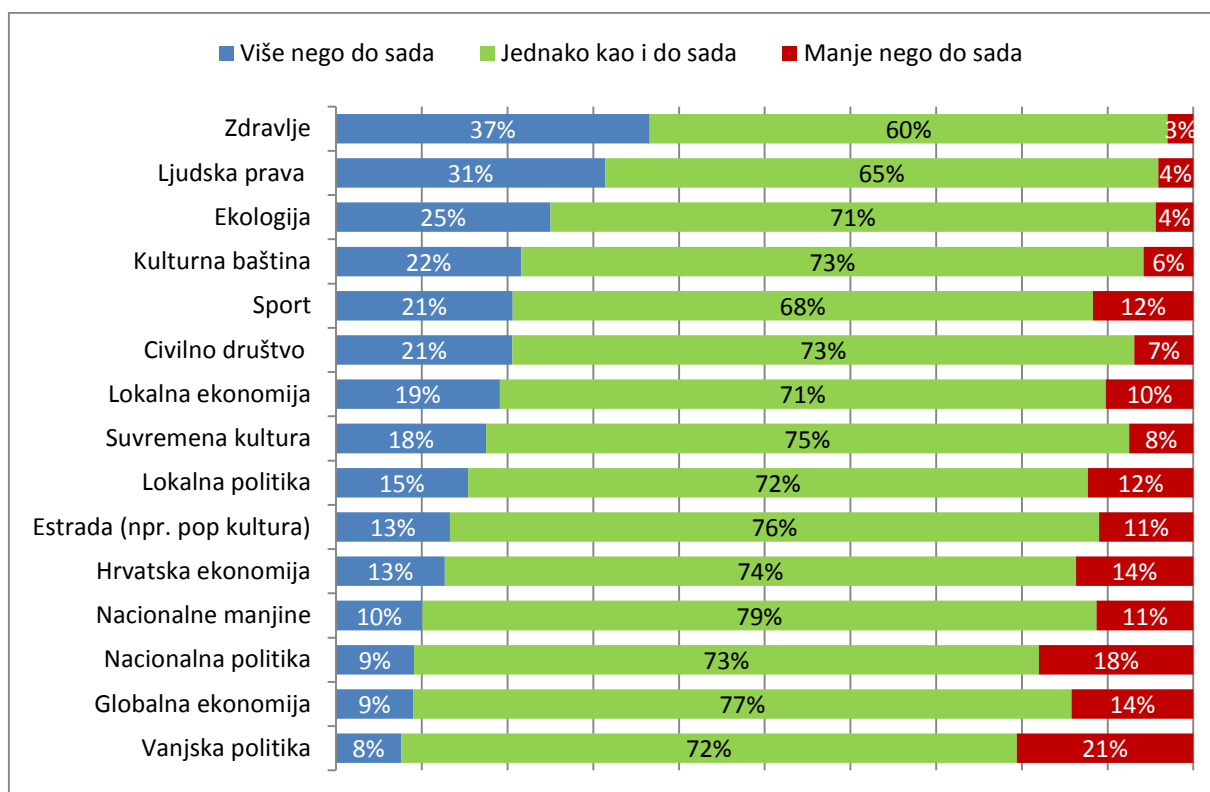
Slušatelji koji radio slušaju 1 do 3 sata dnevno u prosjeku su bolje ocijenili točnost informacija (4,17), udio lokalnog sadržaja (4,10) te uključenost lokalne zajednice (3,97) od slušatelja koji radio slušaju više od tri ili manje od jednog sata dnevno. Sve kriterije osim neovisnosti od politike i gospodarstvenika niže su ocijenili slušatelji koji radio slušaju par puta mjesečno ili rjeđe od onih koji radio slušaju par puta tjedno ili svakodnevno.

Tablica 11. Ocjene radio postaja Dalmacije, Istre i Primorja

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,8%	1,8%	16,8%	40,6%	40,0%	4,17
Dobri i zanimljivi voditelji		2,3%	18,0%	40,6%	39,1%	4,16
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,5%	3,1%	18,2%	44,3%	34,0%	4,08
Točnost informacija	0,3%	2,4%	20,6%	43,7%	33,0%	4,07
Kvaliteta novinara	0,6%	3,4%	18,6%	45,8%	31,6%	4,04
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,5%	4,4%	20,0%	42,9%	32,2%	4,02
Značajan udio lokalnog sadržaja	0,5%	4,6%	25,0%	42,0%	27,9%	3,92
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,2%	4,1%	26,4%	44,7%	24,6%	3,89
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	0,9%	6,3%	27,6%	39,7%	25,5%	3,83
Neovisnost od politike	4,1%	10,7%	32,1%	36,3%	16,8%	3,51
Neovisnost od gospodarstvenika	3,8%	10,4%	33,7%	35,6%	16,5%	3,51

Velika većina slušatelja radio postaja Dalmacije, Istre i Primorja smatra da pojedinih tema na radio postajama u budućnosti treba biti u jednakoj mjeri kao i sada. Nešto veći interes iskazali su za povećanjem udjela tema zdravlja, ljudskih prava i ekologije. Vanjska i nacionalna politika su teme za koje najveći udio slušatelja smatra da ih ubuduće treba biti manje na radio postajama.

Muški slušatelji, kao i slušatelji u dobi od 55 do 70, su u većoj mjeri iskazali želju za povećanjem udjela političkih i ekonomskih tema, kako lokalnih i domaćih, tako i globalnih. Muškarci također češće navode da bi se trebao povećati udio sportskih tema (38%). Žene s druge strane smatraju da se treba povećati udio tema vezanih uz zdravlje (42,2%) i ljudska prava (34,4%). Skupina koja se po svojim odgovorima istaknula su slušatelji koji radio slušaju rijetko, točnije par puta mjesečno ili rjeđe. Prema njima, na radiju bi se trebalo više remena izdvojiti za teme kulturne baštine (44,1%), suvremene kulture (26,5%), zdravlja (52,9%), ljudskih prava (44,1%) te civilnog društva (41,2%).

Grafikon 10. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama Dalmacije, Istre i Primorja

Najveći udio slušatelja (više od 70%) kvalitetu i objektivnost mjerenih tema koja se obrađuju na radiju ocijenili su ocjenom dobar ili vrlo dobar, stoga je i prosječna ocjena tih tema u rasponu od 3,5 do 3,74.

Grupe slušatelja se u najvećoj mjeri razlikuju u ocjenama tema iz lokalne, nacionalne i globalne politike i ekonomije. Tako su višom ocijenili kvalitetu i objektivnost tema iz politike i ekonomije ocijenili stariji slušatelji, oni iznad 55 godina, slušatelji koji imaju osnovnoškolsko obrazovanje te slušatelji koji radio slušaju par puta mjesečno ili rjeđe. Nižim ocjenama su objektivnost i kvalitetu tih tema ocijenili fakultetski obrazovani slušatelji. Ta skupina slušatelja je u prosjeku dodijelila niže ocjene i kvaliteti i objektivnosti tema iz područja suvremene kulture, ekologije i civilnog društva.

Tablica 12. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama Dalmacije, Istre i Primorja

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Lokalna ekonomija	0,9%	6,4%	28,2%	47,0%	17,5%	3,74
Estrada (npr. pop kultura)	1,2%	4,7%	31,3%	46,8%	16,0%	3,72
Sport	1,5%	6,7%	29,9%	43,9%	18,0%	3,70
Lokalna politika	1,5%	6,7%	30,2%	44,7%	16,9%	3,69
Zdravlje	0,8%	7,8%	29,7%	45,0%	16,8%	3,69
Kulturna baština	0,9%	5,9%	33,1%	44,1%	16,0%	3,68
Hrvatska ekonomija	1,5%	7,8%	33,5%	43,9%	13,3%	3,64
Ljudska prava	1,7%	6,7%	33,5%	43,0%	15,1%	3,63
Nacionalna politika	2,4%	7,5%	31,7%	43,6%	14,8%	3,61
Suvremena kultura	0,6%	8,4%	35,2%	42,4%	13,4%	3,60
Ekologija	1,1%	9,8%	33,4%	42,7%	13,1%	3,57
Civilno društvo	0,9%	10,2%	33,7%	42,1%	13,1%	3,56
Vanjska politika	2,6%	8,7%	33,4%	42,2%	13,1%	3,55
Nacionalne manjine	1,7%	10,5%	34,1%	38,9%	14,8%	3,55
Globalna ekonomija	1,2%	8,8%	35,5%	43,1%	11,3%	3,50

Slavonija

Radio postaje Slavonije ocjenjivalo je 158 sudionika. Skupinu radio postaja Slavonije čine Gradski radio Osijek, Gradski radio Slatina, Gradski radio Virovitica, HR-Osijek, Hrvatski radio Vukovar, Pitomi radio, Radio Baranja, Radio Brod, Radio Đakovo, Radio Dunav, Radio Našice, Radio Nova Gradiška, Radio Orahovica, Radio Plus, Radio postaja Vinkovci, Radio Slavonija, Radio Vallis Aurea, Radio Županja, Slavonski Radio, Soundset Požega, Županijski radio Virovitica.

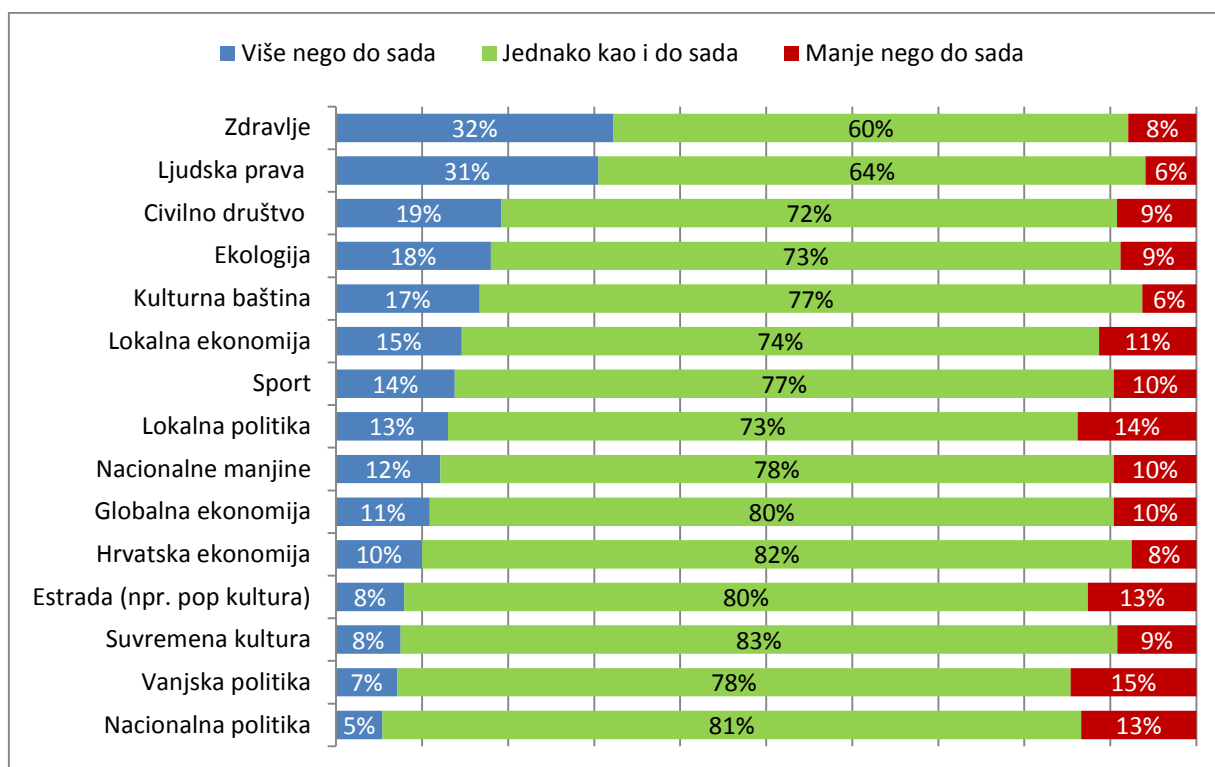
Manje od 2% slušatelja radio postaja Slavonije ima negativan dojam o tim postajama. Velika većina o tim postajama ima ili uglavnom pozitivan (47,3%) ili vrlo pozitivan dojam (39,3%). Prosječna ocjena slavonskih radio postaja iznosi 4,2. Nešto višom prosječnom ocjenom opći dojam slavonskih radio postaja ocijenili su slušatelji stariji od 70 godina (4,57), slušatelji s završenim osnovnoškolskim obrazovanjem (4,54) te slušatelji koji radio slušaju u prosjeku do jednog sata dnevno (4,35).

Tablica 13. Ocjene radio postaja Slavonije

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,8%	2,1%	20,9%	43,5%	32,6%	4,05
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,4%	2,5%	29,7%	36,8%	30,5%	3,95
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,0%	4,2%	28,0%	40,2%	27,6%	3,91
Kvaliteta novinara	0,8%	3,3%	31,8%	32,6%	31,4%	3,9
Dobri i zanimljivi voditelji	1,7%	2,9%	29,7%	34,7%	31,0%	3,9
Točnost informacija	0,4%	4,2%	28,0%	41,0%	26,4%	3,89
Značajan udio lokalnog sadržaja	0,0%	4,2%	30,5%	41,8%	23,4%	3,85
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	0,0%	4,2%	32,2%	38,5%	25,1%	3,85
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,0%	5,4%	33,5%	37,7%	23,4%	3,79
Neovisnost od gospodarstvenika	1,3%	9,6%	37,2%	31,4%	20,5%	3,6
Neovisnost od politike	3,8%	10,0%	35,6%	34,7%	15,9%	3,49

Većina slušatelja je karakteristike radio postaja Slavonije ocijenila vrlo dobrim ili odličnim ocjenama. U prosjeku su najvišim ocjenama ocijenili glazbeni sadržaj i otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima, dok su najniže ocjene dobili neovisnost od politike i gospodarstvenika. Slušatelji s osnovnoškolskim obrazovanjem u prosjeku bolje ocjenjuju zanimljivost voditelja (4,16) od slušatelja sa srednjim i visokim obrazovanjem.

Kao i u ostalim regijama, slušatelji radio postaja Slavonije nisu izrazili želju za velikim promjenama u udjelu pojedinih govornih sadržaja na radio postajama. Malo manje od trećine njih izrazilo je želju za povećanjem udjela zdravstvenih tema i tema ljudskih prava. Niti jedna tema se ne može izdvojiti za koju bi slušatelji preferirali da se njezin udio u budućnosti smanji.

Grafikon 11. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama Slavonije

Stariji slušatelji u većoj mjeri od mlađih smatraju da u buduću na radio postajama treba biti više tema iz vanjske politike, lokalne politike i globalne ekonomije. Za povećanje udjela tema vezanih uz kulturnu baštinu i civilno društvo više interesa pokazali su slušatelji koji radio slušaju svakodnevno te slušatelji koji dnevno provode više od jednog sata uz radio prijamnike. Slušatelji s nižim obrazovanjem su, osim za zdravlje, pokazali veći interes za socijalne teme kao što su ljudska prava, civilno društvo i nacionalne manjine. Veći udio sportskih tema privlačniji je mladim slušateljima i muškarcima.

Sve mjerene teme su podjednako ocijenjene kada je u pitanju kvaliteta i objektivnost tih tema na radio postajama Slavonije. Više od 85% slušatelja je kvalitetu i objektivnost mjerenih tema ocijenilo ocjenom 3 ili više.

Tablica 14. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama Slavonije

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	2,1%	8,8%	28,5%	37,2%	23,4%	3,71
Lokalna ekonomija	1,7%	8,8%	29,7%	38,9%	20,9%	3,69
Sport	1,7%	9,2%	31,8%	34,3%	23,0%	3,68
Lokalna politika	2,5%	9,6%	29,3%	36,8%	21,8%	3,66
Kulturna baština	3,3%	9,2%	28,9%	35,1%	23,4%	3,66
Ljudska prava	2,5%	7,9%	33,5%	33,9%	22,2%	3,65
Zdravlje	2,5%	10,0%	30,1%	36,4%	20,9%	3,63
Hrvatska ekonomija	2,5%	8,8%	33,9%	33,5%	21,3%	3,62
Suvremena kultura	2,9%	6,3%	35,1%	38,1%	17,6%	3,61
Nacionalna politika	2,1%	9,2%	35,1%	33,5%	20,1%	3,6
Ekologija	3,3%	7,9%	32,2%	38,5%	18,0%	3,6
Vanjska politika	2,1%	9,2%	35,1%	34,3%	19,2%	3,59
Globalna ekonomija	2,5%	9,2%	34,7%	33,5%	20,1%	3,59
Civilno društvo	3,8%	8,4%	35,6%	32,2%	20,1%	3,56
Nacionalne manjine	3,3%	8,4%	36,4%	32,6%	19,2%	3,56

Jedine razlike među skupinama slušatelja uočene su među različitim skupinama obrazovanja i učestalosti slušanja radija. Tako su slušatelji s visokim obrazovanjem u prosjeku nižim ocjenama ocijenili kvalitetu i objektivnost radio postaja pri obradi tema iz globalne ekonomije i sporta. Također, u prosjeku lošijim ocjenama ocijenili su teme zdravlja i ljudskih prava slušatelji koji radio slušaju par puta mjesečno ili rjeđe.

Lika, Pokuplje i Banovina

Radio postaje Like, Pokuplja i Banovine ukupno je ocijenio 141 ispitanik. Skupinu radio postaja Like, Pokuplja i Banovine čine Hrvatski radio Karlovac, Hrvatski radio Otočac, Petrinjski radio, Radio Banovina, Radio Moslavina, Radio Mrežnica, Radio Ogulin, Radio Quirinus, Radio Senj, Totalni FM radio Sisak, Trend radio te Županijski radio Gospić.

Među slušateljima ove grupe postaja prevladava pozitivno mišljenje o istima. Tako njih 40,6% ima uglavnom pozitivan, a 43,4% ima izrazito pozitivan dojam o radio postajama Like, Pokuplja i Banovine. Prosječna ocjena općeg dojma iznosi 4,3 na skali od 1 do 5. Uočena je povezanost prosječne ocjene i stupnja obrazovanja slušatelja na način da su u prosjeku radio postaje Like, Pokuplja i Banovine ostavile bolji ukupni dojam na slušatelje nižeg obrazovanja.

Tablica 15. Ocjene radio postaja Like, Pokuplja i Banovine

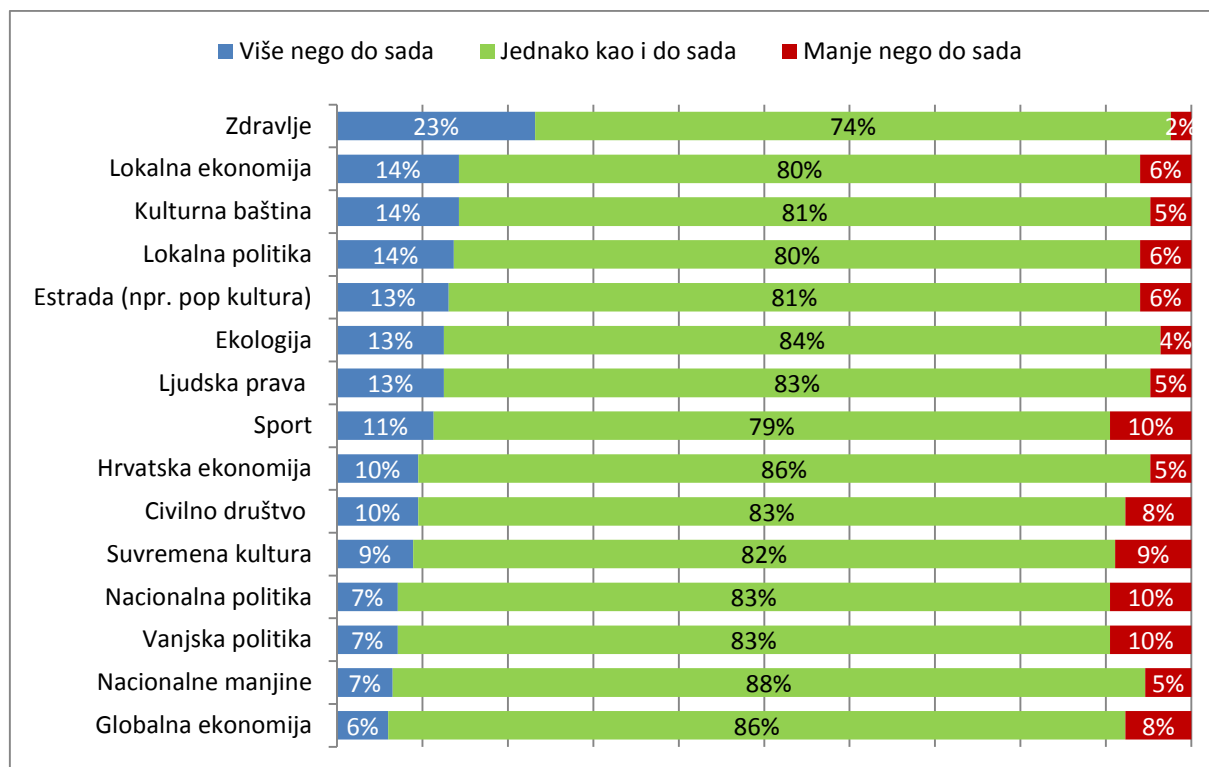
	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	2,4%	3,0%	13,8%	32,9%	47,9%	4,21
Dobri i zanimljivi voditelji	3,0%	1,8%	20,4%	38,9%	35,9%	4,03
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	2,4%	4,2%	22,2%	32,9%	38,3%	4,01
Značajan udio lokalnog sadržaja	2,4%	3,6%	22,2%	37,1%	34,7%	3,98
Raznolikost tema u programskom sadržaju	2,4%	3,6%	22,2%	39,5%	32,3%	3,96
Točnost informacija	3,6%	4,2%	16,8%	44,9%	30,5%	3,95
Kvaliteta novinara	3,6%	3,0%	24,0%	37,1%	32,3%	3,92
Ažurnost (brzina) izvještavanja	3,0%	4,8%	23,4%	37,7%	31,1%	3,89
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	3,6%	4,2%	27,5%	33,5%	31,1%	3,84
Neovisnost od gospodarstvenika	2,4%	4,8%	36,5%	34,1%	22,2%	3,69
Neovisnost od politike	3,0%	7,2%	37,1%	32,9%	19,8%	3,59

Slušatelji su na radio postajama Like, Pokuplja i Banovine najbolje ocijenili glazbeni sadržaj. Najlošije je ocijenjena neovisnost radio postaja, kako od politike tako i od gospodarstvenika. Sve karakteristike, osim neovisnosti, više od 60% slušatelja ocijenilo je ocjenama 4 ili 5.

Visokoobrazovani slušatelji radio postaja Like, Pokuplja i Banovine u prosjeku su ocijenili niže te postaje kada su u pitanju točnost informacija, neovisnost od politike, kvaliteta novinara, otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima, raznolikost tema te ažurnost izvještavanja. Slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno bolje su ocijenili točnost informacija, neovisnost

od politike, kvalitetu novinara, ažurnost te udio lokalnih sadržaja i sudjelovanje lokalne zajednice od slušatelja koji radio slušaju rjeđe. Također, gotovo sve karakteristike radio postaja Like, Pokuplja i Banovine bolje su ocijenili slušatelji koji radio dnevno slušaju više od tri sata (*heavy* korisnici).

Velika većina slušatelja nije izrazila potrebu za povećanjem niti smanjenjem udjela pojedinih tema u govornom sadržaju. Nešto malo veći interes izrazili su za povećanjem udjela tema zdravlja.

Grafikon 12. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama Like, Pokuplja i Banovine

Stav da bi u budućnosti trebalo biti više tema iz područja zdravlja i kulturne baštine u većoj mjeri je izražen kod starije populacije. Slušatelji koji radio slušaju manje od jednog sata dnevno iskazali su veći interes za povećanjem tema ekologije (25,6%) i civilnog društva (18,6%) u govornom sadržaju radio postaja Like, Pokuplja i Banovine.

Većina slušatelja je kvalitetu i objektivnost radio postaja Like, Pokuplja i Banovine prilikom obrada različitih tema ocijenila ocjenama 3 ili 4. Više od 20% slušatelja ocjenom 5 ocijenilo je kvalitetu i objektivnost tema lokalne politike, kulturne baštine, ljudskih prava te estrade na radio postajama.

Tablica 16. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama Like, Pokuplja i Banovine

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	3,0%	6,5%	25,0%	42,9%	22,6%	3,76
Lokalna politika	1,2%	4,2%	33,9%	39,9%	20,8%	3,75
Kulturna baština	3,0%	3,6%	33,9%	37,5%	22,0%	3,72
Ljudska prava	1,8%	4,8%	36,9%	35,1%	21,4%	3,70
Lokalna ekonomija	1,8%	5,4%	36,9%	36,9%	19,0%	3,66
Zdravlje	1,8%	5,4%	36,9%	38,7%	17,3%	3,64
Nacionalna politika	1,8%	4,2%	39,3%	38,7%	16,1%	3,63
Ekologija	1,8%	4,8%	40,5%	34,5%	18,5%	3,63
Civilno društvo	3,0%	3,6%	36,9%	40,5%	16,1%	3,63
Hrvatska ekonomija	1,2%	6,5%	39,3%	36,9%	16,1%	3,60
Sport	1,8%	4,8%	41,1%	37,5%	14,9%	3,59
Nacionalne manjine	2,4%	6,0%	39,9%	33,9%	17,9%	3,59
Vanjska politika	1,8%	4,2%	46,4%	32,1%	15,5%	3,55
Globalna ekonomija	2,4%	7,7%	41,1%	30,4%	18,5%	3,55
Suvremena kultura	2,4%	5,4%	42,9%	33,9%	15,5%	3,55

Slušatelji sa završenom osnovnom školom bolje su ocijenili objektivnost i kvalitetu radio postaja pri obradi tema iz politike i ekonomije, kako vanjske tako i unutarnje i lokalne, kulturne baštine, suvremene kulture, zdravlja i civilnog društva od slušatelja sa srednjim i višim stupnjem obrazovanja. Ekonomske teme također su bolje ocijenili slušatelji koji dnevno u prosjeku slušaju radio više od tri sata.

Podjela radijskog tržišta prema razini koncesije

Kako je ranije navedeno, razlikujemo 4 skupine radio postaja prema razini koncesije koje posjeduju: postaje manjih gradova i općina, postaje većih gradova, postaje regije ili županije te postaje s nacionalnom koncesijom. Nije posebno analizirana skupina radio postaja s nacionalnom koncesijom, budući da je ta skupina identična skupini postaja koje su ranije analizirane u poglavlju postaja koje se emitiraju u cijeloj Hrvatskoj i koje su već ranije opisane.

Nisu uočene razlike u općem dojmu postaja s obzirom na njihovu razinu koncesije. Sve skupine radio postaja, neovisno o razini koncesije, ostvaruju vrlo pozitivan dojam kod svojih slušatelja te je prosječna ocjena općeg dojma viša od 4 na svim razinama koncesije.

Kada su u pitanju pojedine karakteristike radio postaja, također nalazimo sličnosti u ocjenama na svim razinama koncesije. Tako su u svim skupinama radio postaja najbolje ocijenjeni njihovi glazbeni sadržaji, dok najniže ocjene bilježe za neovisnost od politike i gospodarstvenika. Također su uočene razlike među grupama slušatelja koje su prisutne u svim skupinama radio postaja. Riječ je o tome da bolje ocjene, kako općeg dojma tako i pojedinih karakteristika, skloniji su davati slušatelji koji imaju niži stupanj obrazovanja kao i slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno.

Velika većina slušatelja smatra da skoro sve teme koje su obuhvaćene ovim istraživanjem ubuduće trebaju na radio postajama biti zastupljene kao i do sada. Tema za koju najviše slušatelja navodi da bi je ubuduće trebalo biti više je tema zdravlja te u nešto manjoj mjeri ljudska prava. Treba imati na umu da je tema ljudskih prava relativno socijalno poželjan odgovor te je u tom smislu možda „precijenjen“ udio slušatelja, koji smatraju da bi ta tema trebala biti češća nego dosad na radio postajama. Također su uočene pravilnosti u preferencijama pojedinih skupina slušatelja radio postaja svih razina koncesije. Tako su za teme zdravlja u većoj mjeri zainteresirane žene i stariji slušatelji, dok je tema sporta privlačnija muškarcima. Slušatelji koji rijetko slušaju radio, par puta mjesečno ili rjeđe, su na više tema značajno odstupali po udjelu odgovora da te teme treba biti više. Takvu percepciju koja je prisutna u toj skupini nije moguće jednoznačno objasniti, budući da ona može biti rezultat realne podzastupljenosti pojedinih tema, kao i rezultat toga da oni rijetko slušaju radio i nemaju uvid u cjelokupni program radio postaja.

Objektivnost i kvalitetu pojedinih tema koje se obrađuju na radiju slušatelji su ocijenili vrlo sličnim ocjenama u svim skupinama radio postaja. Drugim riječima, prema mišljenju slušatelja ne postoje teme koje odskakuju izuzetno dobrom, odnosno izuzetno lošom, kvalitetom i razinom objektivnosti na

radio postajama svih razina koncesije. Slušatelji nižeg stupnja obrazovanja, kao i oni koji radio slušaju svakodnevno, skloniji su boljim ocjenama kvalitete i objektivnosti tema.

Radio postaje manjih gradova i općina

Radio postaje manjih gradova i općina ukupno su ocjenjivala 473 sudionika. Tu skupinu čine radio postaje Gradski radio Slatina, Gradski radio Virovitica, Hit Radio, Hrvatski radio Karlovac, Hrvatski radio Otočac, Krugoval 93.1, Nautic radio Kaštela, Petrinjski radio, Pitomi radio, Podravski radio, Radio 1, Radio 105, Radio Banovina, Radio Baranja, Radio Benkovac, Radio Centar - Studio Poreč, Radio Daruvar, Radio Delta, Radio Đakovo, Radio Drava, Radio Dunav, Radio Eurostar, Radio Grubišno Polje, Radio Hrvatsko Zagorje, Radio Ivanec, Radio Ivanić-Grad, Radio Križevci, Radio Labin, Radio Ludbreg, Radio Max, Radio Megaton, Radio Moslavina, Radio Mrežnica, Radio Narona, Radio Našice, Radio Nova Gradiška, Radio Ogulin, Radio Orahovica, Radio Postaja Vinkovci, Radio Ritam, Radio Senj, Radio Stubica, Radio Terezija, Radio Vallis Aurea, Radio Zabok, Radio Zlatar, Radio Županja, Studio M, Super Radio, Totalni FM radio Sisak te Trend radio.

Radio postaje manjih gradova i općina ostavile su dobar dojam kod svojih slušatelja. Njih 46,1% ima uglavnom, a 41,7% izuzetno pozitivan dojam o tim radio postajama. Prosječna ocjena, na skali od 1 do 5, iznosi 4,3. Jedina zabilježena razlika u srednjoj ocjeni među skupinama slušatelja je ona između slušatelja s niskom razinom obrazovanja (4,5) i slušatelja s visokom razinom obrazovanja (3,8).

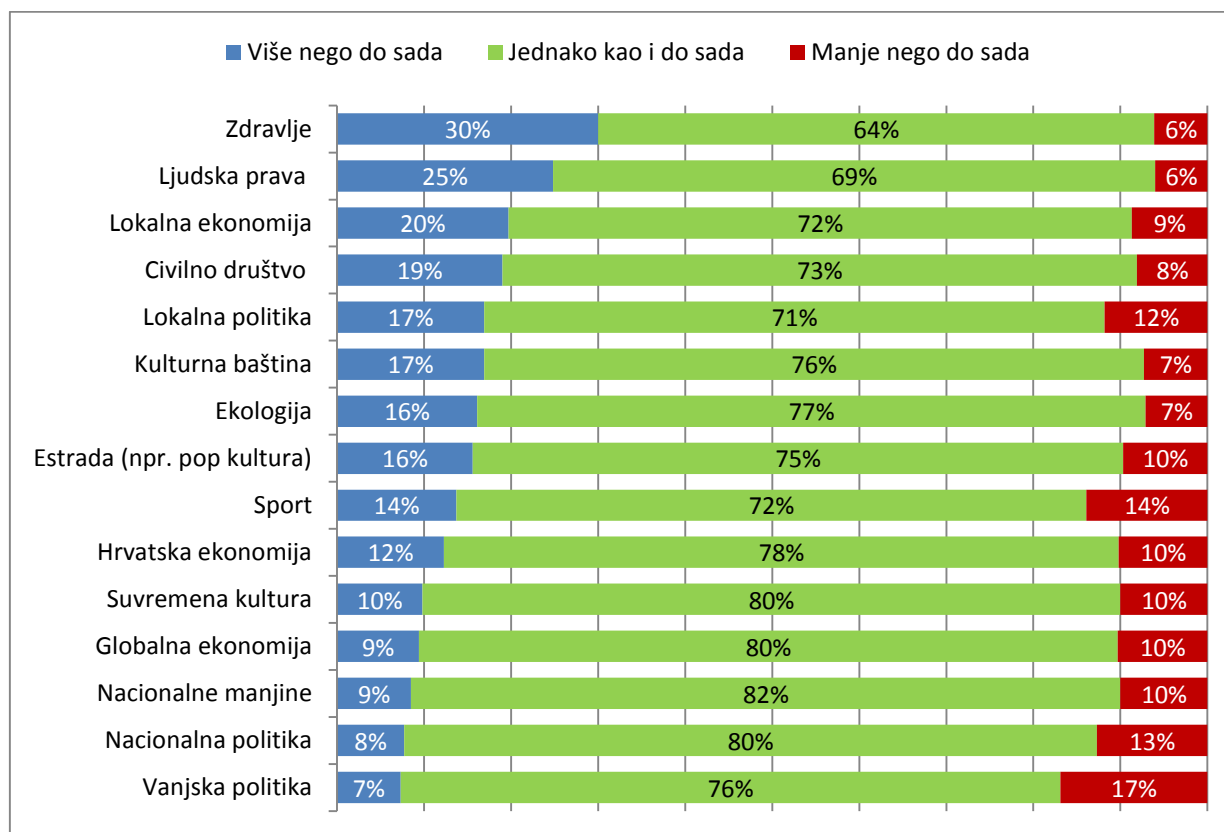
Više od trećina slušatelja ocjenom 4 ocijenila je radio postaje manjih gradova i općina na svim mjerenim karakteristikama. Nešto boljim ocjenama ocijenjeni su glazbeni sadržaj i novinari, kako kvaliteta tako i zanimljivost istih. Prosječno najnižom ocjenom ocijenjena je neovisnost od politike i neovisnost od gospodarstvenika.

Tablica 17. Ocjene radio postaja manjih gradova i općina

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	1,5%	3,1%	17,8%	39,0%	38,7%	4,10
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	1,1%	3,7%	20,6%	37,7%	36,9%	4,06
Dobri i zanimljivi voditelji	1,5%	3,2%	22,8%	40,0%	32,5%	3,99
Značajan udio lokalnog sadržaja	1,0%	3,2%	24,4%	42,4%	29,0%	3,95
Točnost informacija	1,1%	4,2%	22,7%	43,4%	28,6%	3,94
Kvaliteta novinara	1,5%	4,4%	24,1%	40,5%	29,6%	3,92
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	1,6%	4,2%	27,2%	39,8%	27,2%	3,87
Ažurnost (brzina) izvještavanja	1,0%	5,3%	27,0%	40,8%	25,9%	3,85
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,8%	6,8%	29,4%	37,2%	25,7%	3,80
Neovisnost od gospodarstvenika	1,8%	6,6%	37,7%	34,1%	19,7%	3,63
Neovisnost od politike	3,2%	7,8%	36,2%	33,8%	18,9%	3,57

Osim općeg dojma, slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja bolje su ocijenili radio postaje manjih gradova i općina i na svim mjerenim karakteristikama od slušatelja sa srednjim ili visokim obrazovanjem. Raznolikost tema, udio lokalnog sadržaja kao i sudjelovanje lokalne zajednice u programu bolje su ocijenili slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno u odnosu na one koji radio ne slušaju u toj mjeri. Također, slušatelji koji provode više vremena uz radio bolje su ocijenili radio postaje manjih gradova i općina na svim mjerenim karakteristikama od slušatelja koji radio slušaju manje od jednog sata dnevno (*light* korisnici).

Malo manje od trećine slušatelja radio postaja manjih gradova i općina smatra da bi u budućnosti trebalo biti više govornog sadržaja s temom zdravlja na radio postajama. Osim zdravlja, ljudska prava su tema koja bi prema mišljenju četvrtine slušatelja trebala biti prisutna u većoj mjeri.

Grafikon 13. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama manjih gradova i općina

Da se treba povećati udio programa s temom hrvatske ekonomije i ekologije u većoj mjeri smatraju slušatelji koji rijetko slušaju radio. Ekologija je tema koju bi u većoj mjeri na radio postajama htjeli čuti i slušatelji koji dnevno radio ne slušaju više od sat vremena.

Žene, stariji slušatelji te slušatelji koji dnevno slušaju radio više od tri sata u većoj mjeri su izrazili želju za povećanjem govornog sadržaja na temu zdravlja, dok je muškarcima i slušateljima koji dnevno ne slušaju radio više od jednog sata privlačnija tema sporta. Da bi se u budućnosti trebao povećati udio tema estrade na radio postajama manjih gradova i općina u većoj mjeri smatraju slušatelji u dobi od 25 do 55 te slušatelji koji dnevno slušaju radio više od tri sata.

Većina slušatelja je objektivnost i kvalitetu radio postaja manjih gradova i općina ocijenila ocjenom 3 ili 4 kada je u pitanju njihov način obrađivanja mjerenih tema. Nešto nižim prosječnim ocjenama ocijenili su postaje za obradu tema iz vanjske politike, dok su najbolje ocjene dobile za objektivni i kvalitetan rad na temama lokalne politike i estrade.

Tablica 18. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama manjih gradova i općina

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Lokalna politika	1,3%	5,8%	28,1%	42,7%	22,1%	3,79
Estrada (npr. pop kultura)	1,1%	5,6%	28,1%	43,1%	22,1%	3,79
Kulturna baština	1,3%	6,1%	31,5%	40,5%	20,6%	3,73
Lokalna ekonomija	1,0%	6,5%	33,5%	39,7%	19,4%	3,70
Ljudska prava	1,3%	7,3%	33,9%	37,6%	20,0%	3,68
Civilno društvo	1,5%	6,1%	33,9%	40,8%	17,7%	3,67
Zdravlje	1,1%	7,1%	35,0%	38,5%	18,2%	3,66
Hrvatska ekonomija	1,3%	7,9%	36,0%	37,4%	17,4%	3,62
Sport	1,5%	8,7%	34,2%	38,1%	17,6%	3,62
Suvremena kultura	1,1%	6,6%	39,0%	36,6%	16,6%	3,61
Nacionalna politika	1,5%	8,1%	37,1%	35,6%	17,7%	3,60
Nacionalne manjine	1,6%	9,7%	34,7%	35,5%	18,5%	3,60
Globalna ekonomija	1,5%	10,2%	35,8%	34,5%	18,1%	3,58
Ekologija	1,6%	9,0%	35,3%	37,6%	16,5%	3,58
Vanjska politika	1,6%	10,8%	37,3%	33,5%	16,8%	3,53

Bolje su ocijene radio postajama, kad je u pitanju kvaliteta i objektivnost obrada pojedinih tema, dali slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja, koji općenito imaju bolji dojam o radio postajama. Također je su u prosjeku više ocjene zabilježene kod slušatelja koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno. Nešto nižim su kvalitetu i objektivnost radio postaja ocijenili slušatelji koji dnevno slušaju radio jedan sat ili manje.

Veći gradovi

Skupinu radio postaja koje se emitiraju u većim gradovima ocijenila su ukupno 222 ispitanika. Tu skupinu čine radio postaje Enter Zagreb, Gradski radio Osijek, HR-Sljeme, Radio 057, Radio Brod, Radio Maestral, Radio Plus, Radio Sunce i Soundset Plavi.

Navedene radio postaje ostvaruju dobre rezultate; 43,9% njihovih slušatelja ima uglavnom, a 40,2% izuzetno pozitivan dojam o njima. Prosječna ocjena općeg dojma iznosi 4,2 na skali od 1 do 5. Opći dojam o radio postajama u većim gradovima povezan je s stupnjem obrazovanja slušatelja. Tako slušatelji s nižim obrazovanjem u prosjeku imaju bolji opći dojam (4,52) od slušatelja sa srednjim (4,33) i višim stupnjem obrazovanja (3,96).

Manje od 10% je sve mjerene karakteristike radio postaja većih gradova ocijenilo ocjenama 1 ili 2. Slušatelji su visokim ocjenama ocijenili gotovo sve karakteristike postaja, te je prosječna ocjena većine karakteristika veća od 4. Najvišim ocjenama ocijenili su glazbeni sadržaj radio postaja, dok su postaje najniže ocjene ostvarile kada je u pitanju njihova neovisnost od politike i gospodarstvenika.

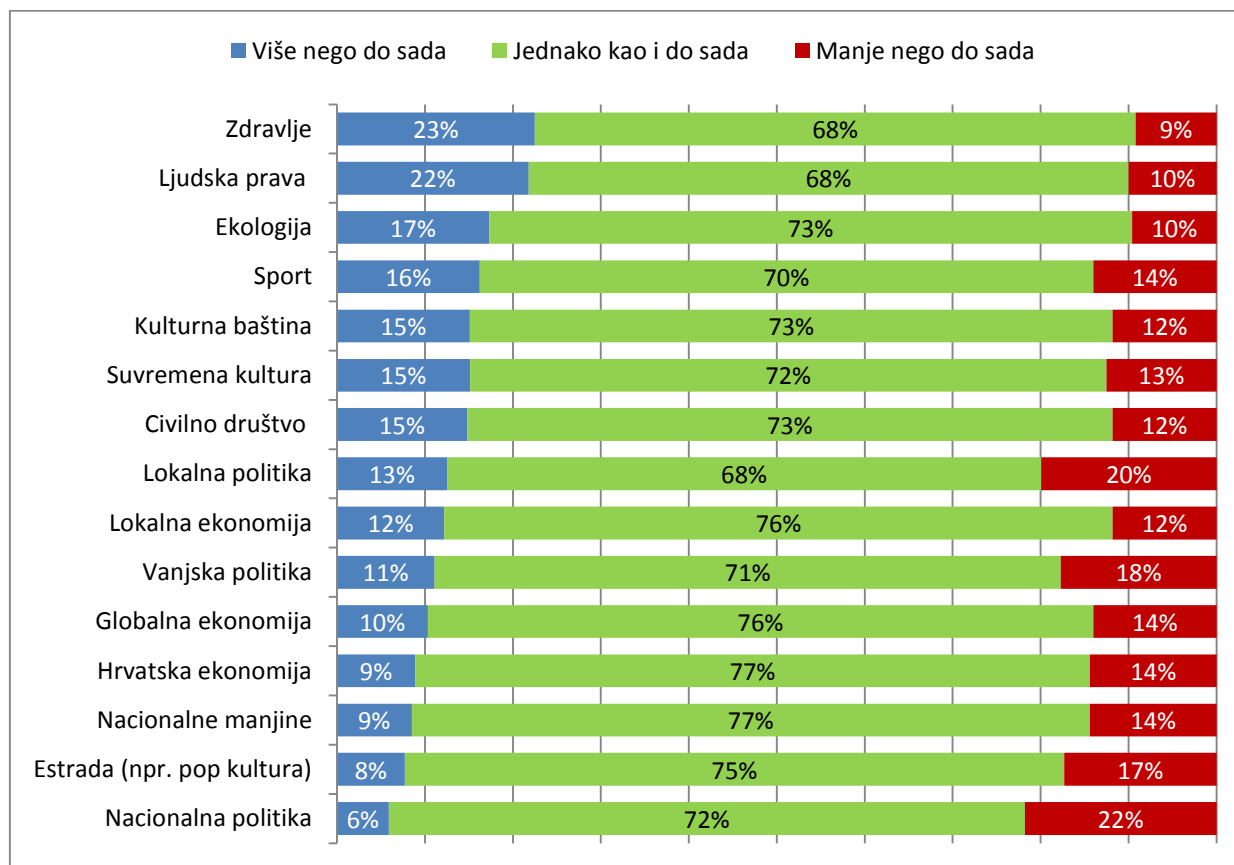
Tablica 19. Ocjene radio postaja većih gradova

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,4%	2,6%	15,5%	29,9%	51,7%	4,3
Dobri i zanimljivi voditelji	0,7%	3,0%	20,7%	32,1%	43,5%	4,15
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,4%	1,8%	22,9%	32,5%	42,4%	4,15
Kvaliteta novinara	1,1%	3,0%	21,4%	33,2%	41,3%	4,11
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,4%	2,2%	22,9%	34,7%	39,9%	4,11
Točnost informacija	0,4%	2,6%	19,9%	41,7%	35,4%	4,09
Raznolikost tema u programskom sadržaju	1,1%	3,7%	23,6%	32,1%	39,5%	4,05
Značajan udio lokalnog sadržaja	1,1%	7,4%	25,8%	29,2%	36,5%	3,93
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	1,5%	5,5%	24,7%	35,4%	32,8%	3,93
Neovisnost od gospodarstvenika	1,8%	8,1%	26,6%	31,4%	32,1%	3,84
Neovisnost od politike	3,7%	8,1%	27,7%	29,2%	31,4%	3,76

Žene su boljim od muškaraca ocijenile kvalitetu novinara, zanimljivost novinara, raznolikost tema u programskom sadržaju, ažurnost izvještavanja te udio lokalnog sadržaja na radio postajama većih gradova. Također su uočene razlike u prosječnim ocjenama karakteristika radio postaja između skupina slušatelja s različitim stupnjem obrazovanja. Slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja boljim

ocjenama ocjenjuju neovisnost od politike, kvalitetu novinara te glazbu na radio postajama većih gradova.

Za gotovo sve teme, otprilike dvije trećine slušatelja smatra da se njihov udio u govornom sadržaju radio postaja većih gradova ne treba mijenjati. Zdravlje i ljudska prava su teme za koje više od 20% slušatelja smatra da bi se njihov udio trebao povećati, dok otprilike podjednak udio slušatelja smatra da u budućnosti treba biti manje vremena posvećeno temama lokalne politike i nacionalne politike.

Grafikon 14. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama većih gradova

Nisu sve skupine slušatelja u jednakoj mjeri zainteresirani za povećanje udjela pojedinih tema. Tako su teme lokalne, nacionalne i vanjske politike u većoj mjeri zanimljive slušateljima u dobi od 35 do 44 godine te slušateljima koji radio slušaju par puta mjesečno ili rjeđe. Da temu zdravlja treba povećati u većoj mjeri smatraju starije osobe i osobe s nižim stupnjem obrazovanja. Starije osobe, kao i žene, smatraju da se treba povećati udio teme ljudskih prava. Sport je tema koju u većoj mjeri žele ubuduće slušati muškarci, slušatelji u dobi od 35 do 44 i slušatelji mlađi od 24 godine te oni koji radio slušaju par puta mjesečno ili rjeđe. Mladi slušatelji su također zainteresirani za temu estrade. Da bi se trebao povećati udio tema kulturne baštine, suvremene kulture i ekologije u većoj mjeri smatraju slušatelji koji rijetko slušaju radio.

Slušatelji su gotovo jednako ocijenili objektivnost i kvalitetu svih mjerenih tema, odnosno njihovu obradu na radio postajama većih gradova. Prosječne ocjene kreću se u rasponu od 3,66 do 3,83, pri čemu se na vrhu tog raspona nalazi ocjena kvaliteta i objektivnost estrade, a na dnu raspona se nalazi tema nacionalnih manjina. Jedina uočena razlika u prosječnim ocjenama pojedinih tema je razlika u ocjeni estrade, pri čemu su niže od ostalih dobnih skupina objektivnost i kvalitetu te teme ocijenili slušatelji u dobi od 25 do 34.

Tablica 20. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama većih gradova

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	2,2%	4,4%	30,6%	33,6%	29,2%	3,83
Zdravlje	1,1%	9,2%	28,4%	33,6%	27,7%	3,77
Lokalna ekonomija	1,5%	7,4%	33,2%	29,5%	28,4%	3,76
Kulturna baština	1,5%	7,4%	33,2%	29,5%	28,4%	3,76
Lokalna politika	3,0%	7,4%	30,6%	31,0%	28,0%	3,74
Globalna ekonomija	0,7%	5,5%	38,0%	31,0%	24,7%	3,73
Ekologija	1,1%	7,0%	35,8%	29,5%	26,6%	3,73
Hrvatska ekonomija	2,2%	7,0%	33,2%	32,1%	25,5%	3,72
Suvremena kultura	1,5%	6,6%	35,4%	32,5%	24,0%	3,71
Sport	2,2%	4,8%	36,5%	32,8%	23,6%	3,71
Ljudska prava	1,5%	7,7%	35,8%	28,8%	26,2%	3,7
Nacionalna politika	3,0%	7,0%	34,3%	29,5%	26,2%	3,69
Vanjska politika	2,2%	6,6%	36,2%	29,9%	25,1%	3,69
Civilno društvo	1,5%	7,7%	35,4%	31,4%	24,0%	3,69
Nacionalne manjine	2,2%	8,5%	35,1%	29,5%	24,7%	3,66

Regionalne i županijske postaje

Skupinu regionalnih i županijskih radija ocijenila su ukupno 823 ispitanika. Tu skupinu čine radio postaje Antena Zagreb, HR-Dubrovnik, HR-Knin, HR-Osijek, HR-Pula, HR-Rijeka, HR-Split, Hrvatski radio Čakovec, Hrvatski radio Vukovar, HR-Zadar, Novi radio Zadar, Radio 101, Radio BBR, Radio Dalmacija, Radio Istra, Radio Kaj, Radio Koprivnica, Radio Quirinus, Radio Slavonija, Radio Varaždin, Slavonski radio, Soundset Požega, Soundset Ragusa, Soundset Trsat, Totalni FM Primorski radio, Totalni FM radio Riva, Županijski radio Gospić, Županijski radio Šibenik i Županijski radio Virovitica.

Na polovicu slušatelja (50,6%) regionalne i županijske postaje ostavile su uglavnom pozitivan dojam, dok su na njih 36,1% ostavile izrazito pozitivan dojam. Prosječna ocjena iznosi 4,2. Nešto višu prosječnu ocjenu općeg dojma nalazimo među slušateljima koji imaju niži stupanj obrazovanja te slušateljima koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno.

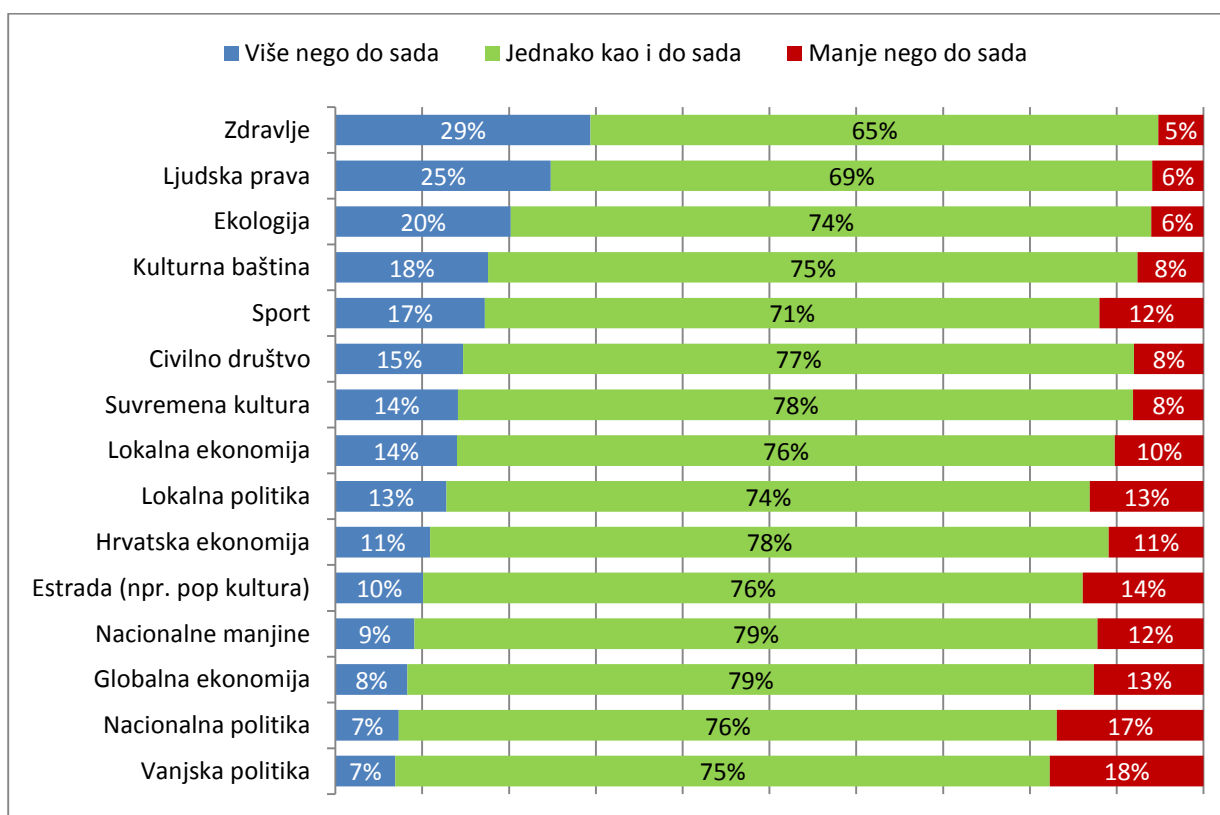
Slušatelji su relativno visokim ocjenama ocijenili radio postaje na mjerenim kriterijima, sve karakteristike imaju prosječnu ocjenu višu od 3,5. Najnižu ocjenu radio postaje regija i županija bilježe kad je u pitanju njihova neovisnost od politike i gospodarstvenika, dok je najbolje ocijenjen njihov glazbeni sadržaj.

U prosjeku su boljim ocjenama ocijenili radio postaje slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno i to na svim mjerenim karakteristikama. Slušatelji koji radio slušaju više od jednog sata dnevno bolje su ocijenili zanimljivost voditelja i otvorenost radija na komunikaciju sa slušateljima. Stariji slušatelji su u prosjeku bolje ocijenili raznolikost tema i sudjelovanje lokalne zajednice u programu regionalnih i županijskih radio postaja. Također, slušatelji stariji od 55 godina, kao i oni koji su u dobi između 35 i 44 u prosjeku su bolje ocijenili glazbeni sadržaj postaja od drugih dobnih skupina.

Tablica 21. Ocjena regionalnih i županijskih postaja

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,8%	2,6%	17,5%	36,5%	42,6%	4,17
Dobri i zanimljivi voditelji	0,6%	2,7%	20,1%	36,0%	40,5%	4,13
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	1,0%	2,5%	21,2%	39,5%	35,8%	4,07
Točnost informacija	1,0%	2,8%	22,2%	39,9%	34,2%	4,04
Kvaliteta novinara	1,2%	3,3%	21,7%	39,3%	34,4%	4,02
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,9%	4,2%	21,3%	40,5%	33,2%	4,01
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,5%	4,6%	26,1%	40,0%	28,7%	3,92
Značajan udio lokalnog sadržaja	0,7%	5,2%	27,1%	39,4%	27,6%	3,88
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	1,1%	6,0%	28,9%	38,2%	25,8%	3,82
Neovisnost od politike	3,2%	8,9%	31,3%	35,2%	21,3%	3,62
Neovisnost od gospodarstvenika	3,4%	8,2%	33,1%	33,8%	21,5%	3,62

Iako većina slušatelja smatra da pojedinih tema u budućnosti treba biti na radio postajama u jednakoj mjeri kao i do sad, nešto veći udio njih, više od 20%, smatra da se treba povećati udio tema vezanih za zdravlje, ljudska prava i ekologiju.

Grafikon 15. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama regija i županija

Da bi na radio postajama trebalo u biti više lokalnih tema, lokalne ekonomije i politike, u većoj mjeri smatraju stariji slušatelji. Oni su također iskazali i veći interes za povećanjem udjela tema nacionalnih manjina i zdravlja. Osim starijih slušatelja, žene i slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja također smatraju da bi se trebao povećati udio zdravlja u govornom sadržaju radio postaja regija ili županija. Te dvije skupine su u većoj mjeri naveli da bi ubuduće trebalo biti više tema o ljudskim pravima. Sport je, kao i u ostalim skupinama radio postaja, zanimljiviji muškarcima. Slušatelji koji radio slušaju rijetko, par puta mjesečno ili rjeđe, u većoj mjeri smatraju da bi se trebao povećati udio tema kulturne baštine i ekologije.

Više od 70% slušatelja je kvalitetu i objektivnost obrade pojedinih tema radio postaja regija i županija ocijenila ocjenama 3 ili 4. Prosječna ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radiju kreće se u rasponu od 3,63 (tema nacionalnih manjina) i 3,80 (estradne teme).

Kvalitetu i objektivnost svih tema bolje su ocijenili slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno u odnosu na one koji radio slušaju rjeđe. Također je uočena povezanost ocjene kvalitete i objektivnosti sa stupnjem obrazovanja slušatelja. Tako su slušatelji s nižim stupnjem obrazovanja skloni davati bolje ocjene temama nacionalne i vanjske politike, globalne ekonomije, suvremene kulture, ekologije i ljudskih prava kada je u pitanju njihova objektivnost i kvaliteta. Osim prema stupnju obrazovanja i učestalosti slušanja radija, ocjene pojedinih tema razlikuju se i prema dobi slušatelja. Tako, što su slušatelji stariji skloniji su davati veće ocjene kvaliteti i objektivnosti temama iz područja nacionalne politike, lokalne politike, lokalne, nacionalne i globalne ekonomije te nacionalnih manjina.

Tablica 22. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na radio postajama regija i županija

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	1,3%	4,6%	29,6%	41,5%	23,0%	3,80
Lokalna ekonomija	0,7%	6,4%	29,5%	43,2%	20,2%	3,76
Kulturna baština	1,0%	5,7%	31,1%	40,0%	22,1%	3,76
Sport	1,3%	6,3%	30,2%	39,6%	22,6%	3,76
Zdravlje	0,7%	7,3%	29,7%	41,0%	21,3%	3,75
Lokalna politika	1,1%	6,4%	30,4%	41,3%	20,7%	3,74
Ljudska prava	1,2%	5,9%	33,3%	38,7%	20,8%	3,72
Suvremena kultura	0,9%	6,4%	33,5%	39,5%	19,7%	3,71
Nacionalna politika	1,7%	6,9%	31,8%	39,7%	19,9%	3,69
Hrvatska ekonomija	1,4%	6,7%	32,7%	39,6%	19,5%	3,69
Ekologija	1,0%	7,9%	31,7%	40,5%	18,9%	3,68
Civilno društvo	1,1%	8,0%	34,4%	36,9%	19,6%	3,66
Globalna ekonomija	1,0%	8,0%	34,2%	38,8%	18,1%	3,65
Vanjska politika	1,7%	8,0%	32,7%	39,3%	18,3%	3,64
Nacionalne manjine	1,7%	8,9%	33,9%	36,1%	19,3%	3,63

Usporedba postaja javnog radijskog servisa i ostalih radio postaja

Osim po razini koncesije i regiji, radio postaje smo podijelili prema tome pripadaju li postajama javnog radijskog servisa ili ne. U postaje javnog radijskog servisa ubrajamo 3 postaje s nacionalnom koncesijom te osam postaja s županijskom ili regionalnom komisijom. Tih 11 postaja djeluje u sklopu javne ustanove Hrvatske radiotelevizije te je njihova djelatnost definirana Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji.

Uočene su značajne razlike u percepciji postaja javnog radijskog servisa i postaja koje nemaju tu funkciju. Tako su postaje koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa ostvarile bolje rezultate (4,3) na općem dojamu od postaja javnog radijskog servisa (4,1).

Osim u pogledu općeg dojma o radio postajama, postaje koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa ostvarile su bolje rezultate od postaja javnog radijskog servisa u neovisnosti od politike i gospodarstvenika, otvorenosti za komunikaciju sa slušateljima, udjelu lokalnog sadržaja kao i sudjelovanju lokalne zajednice. Osim navedenih karakteristika, postaje koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa bolje su ocijenjene kada je u pitanju glazba koja emitiraju te zanimljivost voditelja.

Iako su u najvećoj mjeri za obje skupine radio postaja slušatelji izjavili da pojedinih tema ubuduće treba biti u jednakoj mjeri kao i do sada, uočene su neke razlike u udjelu slušatelja koji smatraju da pojedinih tema na radio postajama treba biti više. Tako su slušatelji u većem udjelu izjavili da se na postajama javnog radijskog servisa treba povećati udio tema lokalne politike, lokalne i globalne ekonomije, kulturne baštine, ekologije te zdravlja.

Radio postaje koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa su također dobile bolje ocjene za kvalitetu i objektivnost pri obradi tema iz područja lokalne politike, ljudskih prava, civilnog društva te estrade.

Radio postaje javnog radijskog servisa

U skupinu postaja javnog radijskog servisa spadaju radio postaje: HR-1, HR-2, HR-3, Radio Dubrovnik, Radio Knin, Radio Osijek, Radio Pula, Radio Rijeka, Radio Sljeme, Radio Split i Radio Zadar.

Prema podacima MEDIApulsa¹ za period od studenog 2015. do siječnja 2016., dnevni doseg postaja javnog radijskog servisa iznosi 13,5%, odnosno 13,5% građana republike Hrvatske u dobi od 10 do 74 godine sluša navedene postaje barem 5 minuta dnevno. Tjedni doseg navedenih radio postaja iznosi 29,2%. Uočene su razlike između regija, kako u tjednom, tako i u dnevnom dosegu navedenih radio postaja. Tako je dnevni doseg manji od 10%, tjedni manji od 20% u predjelima Sjeverne Hrvatske, Slavonije i Like i Banovine. Nešto veći doseg postaje javnog radijskog servisa ostvaruju na području Zagreba i Dalmacije, pri čemu je taj doseg većim djelom ostvaren na temelju Radija Sljeme u Zagrebu, odnosno Radio Splita u Dalmaciji. Najveći doseg postaje javnog radijskog servisa ostvaruju na području Istre i Hrvatskog primorja, gdje je tjedni doseg veći od 50%. Kao i u regijama Zagreba i Dalmacije, taj doseg je najvećim djelom nošen jednom radio postajom, a u slučaju Istre i Hrvatskog primorja riječ je o Radiju Rijeka, čiji tjedni doseg iznosi 38,6%.

Tablica 23. Dnevni i tjedni doseg postaja javnog radijskog servisa po regijama

	Dnevni doseg	Tjedni doseg
Zagreb	14,5%	29,4%
Sjeverna Hrvatska	6,4%	14,7%
Slavonija	8,4%	19,9%
Lika i Banovina	6,9%	15,8%
Istra i Hrvatsko primorje	25,8%	54,5%
Dalmacija	18,1%	40,0%

Više od 80% slušatelja ima pozitivan ili vrlo pozitivan dojam o postajama javnog radijskog servisa i te postaje ostvaruju prosječnu ocjenu u iznosu od 4,1 na skali općeg dojma. Te postaje bolji su dojam ostavile na slušatelje starije od 55 godina, u odnosu na slušatelje do 34 godina. Bolji opći dojam o tim postajama imaju i slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno.

Slušatelji postaja javnog radijskog servisa najbolje su ocijenili zanimljivost voditelja, točnost informacija i kvalitetu novinara, dok su najnižim ocjenama ocijenili neovisnost od gospodarstvenika i politike. U skladu s razlikama u općem dojmu, slušatelji koji su u dobi do 34 godine su nižim

¹ MEDIApuls je istraživanje konzumacije medija, koje od 2004. godine provodi agencija Ipsos

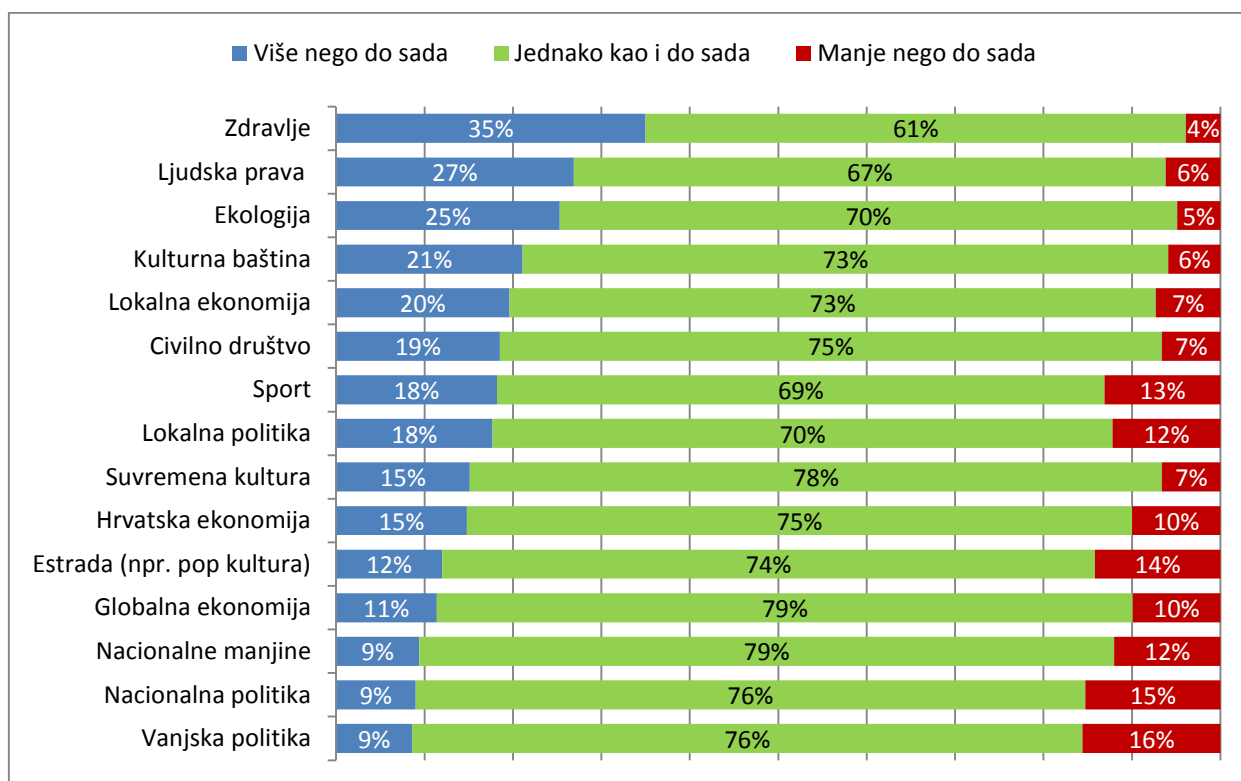
ocjenama ocijenili gotovo sve karakteristike ovih radio postaja, dok su slušatelji koji radio slušaju svakodnevno ili gotovo svakodnevno ovim radio postajama dali u prosjeku nešto više ocjene.

Tablica 24. Ocjena postaja javnog radijskog servisa

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Dobri i zanimljivi voditelji	0,5%	4,9%	24,4%	37,4%	32,8%	3,97
Točnost informacija	1,1%	3,6%	23,0%	43,6%	28,7%	3,95
Kvaliteta novinara	1,2%	4,2%	21,9%	43,4%	29,2%	3,95
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,8%	5,7%	21,8%	43,1%	28,6%	3,93
Glazba	0,6%	4,9%	24,6%	40,6%	29,2%	3,93
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,5%	4,5%	26,1%	45,1%	23,8%	3,87
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	1,2%	4,9%	26,9%	40,3%	26,6%	3,86
Značajan udio lokalnog sadržaja	0,9%	11,6%	28,9%	36,0%	22,6%	3,68
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	1,4%	9,6%	36,6%	33,2%	19,2%	3,59
Neovisnost od gospodarstvenika	2,6%	9,3%	36,5%	35,2%	16,4%	3,53
Neovisnost od politike	4,5%	11,3%	36,0%	32,3%	15,9%	3,44

Zdravlje, ljudska prava i ekologija su teme za koje su slušatelji postaja javnog radijskog servisa u najvećoj mjeri izrazili da ih ubuduće treba biti više na tim postajama. Ipak, prevladavajuće mišljenje među slušateljima je da sve teme ubuduće trebaju na postajama javnog radijskog servisa biti zastupljene u jednakoj mjeri kao i do sada.

Skupina slušatelja koja se po stavu kojih tema treba ubuduće biti više najviše ističe, su oni slušatelji koji radio slušaju rijetko, odnosno jednom mjesečno ili rjeđe. Oni u većoj mjeri od ostalih smatraju da bi trebalo biti više tema iz područja kulturne baštine, suvremene kulture, zdravlja, ljudskih prava, sporta, civilnog društva, ekologije i estrade. Da bi se više vremena u eteru trebalo posvetiti temama ljudskih prava, estradi i sportu u većem broju smatraju slušatelji koji su u dobi do 24 godine. Zdravlje je pak tema za koju su u većoj mjeri stariji slušatelji i slušatelji s osnovnoškolskim obrazovanjem izjavili da bi je ubuduće trebalo biti više na postajama javnog radijskog servisa.

Grafikon 16. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama javnog radijskog servisa

Kvalitetu i objektivnost kojom postaje radijskog javnog servisa su slušatelji ocijenili prosječnim ocjenama u rasponu od 3,56 do 3,69. Riječ je o relativno malom rasponu prosječnih ocjena, odnosno da slušatelji podjednako ocjenjuju kvalitetu i objektivnost svih obrađenih tema koje su bile zahvaćene ovim istraživanjem. Gotovo sve teme su bolje ocijenili slušatelji stariji od 55 u usporedbi s mlađim slušateljima u dobi do 34.

Tablica 25. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na postajama javnog radijskog servisa

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Kulturna baština	1,4%	6,5%	32,3%	41,8%	18,1%	3,69
Sport	1,4%	7,4%	30,7%	41,4%	19,1%	3,69
Nacionalna politika	1,4%	6,6%	32,3%	42,1%	17,6%	3,68
Zdravlje	1,1%	7,9%	30,6%	42,6%	17,9%	3,68
Estrada (npr. pop kultura)	1,4%	7,4%	33,6%	38,0%	19,6%	3,67
Hrvatska ekonomija	1,5%	6,5%	34,4%	41,8%	15,7%	3,64
Vanjska politika	2,3%	6,8%	34,3%	39,0%	17,6%	3,63
Lokalna ekonomija	1,1%	9,3%	32,6%	39,8%	17,3%	3,63
Suvremena kultura	0,6%	7,3%	36,4%	40,3%	15,4%	3,63
Lokalna politika	1,5%	7,4%	35,3%	38,6%	17,1%	3,62
Ljudska prava	1,4%	8,0%	35,3%	38,3%	17,0%	3,61
Ekologija	1,4%	9,7%	32,3%	41,4%	15,3%	3,59
Globalna ekonomija	1,1%	7,4%	38,4%	38,4%	14,7%	3,58
Civilno društvo	1,1%	10,2%	35,5%	38,1%	15,1%	3,56
Nacionalne manjine	1,2%	10,0%	34,4%	39,8%	14,5%	3,56

Ostale postaje, koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa

U ovu skupinu radijskih postaja spadaju sve postaje osim ranije navedenih 9 postaja koje imaju funkciju javnog radijskog servisa. U toj skupini prevladavaju komercijalne radio postaje, uz iznimku pojedinih neprofitnih radijskih postaja kao što su Hrvatski Katolički Radio ili Radio student.

Ove radio postaje ostavljaju pozitivan dojam na svoje slušatelje, dapače njih 46,5% izjavilo da ima uglavnom pozitivan, a njih 41,5% ima izrazito pozitivan dojam o ovoj skupini radio postaja. Prosječna ocjena općeg dojma, mjenog na skali od 1 do 5, iznosi visokih 4,3. Nešto niže ocjene općeg dojma ove radio postaje bilježe kod visokoobrazovanih slušatelja te kod slušatelja koji rijetko slušaju radio.

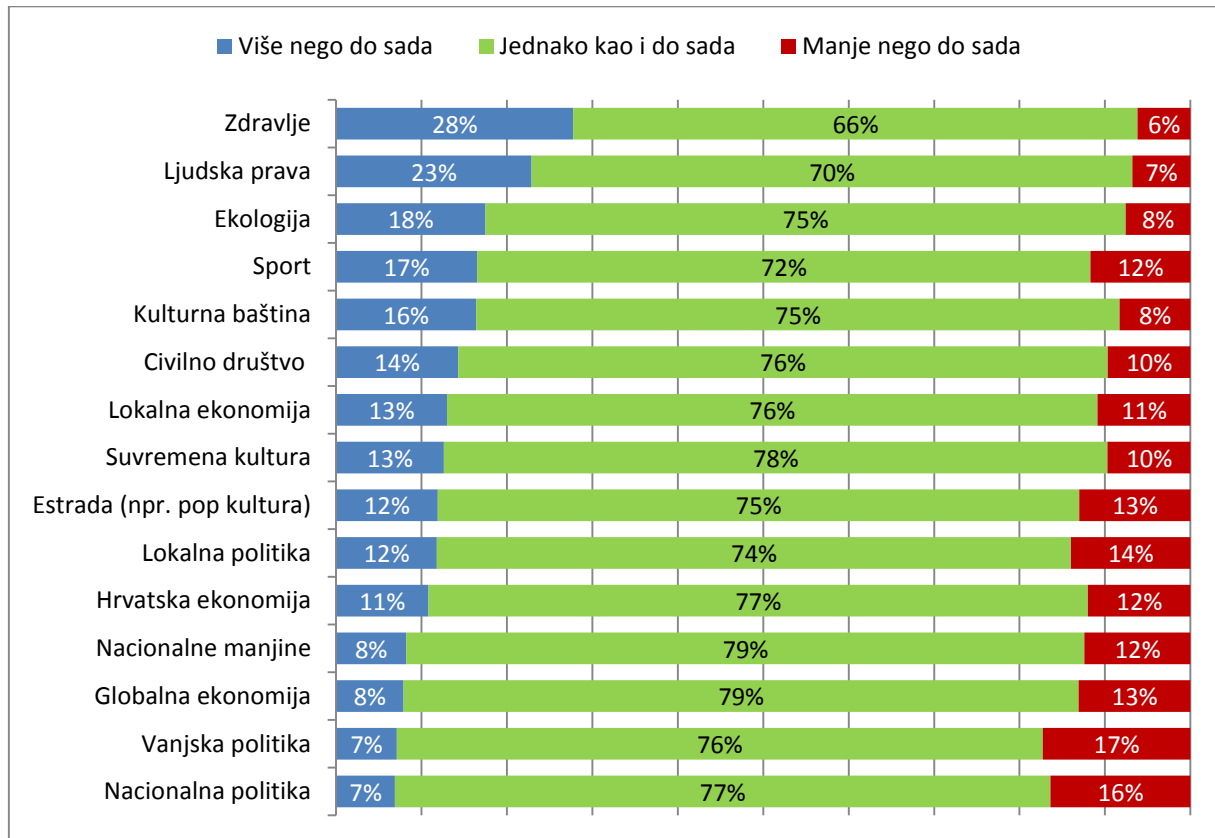
Glazba je najbolje ocijenjen element ovih radio postaja. Uz glazbu, najviše ocjene slušatelji su dodijelili voditeljima i otvorenosti radija. Kao i u ostalim skupinama radio postaja, najlošije je ocijenjena neovisnost od politike i gospodarstvenika.

Tablica 26. Ocjena postaja koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Glazba	0,8%	2,7%	15,9%	33,5%	47,1%	4,23
Dobri i zanimljivi voditelji	1,0%	3,2%	19,8%	36,1%	39,9%	4,11
Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima	0,9%	3,1%	20,7%	35,8%	39,5%	4,10
Točnost informacija	0,9%	3,6%	21,8%	40,5%	33,2%	4,02
Kvaliteta novinara	1,1%	3,5%	22,9%	37,6%	34,8%	4,02
Ažurnost (brzina) izvještavanja	0,8%	4,2%	24,2%	38,6%	32,1%	3,97
Raznolikost tema u programskom sadržaju	0,9%	5,6%	27,1%	35,9%	30,5%	3,90
Značajan udio lokalnog sadržaja	1,6%	6,4%	28,4%	35,7%	27,9%	3,82
Sudjelovanje lokalne zajednice u programu	2,0%	6,3%	28,2%	35,9%	27,6%	3,81
Neovisnost od politike	2,8%	7,7%	31,5%	32,4%	25,7%	3,70
Neovisnost od gospodarstvenika	2,5%	8,1%	31,6%	32,7%	25,1%	3,70

Žene su u prosijeku višim ocjenama ocijenile sve elemente ove skupine radio postaja, dok su slušatelji s visokim obrazovanjem nešto kritičniji, te su u prosjeku nižim ocjenama ocijenili sve elemente. Oni slušatelji koji radio slušaju rijetko, jednom mjesečno ili rjeđe, nižim su ocjenama ocijenili raznolikost tema te sudjelovanje lokalne zajednice u programu ove skupine radio postaja.

Zdravlje je tema za koju je malo više od četvrtine slušatelja izjavilo da bi je ubuduće trebalo biti više na programu postaja koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa. Nešto manji udio slušatelja smatra da bi trebalo povećati udio tema ljudskih prava. Ali kao i u ostalim skupinama radio postaja, slušatelji većinom smatraju da navedenih tema na radio postajama ubuduće treba biti u jednakoj mjeri kao i do sada.

Grafikon 17. Potreba za promjenom udjela pojedinih govornih sadržaja na postajama koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa

Kao i u skupini postaja javnog radijskog servisa, u najvećoj mjeri se ističe skupina slušatelja koja radio sluša jednom mjesečno ili rjeđe. Oni su većoj mjeri izrazili stav da se treba povećati udio tema kulturne baštine, suvremene kulture, ekologije, zdravlja, ljudskih prava te civilnog društva. Žene i slušatelji s osnovnoškolskim obrazovanjem su u većem broju izrazili želju za povećanjem udjela tema zdravlja i ljudskih prava, dok je stariji slušatelji u većoj mjeri smatraju da bi trebao povećati udio tema ljudskih prava, te lokalne politike i ekonomije. Sport je tema čije povećanje minutaže u većoj mjeri žele muškarci i mladi slušatelji.

Pri ocjenjivanju postaja koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa, najbolje ocjene slušatelji su dodijelili kvaliteti i objektivnosti temi estrade, dok su u prosjeku najniže ocjene dodijelili temama vanjske politike i nacionalnih manjina. Ukupno gledano, kvalitetu i objektivnost obrade svih tema 20% i više slušatelja ocijenilo je najvišom ocjenom.

Kvalitetu i objektivnost svih obrađivanih tema bolje su ocijenile žene, dok su kritičniji, odnosno niže ocjene dodijelili visokoobrazovani slušatelji te oni koji radio slušaju 1 mjesечно ili rjeđe.

Tablica 27. Ocjena kvalitete i objektivnosti tema na postajama koje nemaju funkciju javnog radijskog servisa

	1	2	3	4	5	Prosječna ocjena
Estrada (npr. pop kultura)	1,1%	5,2%	27,1%	39,4%	27,2%	3,86
Kulturna baština	1,1%	6,6%	31,9%	37,4%	22,9%	3,74
Zdravlje	1,0%	8,0%	31,3%	37,4%	22,2%	3,72
Lokalna politika	1,5%	7,3%	31,8%	37,2%	22,2%	3,71
Lokalna ekonomija	1,1%	7,5%	32,6%	37,7%	21,1%	3,70
Suvremena kultura	1,2%	6,6%	34,5%	36,7%	21,0%	3,70
Ljudska prava	1,2%	7,6%	33,1%	36,2%	21,9%	3,70
Hrvatska ekonomija	1,3%	7,2%	34,1%	36,2%	21,2%	3,69
Sport	1,6%	7,9%	32,0%	36,3%	22,2%	3,69
Nacionalna politika	1,4%	8,0%	34,5%	35,1%	21,0%	3,66
Ekologija	1,2%	8,1%	34,4%	35,7%	20,5%	3,66
Civilno društvo	1,3%	8,3%	34,3%	35,3%	20,9%	3,66
Globalna ekonomija	1,1%	8,8%	34,4%	35,3%	20,5%	3,65
Vanjska politika	1,6%	9,1%	34,2%	35,0%	20,1%	3,63
Nacionalne manjine	2,0%	9,4%	33,7%	34,1%	20,8%	3,62

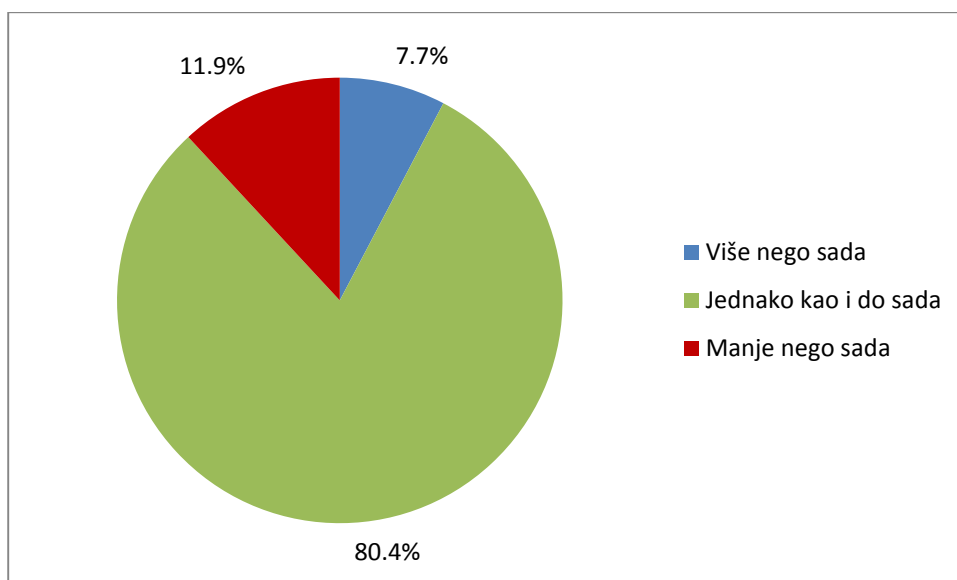
Budućnost radija

Osim svojih trenutnih navika i preferencija, sudionici su procjenjivali i svoje buduće navike slušanja radija.

Većina građana smatra da će radio ubuduće, točnije za 3 godine, slušati u jednakoj mjeri kao i do sada. Otprilike 12% slušatelja pretpostavlja da će ubuduće radio slušati manje nego što ga slušaju danas, dok malo manje od 8% pretpostavlja da će ubuduće radio slušati više nego do sada. Drugim riječima, moguće je za očekivati blago smanjenje ukupne konzumacije radija kao medija, budući da 42% građana, koji pretpostavljaju da će ubuduće manje slušati radio, čine oni koji trenutno radio slušaju svakodnevno ili više puta mjesečno.

Za razliku od ostalih medija (print, televizija) stručnjaci smatraju da će radio ostati jednako prisutan medij kao i sada, ne očekuju velike promjene što se tiče slušanosti radija, jer je radio medij koji služi kao zvučna kulisa, koja je uvijek u pozadini i koja će kao takva opstati. Pojava novih platforma neće ugroziti stabilnost radija, ona će samo potaknuti radio kao medij da slijedi trendove i da se prilagodi novim potrebama slušatelja. Stručnjaci vjeruju da će se stvarati više specijaliziranih radio postaja namijenjene užem krugu slušatelja (radio postaje s klasičnom glazbom, specijaliziran za mlade, za starije i slično).

Mlađa populacija, oni u dobi do 24, u većoj mjeri namjerava ubuduće radio slušati više (15%). Istovremeno 19,9% te skupine je izjavilo da će ubuduće radio slušati manje nego do sada.

Grafikon 18. Procjena slušanja radio u budućnosti (za 3 godine)

Prema procjenama građana, automobilski radio prijamnik i samostalni radio uređaj će, kao i do sada, biti najčešći načini slušanja radija. Građani također za budući način slušanja radija nešto češće navode mobitele, kompjutere i televiziju nego što su trenutne navike slušanja. Naravno, ovo su procjene ispitanika i one mogu odstupati od stvarnog načina slušanja radija u budućnosti.

Mišljenje stručnjaka o načinima na koji će se radio slušati u budućnosti je podijeljeno. Jedan dio njih smatra da će FM i dalje biti prevladavajuća tehnologija, dok drugi vjeruju da će digitalna tehnologija doživjeti uzlet, kao i *streaming*, što će dovesti do povećane upotrebe digitalnih prijamnika i novih oblika tehnologije za slušanje radija. Radio će prema njihovom mišljenju slijediti trendove u tehnologiji i sukladno tome se prilagođavati i razvijati.

Tablica 28. Načini slušanja radija u budućnosti (za 3 godine)

	Svi načini slušanja	Najčešći način slušanja
N	1920	1920
Automobilski radio prijamnik	40,8%	23,9%
Samostalni radio uređaj	29,9%	21,7%
Glazbena linija	20,7%	11,8%
Radio-kasetofon	15,3%	10,5%
Na mobitelu/ Smartphone-u	13,6%	5,2%
Na kompjuteru/ laptopu/ iPad (streaming)	12,2%	4,1%
Na televiziji (Max TV, B.net...)	7,2%	1,8%
Radio budilica	3,1%	1,2%
Nešto drugo, što?	2,8%	1,9%
Ne znam/bez odgovora	15,1%	18,1%

Sudionici su također izražavali svoje stavove o potrebama za novim radio postajama. Njih 35,6% smatra da bi se trebao pokrenuti sportski radio, 40,5% smatra da treba pokrenuti radio zajednice, a njih 38,4% smatra da se treba pokrenuti specijalizirani glazbeni radio. Iako, nemaju namjeru slušati takav novi radio svi oni koji smatraju da bi se takve radio postaje trebale otvoriti. Od postaja za koje građani smatraju da bi se trebale otvoriti, najviše bi slušali specijalizirane glazbene radio postaje.

Tablica 29. Potreba za novim vrstama radio postaja

	Ne	Da, ali ja ga ne bih slušao/la	Da, i ja bih ga slušao/la
Sportski radio	64,4%	16,5%	19,1%
Radio zajednice (community radio) – radio u kojem građani sudjeluju u kreiranju i izvedbi radijskog sadržaja i to najčešće za isključene manjine poput nacionalnih manjina, osoba s invaliditetom i sl.	59,5%	21,0%	19,5%
Specijalizirani glazbeni radio (Jazz, klasična glazba, raggae...)	61,6%	14,4%	24,0%

Da treba pokrenuti sportski radio u većoj mjeri smatraju muškarci i njih 34,2% bi slušalo takav radio. Mlađa populacija je također u većoj mjeri zainteresirana za sportski radio, njih 27,2% bi slušalo takvu postaju. Veći interes za sportskim radijem iskazali su stanovnici Dalmacije (47,1% smatra da se treba otvoriti takva postaja), njih 29,3% bi slušalo takvu postaju.

Da se treba pokrenuti radio postaja zajednice u većoj mjeri smatraju stanovnici Hrvatskog Primorja i Istre (52,8%). Za specijalizirane glazbene radio postaje u većoj su mjeri zainteresirani građani u dobi do 34 godine. Da bi slušalo takvu postaju procjenjuje 34,1% građana u dobi od 15 do 24 te 32,7% onih u dobi od 25 do 34. Osim mlađih građana, da bi se trebalo pokrenuti takva postaja smatra i 47% visokoobrazovanih građana.

Na otvoreno pitanje, da sudionici sami navedu što bi ih potaknulo da u budućnosti više slušaju radio, njih 28,9% je izjavilo da ih ništa ne bi potaknulo na to. Ne postoji niti jedan razlog koji je naveo značajniji udio sudionika istraživanja. Bolju glazbu ili više glazbe navelo je 9,7% njih, a bolje i zanimljivije emisije (govorni sadržaj) navelo je 8,8% sudionika. Drugim riječima, ne postoji neka izraženija nezadovoljena potreba ili tzv. okidač koji bi povećao ukupnu konzumaciju radija.

Zaključak i preporuke

Radio je još uvijek medij koji je prisutan u svakodnevnom životu velike većine građana. Kao najčešće konzumiran medij i dalje ostaje televizija, koju gledaju gotovi svi. Internet i dnevne novine ne konzumira otprilike trećina građana, što ih čini manje konzumiranima od radija. Radio u nešto većem boju slušaju mlađe i srednje generacije te srednje i visokoobrazovanih. Starije generacije, s druge strane, u prosjeku dnevno provode više vremena uz radio prijemnike

Prema mišljenju slušatelja, radio nema karakteristiku koja ga izdvaja u odnosu na ostale medije, drugim riječima, radio kao medij nije niti brži, niti vjerodostojniji niti neovisniji. Vjerodostojnost se veže uz televiziju, dok je brzina glavno svojstvo Interneta. Za razliku od slušatelja, stručna javnost smatra da je unatoč pojavi Interneta radio ostao najbrži medij kad je u pitanju prijenos informacija.

Radio je u odnosu na ostale medije ocijenjen boljim izvorom informacija o lokalnim događanjima, zbog čega se velika važnost, posebice od strane radijskih stručnjaka, pripisuje lokalnim radio postajama. Te postaje su izvori brzih i strukturiranih lokalnih informacija koje u tom obliku nisu dostupne, ili lako dostupne, na drugim medijima.

Situacije u kojima se najčešće sluša radio su prilikom vožnje automobila, doma prilikom odmaranja ili obavljanja kućanskih poslova, na javnim mjestima, kao što su kafići ili trgovine, te na poslu. Slušatelji slušaju radio u svakodnevnim situacijama u kojima se i sami najčešće nalaze te radio predstavlja pozadinsku kulisu. Budući da je automobil mjesto na kojem slušatelji u najvećoj mjeri prate radijski program, auto radio prijamnici su najčešće korištena platforma za slušanje radija. Standardni radijski FM prijamnici su i dalje najčešće korištene platforme za slušanje radija, međutim zamijećen je odmak prema modernoj tehnologiji (smartphone, računalo, televizija) kod mlađih slušatelja radija.

Slušatelji preferiraju glazbeni sadržaj nad govornim sadržajem, a zabavna glazba, hrvatska narodna glazba, poput klapa ili tamburica, te domaća pop glazba su vrste glazbe koju slušatelji najviše vole slušati na radiju. Govorni sadržaj bi prema mišljenju slušatelja trebao ispunjavati otprilike 20% radijskog programa. Od govornog sadržaja na radiju, slušatelji u najvećoj mjeri vole slušati informativni program te tematske emisije (emisije vezane uz politiku, zdravlje, gospodarstvo i sl). Od informativnog programa, slušatelji iskazuju najveći interes za lokalnim temama, dok im regionalne i šire teme nisu u toj mjeri interesantne. Od tematskih emisija, najviše vole slušati emisije koje obrađuju teme vezane uz zdravlje, ljudska prava te sport općenito. Radijski stručnjaci svjesni su potreba slušatelja te svojim programom većina njih ispunjava te potrebe. Opća stručna javnost

smatra da bi publici trebalo ponuditi više govornog sadržaja, posebice edukativnog, jer je prema njihovom mišljenju nedovoljna zastupljenost govornog sadržaja jedan od nedostataka trenutnog radijskog programa. Opća stručna javnost je u manjoj mjeri zadovoljna trenutnim informativnim programom, budući da smatraju da je informativni program oskudan i jednak na svim postajama. To je rezultat toga što većina najslušanijih radio postaja ne proizvodi vlastiti informativni program već prenosi informativni program Media servisa.

Radijski i opći stručnjaci pozitivno ocjenjuju trenutne radio postaje te smatraju da se kvaliteta postaja, a i njihovog programa, ogleda poglavito u glazbenom sadržaju te u novinarima koji sudjeluju u programu. Glavni nedostatak radija, kako ga vide radijski stručnjaci, je manjak sredstava. Nedostatak sredstava se prema njihovom mišljenju posebno odrazio na male, lokalne radio postaje iako slušatelji imaju visok opći dojam o lokalnim radio postajama, jednako visok kao i o nacionalnim ili regionalnim. Dapače, slušatelji su podjednako ocijenili radio postaje svih regija kao i svih razina koncesije, što govori o visokoj kvaliteti radio postaja svih regija i svih koncesija, a što i potvrđuju visoke prosječne ocjene općeg dojma koje su iznad ocjene 4. Kada su u pitanju pojedine karakteristike radio postaja, slušatelji najpozitivnije ocjenjuju glazbeni sadržaj, dok nešto niže ocjenjuju neovisnost radio postaja od politike i gospodarstvenika. Velika većina slušatelja smatra da pojedinih tema govornog sadržaja ubuduće treba biti u jednakoj mjeri kao i do sada, jedina tema za koju su u nešto većoj mjeri izrazili da bi je ubuduće trebalo biti više, je tema zdravlja. Prema mišljenju slušatelja, radio postaje teme unutar govornog sadržaja obrađuju kvalitetno i objektivno.

Svakako treba napomenuti da između različitih razina koncesije, kao niti između različitih regija, nisu dobivene značajne razlike u ocjenama kvalitete radio postaja, općem dojmu koje te radio postaje ostavljaju na svoje slušatelje kako ni u potrebama za promjenom udjela pojedinih sadržaja na radio postajama. To s jedne strane ukazuje na to da nema skupine radio postaja, ni po razini koncesije, niti po regionalnoj prisutnosti, koja svojom kvalitetom odskaje od drugih, bilo u pozitivnom ili negativnom smislu. S druge strane, ovaj rezultat može biti posljedica toga da većina postaja slijedi istu formu radijskog sadržaja – prevladavanje glazbenog programa i kratke i sažete informacije – te su se na taj način uklonile, kako jedinstvenosti radio postaja tako i eventualne razlike koje su među njima postajale.

Ova teza o uniformnosti radio postaja, dodatno je pojačana rezultatima koji ukazuju na razliku između postaja javnog radijskog servisa i ostalih postaja. Postaje javnog radijskog servisa imaju zakonom propisano djelovanje te svojim programom odstupaju od prevladavajuće forme radijskih postaja. Međutim, odstupanje od prevladavajuće forme radijskih programa ne rezultira pozitivnijom percepcijom, barem ne u slučaju postaju javnog radijskog servisa. One su ostvarile slabiji opći

dojam, na nekoliko karakteristika, kao što su neovisnost, otvorenost, glazbeni sadržaj, također su ostvarile niže prosječne ocjene od ostalih radio postaja.

Ne postoje izražene neispunjene potrebe slušatelja. Oni preferiraju glazbeni sadržaj s kojim su trenutno vrlo zadovoljni, dok im govorni sadržaj nije predmet interesa u tolikoj mjeri. Trenutno najslušanije radio postaje prate potrebe slušatelja te je većinom riječ o formatiziranim radio programima, kojima je namjera da zadovolje potrebe slušatelja. Preuzimanjem takvog formata, najslušanije radio postaje izgubile na jedinstvenosti programa. Govorni sadržaj može doprinijeti stvaranju jedinstvenog imidža radio postaje. Moguće je uvesti dvije promjene u govornom sadržaju – jedna se odnosi na udio govornog sadržaja, a druga na kvalitetu i temu samog sadržaja. Ako se vodimo prijedlogom opće stručne javnosti da bi se trebao povećati udio govornog sadržaja koji bi trebao biti edukativan, trebalo bi se pri formiranju takvih programa voditi preferencijama slušatelja. To znači da edukativne emisije trebaju javnost educirati o temama koje su njima zanimljive, a to su poglavito tema zdravlja i ljudskih prava. Drugim riječima dobru reakciju javnosti mogu očekivati emisije koje su fokusirane na zdravlje, zdravstvene savjete, edukacije o pojedinim bolestima i prevenciji istih, te savjete o zdravoj prehrani i zdravom načinu života. Teme ljudskih prava, prava radnika, manjina, žena također su potencijalni smjer na koji bi se govorni sadržaji trebali usredotočiti. Međutim, prilikom formiranja takvih emisija treba imati na umu navike slušatelja, koji ipak preferiraju glazbeni sadržaj, te u prosjeku se ne zadržavaju na govornim emisijama dulje od 20 minuta do pola sata. Po pitanju otvaranja novih postaja, najbolji odjek u publici mogu očekivati specijalizirane glazbene radio postaje (jazz, klasika...). Iako slušatelji smatraju da su potrebne nove radio zajednice (community radio) nisu izrazili namjeru slušanja tih stanica. Drugim riječima, to jesu socijalno korisne i poželjne postaje, ali ne nailaze na veliki interes slušatelja.

Slušatelji procjenjuju da će im navike slušanja radija u budućnosti ostati slične trenutnim navikama, što znači da se ne očekuju veće promjene u slušanosti radija. Stručnjaci također smatraju da će radio ostati jednako prisutan medij kao i sada, budući da je radio medij koji služi kao zvučna kulisa i koja će kao takva opstati. Što se tiče tehnologije koja će se u budućnosti koristiti, za očekivati je blagi porast smartphona, računala i televizije, iako slušatelji procjenjuju da će auto radio prijammnici i samostalni radio uređaji ostati najčešće korišteni prijammnici.

Dodatci

Upitnik za kvantitativni dio istraživanja

P1. Koliko često.... **(Uputa: Čitaj opcije odgovora) ROTIRATI MEDIJE**

	Svaki dan ili gotovo svaki dan	3 do 4 puta tjedno	1 do 2 puta tjedno	1 do 3 puta mjesečno	Rjeđe	Nikada	Ne zna/ Bez odgovora (NE ČITATI)
a) slušate radio	1	2	3	4	5	6	8
b) koristite Internet	1	2	3	4	5	6	8
c) čitate dnevne novine	1	2	3	4	5	6	8
d) gledate televiziju	1	2	3	4	5	6	8

P2. Koja od sljedećih vrsta medija je Vama najbolja za....? **(Uputa: Čitaj opcije odgovora) ROTIRATI MEDIJE I OPCIJE ODGOVORA**

	Radio	Internet	Dnevne novine	Televizija	Niti jedna	Ne zna/ Bez odgovora (NE ČITATI)
a) informiranje o lokalnim događajima	1	2	3	4	6	8
b) informiranje o događajima u Hrvatskoj i svijetu						
c) zabavu	1	2	3	4	6	8
d) popunjavanje vremena kad nemate ništa za raditi	1	2	3	4	6	8

P3. Koja od sljedećih vrsta medija je najbolja po sljedećim kriterijima? **(Uputa: Čitaj opcije odgovora) ROTIRATI MEDIJE I OPCIJE ODGOVORA**

	Radio	Internet	Dnevne novine	Televizija	Niti jedna	Ne zna/ Bez odgovora (NE ČITATI)
a) brzina informiranja	1	2	3	5	6	8
b) vjerodostojnost	1	2	3	5	6	8
c) neovisnost	1	2	3	5	6	8

(Uputa: Pitati ako je P1a=6)

P4. Zašto ne slušate radio?

1. Nemam vremena
2. Ne zanima me taj tip sadržaja
3. Nemam uređaj kojim bi mogao slušati
4. Nešto drugo, što? _____

(Uputa: Ako je P1a=6 IĆI NA PITANJE P30)

P5. Probajte se sjetiti situacija u kojima slušate radio. U kojim sve prilikama slušate radio? **(Uputa: Rotirati; Više odgovora)**

P6. U kojoj prilici najčešće slušate radio? (**Uputa: Rotirati; Jedan odgovor**)

	P5	P6
1. U automobilu	1	1
2. Dok se odmaram kod kuće	2	2
3. Dok obavljam kućanske poslove	3	3
4. Na poslu	4	4
5. U školi/ Fakultetu	5	5
6. Na javnom mjestu (kafić, trgovački centar, benzinska postaja...)	6	6
7. Dok se vozim u javnom prijevozu (tramvaj, autobus)	7	7
8. Dok hodam	8	8
9. Nešto drugo, što? _____	9	9
98. Ne zna/ Bez odgovora	98	98

P7. Na koje sve načine slušate radio? (**Uputa: Rotirati; Više odgovora**)

P8. Na koji način najčešće slušate radio? (**Uputa: Rotirati; Jedan odgovor**)

	P7	P8
1. Automobilski radio prijemnik	1	1
2. Samostalni radio uređaj	2	2
3. Radio budilica	3	3
4. Glazbena linija	4	4
5. Radio-kasetofon	5	5
6. Na televiziji (Max TV, B.net...)	6	6
7. Na mobitelu/ Smartphone-u	7	7
8. Na kompjuteru/ laptopu/ iPad (streaming)	8	8
9. Nešto drugo, što? _____	9	9
98. Ne zna/ Bez odgovora	98	98

P9. U koje sve doba dana slušate radio? (**Uputa: Više odgovora**)

P10. U koje doba dana najčešće slušate radio? (**Uputa: Jedan odgovor**)

	P9	P10
1. Od 6 do 10 sati	1	1
2. Od 10 do 14 sati	2	2
3. Od 14 do 18 sati	3	3
4. Od 18 do 22 sata	4	4
5. Od 22 do 2 sata	5	5
6. Od 2 do 6 sati	6	6
8. Ne zna/ Bez odgovora	7	7

P11. U prosjeku, koliko vremena dnevno provedete slušajući radio? (**Uputa: Po potrebi pomoći ispitaniku da pretvori sate u minute**)

___ minuta

998. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

P12. Ukoliko radijski program podijelimo na glazbu i govorni sadržaj, što Vam je draže?

1. Glazba

2. Govorni sadržaj

3. Podjednako

8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

P13. Ako ukupni radijski program čini 100%, koliko od toga bi po Vama trebalo otpadati na glazbu, a koliko na govorni sadržaj? (**Uputa: Paziti da suma bude 100%**)

a) Glazba: ___%

b) Govorni sadržaj: ___%

998. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

P14. Ako je na radijskom programu neka tema koja Vam je zanimljiva, koliko dugo možete slušati taj govorni sadržaj bez prekida, odnosno bez emitiranja glazbe?

1. Do 5 minuta
2. 6 do 10 minuta
3. 11 do 20 minuta
4. 21 do 30 minuta
5. 31 do 40 minuta
6. 41 do 50 minuta
7. 51 do 60 minuta
8. Više od sat vremena
98. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

P15. Ako informacije koje dobijete putem radijskog programa podijelimo na informacije iz svijeta, informacije iz Hrvatske i lokalne informacije iz grada (mjest) u kojem živite, rangirajte ih od prvog do četvrtog na način da rang 1 date onim informacijama koje Vas najviše zanimaju, a rang 4 informacijama koje Vas najmanje zanimaju.

- a) Svijet: _____
- b) Hrvatska: _____
- c) Regija (npr. Sjeverna Hrvatska): _____
- d) Lokalno: _____
8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

P16. Koje sve vrste govornog sadržaja volite slušati na radiju? (**Uputa: Rotirati; Više odgovora**)

P17. Koju vrstu govornog sadržaja najviše volite slušati na radiju? (**Uputa: Rotirati; Jedan odgovor**)

P18. Kojeg sadržaja prema Vašem mišljenju na radio postajama ima nedovoljno, odnosno htjeli biste da se više emitira na radiju? (**Uputa: Rotirati; Više odgovora**)

	P16	P17	P18
1. Informativni program (vijesti)	1	1	1
2. Sportski prijenosi	2	2	2
3. Tematske emisije (politika, ekologija, zdravlje, gospodarstvo...)	3	3	3
4. Radio drame	4	4	4
5. Najave i komentari voditelja	5	5	5
6. Servisne informacije	6	6	6
7. Nešto drugo, što? _____	7	7	7
10. Niti jedna	10	10	10
98. Ne zna/ Bez odgovora	98	98	98

P19. O kojim sve temama volite slušati na radiju?

_____ (**otvoreno pitanje , upisati točno ono što ispitanik kaže**)

P20. Kojih tema prema Vašem mišljenju ima nedovoljno, odnosno htjeli biste da se više emitiraju na radiju?

_____ (**otvoreno pitanje , upisati točno ono što ispitanik kaže**)

P21. Sada ću Vam pročitati nekoliko tema a Vi mi recite koje sve teme volite slušati na radiju? **(Uputa: Rotirati; Više odgovora)**

P22. Koje od sljedećih tema prema Vašem mišljenju ima nedovoljno, odnosno htjeli biste da se više emitiraju na radiju? **(Uputa: Rotirati; Više odgovora)**

	P21	P22
1. Nacionalna politika	1	1
2. Vanjska politika	2	2
3. Lokalna politika	3	3
4. Globalna ekonomija	4	4
5. Hrvatska ekonomija	5	5
6. Lokalna ekonomija	6	6
7. Kulturna baština	7	7
8. Suvremena kultura	8	8
9. Ekologija	9	9
10. Zdravlje	10	10
11. Ljudska prava (npr. invalida, žena, mladih, starijih)	11	11
12. Sport	12	12
13. Civilno društvo (npr. rad organizacija civilnog društva- društva lovaca, ribolovaca, kulturno-umjetnička društva.)	13	13
14. Nacionalne manjine	14	14
15. Estrada (npr. pop kultura)	15	15

P23. Koje sve vrste glazbe volite slušati na radiju? **(Uputa anketaru: Rotirati; Više odgovora)**

P24. Koju vrstu glazbe najviše volite slušati na radiju? **(Uputa anketaru: Rotirati; Jedan odgovor)**

	P22	P23
1. Rock	1	1
2. Domaća pop glazba (iz zemlje i regije)	2	2
3. Strana pop glazba	3	3
4. Zabavna	4	4
5. Hrvatska narodna glazba (klape, tamburaška...)	5	5
6. Jazz	6	6
7. Klasična glazba	7	7
8. Hip-Hop, Rap	8	8
9. Reggae	9	9
10. Funk/R&B/Soul	10	10
11. Blues	11	11
12. Heavy metal/ Hard Rock	12	12
13. Alternativna glazba (punk, alternativni rock...)	13	13
14. Elektronska glazba (techno, house...)	14	14
15. Folk, Turbo folk	15	15
16. Nešto drugo, što? _____	16	16
17. Niti jedna	17	17
98. Ne zna/ Bez odgovora	98	98

P25. Koliko često slušate sljedeće radio postaje? **(Uputa: Rotirati)**

1. Svaki dan ili gotovo svaki dan
2. 3 do 4 puta tjedno
3. 1 do 2 puta tjedno
4. Rjeđe
5. Nikada, ali čuo sam za tu radio postaju
6. Nisam ni čuo za tu radio postaju
8. Ne zna/ Bez odgovora **(NE ČITATI)**

POPIS RADIO POSTAJA ZA PITANJA P25 – P29 OVISI O ŽUPANIJI

Zagrebačka županija	Krapinsko-zagorska	Sisačko-moslavačka	Karlovačka
ANTENA ZAGREB	RADIO STUBICA	NARODNI RADIO	RADIO MREŽNICA
NARODNI RADIO	RADIO KAJ	ANTENA ZAGREB	NARODNI RADIO
RADIO BANOVINI	ANTENA ZAGREB	RADIO BANOVINI	RADIO BANOVINI
OTVORENI RADIO	RADIO HRVATSKO ZAGORJE	RADIO QUIRINUS	ANTENA ZAGREB
HR-SLJEME	NARODNI RADIO	OTVORENI RADIO	OTVORENI RADIO
HR-1	RADIO ZABOK	RADIO MOSLAVINA	HRVATSKI RADIO KARLOVAC
RADIO 101	OTVORENI RADIO	HR-1	RADIO 101
ENTER ZAGREB	RADIO ZLATAR	PETRINJSKI RADIO	RADIO OGULIN
RADIO KAJ	HR-1	TOTALNI FM RADIO SISAK	HR-1
RADIO IVANIĆ-GRAD	HR-SLJEME	RADIO 101	TREND RADIO
Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?

Varaždinska	Koprivničko-križevačka	Bjelovarsko-bilogorska	Primorsko-goranska
RADIO MAX	RADIO KOPRIVNICA	RADIO BBR	HR RIJEKA
RADIO MEGATON	NARODNI RADIO	ANTENA ZAGREB	NARODNI RADIO
ANTENA ZAGREB	ANTENA ZAGREB	SUPER RADIO	OTVORENI RADIO
OTVORENI RADIO	RADIO KRIŽEVCI	NARODNI RADIO	RADIO TEREZIJA
RADIO KAJ	PODRAVSKI RADIO	KRUGOVAL 93.1	TOTALNI FM PRIMORSKI RADIO
RADIO VARAŽDIN	OTVORENI RADIO	RADIO BANOVINI	SOUNDSET TRSAT
RADIO IVANEC	RADIO DRAVA	RADIO DARUVAR	RADIO ISTRA
NARODNI RADIO	RADIO KAJ	OTVORENI RADIO	HR-1
RADIO LUDBREG	RADIO BBR	RADIO GRUBIŠNO POLJE	HR-2
HR-1	HR-1	RADIO TEREZIJA	HR-PULA
Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?

Ličko-senjska	Virovitičko-podravsk	Požeško-slavonska	Brodsko-posavska
NARODNI RADIO	ZUPANIJSKI RADIO VIROVITICA	NARODNI RADIO	NARODNI RADIO
HRVATSKI RADIO OTOČAC	NARODNI RADIO	RADIO VALLIS AUREA	RADIO SLAVONIJA
OTVORENI RADIO	OTVORENI RADIO	SOUNDSET POZEGA	OTVORENI RADIO
HR-1	GRADSKI RADIO SLATINA	OTVORENI RADIO	RADIO NOVA GRADISKA
ŽUPANIJSKI RADIO GOSPIĆ	PITOMI RADIO	HRVATSKI KATOLICKI RADIO	RADIO BROD
RADIO SENJ	RADIO ORAHOVICA	RADIO DARUVAR	HR-2
HR-RIJEKA	GRADSKI RADIO VIROVITICA	HR-1	HRVATSKI KATOLICKI RADIO
HRVATSKI KATOLICKI RADIO	HR-1	RADIO BBR	HR-1
HR-2	HRVATSKI KATOLICKI RADIO	HR-OSIJEK	SLAVONSKI RADIO
HR-ZADAR	PODRAVSKI RADIO	HR-2	HR-OSIJEK
Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?

Zadarska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	Vukovarsko-srijemska
NARODNI RADIO	NARODNI RADIO	NARODNI RADIO	NARODNI RADIO
OTVORENI RADIO	OTVORENI RADIO	RADIO RITAM	HRVATSKI RADIO VUKOVAR
NOVI RADIO ZADAR	HR-OSIJEK	ZUPANIJSKI RADIO SIBENIK	RADIO POSTAJA VINKOVCI
HR-ZADAR	SLAVONSKI RADIO	OTVORENI RADIO	OTVORENI RADIO
RADIO 057	RADIO DJAKOVO	RADIO DALMACIJA	RADIO ZUPANJA
RADIO DALMACIJA	GRADSKI RADIO OSIJEK	HR-KNIN	HR-OSIJEK
HR-1	RADIO BARANJA	HRVATSKI KATOLICKI RADIO	RADIO DUNAV
HR-2	RADIO NASICE	HR-SPLIT	HRVATSKI KATOLICKI RADIO
HRVATSKI KATOLICKI RADIO	RADIO PLUS	HR-2	HR-1
RADIO BENKOVAC	HR-1	HR-1	HR-2
Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?

Splitsko-dalmatinska	Istarska	Dubrovačko-neretvanska	Međimurska
RADIO DALMACIJA	RADIO ISTRA	HR-DUBROVNIK	RADIO 105
HR-SPLIT	HR-PULA	RADIO DALMACIJA	OTVORENI RADIO
OTVORENI RADIO	OTVORENI RADIO	SOUNDSET RAGUSA	ANTENA ZAGREB
NARODNI RADIO	NARODNI RADIO	NARODNI RADIO	HRVATSKI RADIO CAKOVEC
TOTALNI FM RADIO RIVA	RADIO CENTAR - STUDIO POREC	OTVORENI RADIO	NARODNI RADIO
HIT Radio	HR-RIJEKA	RADIO DELTA	RADIO 1
RADIO SUNCE	HR-1	HR-SPLIT	RADIO MAX
NAUTIC RADIO KASTELA	RADIO MAESTRAL	RADIO NARONA	STUDIO M
HRVATSKI KATOLICKI RADIO	RADIO EUROSTAR	HR-1	HR-1
HR-1	RADIO LABIN	HR-2	HR-2
Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?	Neka druga, koja?

Grad Zagreb
ANTENA ZAGREB
OTVORENI RADIO
HR-SLJEME
NARODNI RADIO
RADIO 101
ENTER ZAGREB
SOUNDSET PLAVI
RADIO KAJ
HR-1
RADIO BANOVINI
Neka druga, koja?

P25a. Slušate li još neku radio postaju barem jednom tjedno?

Popis u dodatnom dokumentu Radijske postaje po županijama

P26. Kakav je Vaš opći dojam o radio postaji X ? **(Uputa: Ubaciti ime radio postaje; Pitati ako je P25<4 - pitati za svaku radio postaju koju sluša)**

1. Izrazito negativan
2. Uglavnom negativan
3. Podjednako pozitivan i negativan
4. Uglavnom pozitivan
5. Izrazito pozitivan
8. Ne zna/ Bez odgovora **(NE ČITATI)**

P27. Školskim ocjenama od 1 do 5 ocijenite radio postaju X po sljedećim karakteristikama? (**Uputa: Ubaciti ime radio postaje; Pitati ako je P25<4 - pitati za svaku radio postaju koju sluša**)

1. Točnost informacija
2. Neovisnost od politike
3. Neovisnost od gospodarstvenika
4. Kvaliteta novinara
5. Dobri i zanimljivi voditelji
6. Otvorenost radija za komunikaciju sa slušateljima (kontakt emisije)
7. Raznolikost tema u programskom sadržaju
8. Ažurnost (brzina) izvještavanja
9. Značajan udio lokalnog sadržaja
10. Sudjelovanje lokalne zajednice u programu
11. Glazba

P28. Smatrate li da bi na radio postaji X sljedećih tema trebalo biti više, manje ili jednako kao i do sada? (**Uputa: Ubaciti ime radio postaje; Pitati ako je P25<4 - pitati za svaku radio postaju koju sluša**)

Odgovori:

1. Više nego do sada
2. Jednako kao i do sada
3. Manje nego do sada

P29. Ocijenite kvalitetu i objektivnost sljedećih tema na radio postaji x školskim ocjenama od 1 do 5? (**Uputa: Ubaciti ime radio postaje; Pitati ako je P25<4 - pitati za svaku radio postaju koju sluša**)

	P28	P29
1. Nacionalna politika	1	1
2. Vanjska politika	2	2
3. Lokalna politika	3	3
4. Globalna ekonomija	4	4
5. Hrvatska ekonomija	5	5
6. Lokalna ekonomija	6	6
7. Kulturna baština	7	7
8. Suvremena kultura	8	8
9. Ekologija	9	9
10. Zdravlje	10	10
11. Ljudska prava (npr. invalida, žena, mladih, starijih)	11	11
12. Sport	12	12
13. Civilno društvo (npr. rad organizacija civilnog društva-društva lovaca, ribolovaca, kulturno-umjetnička društva.)	13	13
14. Nacionalne manjine	14	14
15. Estrada (npr. pop kultura)	15	15

P30. Što mislite treba li u Hrvatskoj pokrenuti sljedeće vrste radio postaja? (**Uputa: Rotirati**)

- a) Sportski radio
- b) Radio zajednice (community radio) – radio u kojem građani sudjeluju u kreiranju i izvedbi radijskog sadržaja i to najčešće za isključene manjine poput nacionalnih manjina, osoba s invaliditetom i sl.
- c) Specijalizirani glazbeni radio (Jazz, klasična glazba, reggae...)
- d) Neku drugu, koju? _____

Odgovori:

1. Ne
2. Da, ali ja ga ne bih slušao/la
3. Da, i ja bih ga slušao/la

P31. Mislite li da ćete za 3 godine radio slušati više, jednako ili manje nego sada?

1. Više nego sada
2. Jednako kao i do sada
3. Manje nego sada

P32. Na koje sve načine ćete slušati radio za 3 godine? (**Uputa: Rotirati; Više odgovora**)

P33. Na koji način ćete radio za 3 godine najčešće slušati? (**Uputa: Rotirati; Jedan odgovor**)

	P31	P32
1. Automobilski radio prijemnik	1	1
2. Samostalni radio uređaj	2	2
3. Radio budilica	3	3
4. Glazbena linija	4	4
5. Radio-kasetofon	5	5
6. Na televiziji (Max TV, B.net...)	6	6
7. Na mobitelu/ Smartphone-u	7	7
8. Na kompjuteru/ laptopu/ iPad (streaming)	8	8
9. Nešto drugo, što?	9	9
98. Ne zna/ Bez odgovora	98	98

P34. Što bi Vas potaknulo da radio u budućnosti slušate više nego do sada?

DEMOGRAFIJA

D1. Spol ispitanika (**UPIŠITE, NE PITAJTE**)

1. Muško
2. Žensko

D2. Koliko godina imate _____

D3. Koji je Vaš završeni stupanj obrazovanja?

1. (Ne)završena osnovna škola
2. Srednja škola, gimnazija ili stručna škola
3. Viša škola, fakultet, mr, dr
8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

D4. Koje je Vaš trenutni radni status?

1. Zaposlen
2. Nezaposlen
3. Kućanica
4. Učenik / student
5. Umirovljenik
8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

D5. Koliko često koristite internet

1. **svaki dan**
2. **3-4 puta tjedno**
3. **1-2 puta tjedno**
4. **Rjeđe**
5. **Nikada**

D6. Koliki su Vaši osobni prosječni mjesečni prihodi?

1. Bez prihoda
2. Do 2000 HRK
3. 2001 do 4000 HRK
4. 4001 do 6000 HRK
5. 6001 do 8000 HRK
6. 8001 do 10000 HRK
7. Više od 10000 HRK
8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

D7. Koliki su ukupni mjesečni prihodi svih članova Vašeg kućanstva?

1. Do 2000 HRK
2. 2001 do 4000 HRK
3. 4001 do 6000 HRK
4. 6001 do 8000 HRK
5. 8001 do 10000 HRK
6. 10001 do 12000 HRK
7. 12001 do 14000 HRK
8. Više od 14000 HRK
8. Ne zna/ Bez odgovora (**NE ČITATI**)

D8. Procjenite stupanj osobne religioznosti:

1. Uvjereni sam vjernik
2. Mnogo sam skloniji vjerovanju nego nevjerovanju
3. Mnogo sam skloniji nevjerovanju nego vjerovanju
4. Uvjereni sam ateist
5. Ne znam, ne mogu procjeniti

Vodič za kvalitativni dio istraživanja

UVOD

5 min

- predstavljanje moderatora i agencije «Ipsos Puls»;
- razlozi za korištenje video-audio opreme;
- povjerljivost podataka; svi podaci bit će korišteni isključivo u istraživačke svrhe;
- objašnjenje teme istraživanja;
- predstavljanje sudionika

Stanje radijskog tržišta

35 min

- Za početak mi molim Vas recite što mislite općenito o kvaliteti radijskih postaja u Hrvatskoj?
- Kakav je radio u odnosu na druge medije u Hrvatskoj? (opća kvaliteta, vjerodostojnost, brzina informacija, zabavnost...)
- Koje radio postaje smatrate kvalitetnima? Zašto, koje su to karakteristike koje ih čine kvalitetnima?
- Koje su se promjene dogodile na radijskom tržištu u posljednjih 5 godina u proizvodnji, distribuciji i marketingu?
- Koje trendove uočavate u radijskoj industriji, a koji doprinose uspješnosti radija kao medija? Možete li precizno navesti osnovne karakteristike trenda/ova koji se odnose na proizvodnju radijskog programa, distribuciju i marketing?
- Prema Vašem mišljenju, što generalno nedostaje radiju kao mediju? Koji su mogući načini koji bi omogućili radiju veću slušanost?
- Kako biste danas opisali sadržaj koji se može pronaći na **nacionalnim/regionalnim /lokalnim radijskim postajama**?
- Mislite li da postoji sadržaj koji je nedovoljno zastupljen na radiju? Tematske emisije? Koje? Kakv tip emisija (razgovori sa sugovornikom/icom, reportaže, kontakt emisije, osvrti, komentari na aktualna politička zbivanja?). Možete li navesti tematski i tip emisija za koje smatrate da najviše nedostaju? (Primjerice - politička emisija; razgovor s relevantnim sugovornicima i komentrom novinara/urednika)
- Kojeg sadržaja ima dovoljno na radijskim postajama? A postoji li neki sadržaj kojeg ima, ali bi ga trebalo biti još više? Ako da, kojeg sadržaja bi moglo biti još više?
- Prema vašem mišljenju, postoje li razlike između regionalnih/lokalnih radijskih postaja u odnosu na nacionalne? Koje su to razlike? Mislite li da bi regionalne/lokalne radijske postaje trebale baviti drugačijim temama s obzirom na nacionalne radijske postaje? Zašto? Kakav bi sadržaj trebale imati, kojim se temama baviti?

- Prema vašem mišljenju koliko je radio kao medij značajan za medijski pluralizam u Hrvatskoj?
- Kada razmišljate o radio postajama prisutnima u Hrvatskoj, biste li rekli da zadovoljavaju potrebe slušatelja? Koje su to potrebe? Koje potrebe publika/građana nisu zadovoljene?
- Tko je radijska publika, tko sluša radio? U kojim situacijama se najčešće sluša radio?
- Kojom tehnologijom, na koji način?
- Na koji način internet utječe na slušanost radija? Hoće li taj utjecaj u budućnosti doprinijeti smanjenom interesu za zemaljski (FM) radio?
- Što mislite treba li više radija zajednice (community radija) u Hrvatskoj?² Mislite li da je to dobra ideja, da postoji potencijal za tako nešto? Je li potrebno zakonom definirati udio frekvencijskog spektra za radija zajednice? Ili bi radija zajednice trebalo poticati u interenetskom prostoru? Zašto tako mislite?
- Što mislite o radijskim mrežama? Doprinosu li radijske mreže pluralizmu medijskog sadržaja ili su važnije kao marketinški instrument?

Očekivanja u budućnosti

15 min

- Treba li u hrvatskoj biti više, manje ili jednako radio postaja kao sada? Zašto, zbog ekonomske održivosti radio postaja ili potreba slušatelja?
- Koliko bi otprilike trebalo biti radio postaja u Hrvatskoj?
- Kakve promjene očekujete u budućnosti na radijskom tržištu?
- Koje promjene očekujete u ostalim medijima?
- Što mislite, na koji način (kojom tehnologijom) će se radio najviše slušati u budućnosti?

Završetak

- Imate li još nešto za nadodati na ovu temu?

ZAHVALI I ZAVRŠI

² AMARC, svjetska udruga radija zajednice, ovako definira elektroničke medije zajednice:

„Radio i televizija zajednice su privatni akteri s javnim ciljevima. Njima upravljaju različiti tipovi neprofitnih društvenih organizacija. Njihove temeljne značajke jesu: participacija zajednice, kako u vlasništvu tako i u kreiranju programa, upravljanju, operativnom radu, financiranju i evaluaciji. Oni su neovisni i nevladini mediji koji ne ovise ni o jednoj političkoj stranci ni o privatnoj tvrtki, niti su dio njih. Ciljevi medija zajednice, kako navodi AMARC, jesu promocija društvenog razvoja, ljudskih prava, kulturne raznolikosti, pluralizma informacija i mišljenja, mirnog suživota, jačanje društvenih i kulturnih identiteta. Oni daju prostor onima koji nemaju druge mogućnosti da se izraze i osiguravaju medijsku prisutnost zajednicama koje bi bez toga bile zanemarene. Oni moraju jamčiti pristup, dijalog i participaciju svim društvenim pokretima, rasama, etničkim skupinama, rodovima, seksualnim orijentacijama, vjorama, dobnim skupinama.»